

**Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
w Końskowoli**

Program działalności na rok 2022

Końskowola, 2021 r.
www.lodr.konskowola.pl
wodr@wodr.konskowola.pl

Akceptuję:

.....
Dyrektor

Zatwierdzam:

.....
Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Opracowanie: Tamara Siecińska – Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw
Redakcja techniczna: Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw
Kierujący: Wiesław Orzędowski - Dyrektor LODR w Końskowoli
Zaopiniowany: Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego

Końskowola, dnia 02.02.2022 r.

SPIS TREŚCI

Wstęp

A. Charakterystyka ośrodka doradztwa rolniczego.

B. Zakres i metodyka procesu programowania.

C. Działalność merytoryczna

C.1. Zadania realizowane na podstawie art. 4.2 ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego.

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Zadanie 3. Prowadzenie działalności w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Zadanie 4. Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych.

Zadanie 5. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowej w tym zakresie.

Zadanie 6. Możliwość prowadzenia doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego.

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.

Zadanie 8. Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego zarządzania gospodarstwa rolnego.

Zadanie 9. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku.

Zadanie 10. Współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolno-środowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych.

Zadanie 11. Prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej.

Zadanie 12. Szacowanie szkód łowieckich, a także ustalanie wysokości odszkodowania za te szkody zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie.

Zadanie 13. Ocenienia i akceptowanie, planów restrukturyzacji o których mowa w ustawie z dnia 19 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne.

C.2. Usługi odpłatne realizowane na podstawie art. 4.4 ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego.

C.3. Zadania realizowane w zakresie Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR).

C.4. Zadania finansowane z innych źródeł, w tym w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich (KSOW), Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW).

- D. Współpraca z innymi instytucjami i samorządem.
- E. Wykaz ważniejszych wydarzeń.
- F. Plan wydawniczy.
- G. Kształcenie i doskonalenie zawodowe kadry własnej.
- H. Podsumowanie.
- I. Załączniki elektroniczne.

Wstęp

Status prawny.

Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Końskowoli od dnia 20 sierpnia 2016 r. jest państwową jednostką organizacyjną posiadającą osobowość prawną (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 721).

Program Działalności LODR w Końskowoli został opracowany z uwzględnieniem:

1. Statutu
2. Regulaminu Organizacyjnego LODR w Końskowoli.

Podstawy funkcjonowania:

1. Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Końskowoli działa na podstawie ustawy z dnia 22 października 2004 roku o jednostkach doradztwa rolniczego (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 721).
2. Statut Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Końskowoli stanowiący Załącznik do Zarządzenia Nr 30 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 sierpnia 2016 r. (poz. 22).
3. Regulamin Organizacyjny LODR w Końskowoli zatwierdzony przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 sierpnia 2019 r.

Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego.

Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego działająca przy Lubelskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Końskowoli jest organem opiniodawczo-doradczym Dyrektora LODR w Końskowoli powoływanym przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na podstawie Ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2020 r. poz. 721).

Do składu Rady Społecznej Doradztwa Rolniczego przy LODR w Końskowoli należą:

- Przedstawiciel Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi: **Agnieszka Filipek**;
- Przedstawiciel Sejmiku Województwa Lubelskiego: **Tomasz Solis**;
- Przedstawiciel Zarządu Województwa Lubelskiego: **Ewa Szalachwiej**;
- Przedstawiciele Lubelskiej Izby Rolniczej: **Gustaw Jędrejek, Marta Gawron**;
- Przedstawiciele zgłoszeni przez związki zawodowe rolników działające na obszarze województwa:
 - Przedstawiciel Związku Zawodowego Rolnictwa „Samoobrona” - **Andrzej Rusiński**,
 - Przedstawiciel Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Rolników Indywidualnych „Solidarność” - **Tomasz Obszański**,
 - Przedstawiciel Związku Zawodowego Centrum Narodowe Młodych Rolników - **Krzysztof Bałka**,
 - Przedstawiciel Związku Zawodowego Rolników „Ojczyzna” - **Mariusz Gołębiowski**;
- Przedstawiciele zgłoszeni przez szkoły wyższe oraz instytuty badawcze, kształcące i realizujące działania na potrzeby rolnictwa i rozwoju wsi:
 - Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie - **Prof. dr hab. Andrzej Woźniak**,
 - Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa PIB w Puławach - **Prof. dr hab. Janusz Podleśny**;
- Przedstawiciel szkoły ponadgimnazjalnej kształcącej na potrzeby rolnictwa, działającej w obszarze województwa: Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Siennicy Różanej - **Stanisław Buk**.

Podstawa prawna sporządzania Programu Działalności.

Program Działalności LODR w Końskowoli został opracowany z uwzględnieniem Statutu Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Końskowoli oraz Regulaminu Organizacyjnego LODR w Końskowoli, opierając się na zadaniach wyznaczonych Ustawą o JDR z dnia 22 października 2004 roku.

A. Charakterystyka ośrodka doradztwa rolniczego

1. Struktura organizacyjna + schemat.

Centrala w Końskowoli z następującymi komórkami organizacyjnymi:

Dyrekcja

Dział Technologii Produkcji Rolniczej i Doświadczalnictwa

Dział Ekonomiki i Zarządzania Gospodarstwem Rolnym

Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich

Dział Rolnictwa Ekologicznego i Ochrony Środowiska

Dział Teleinformatyki

Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw

Dział Administracyjno-Gospodarczy

Dział Księgowości

Dział Kadr i Organizacji Pracy

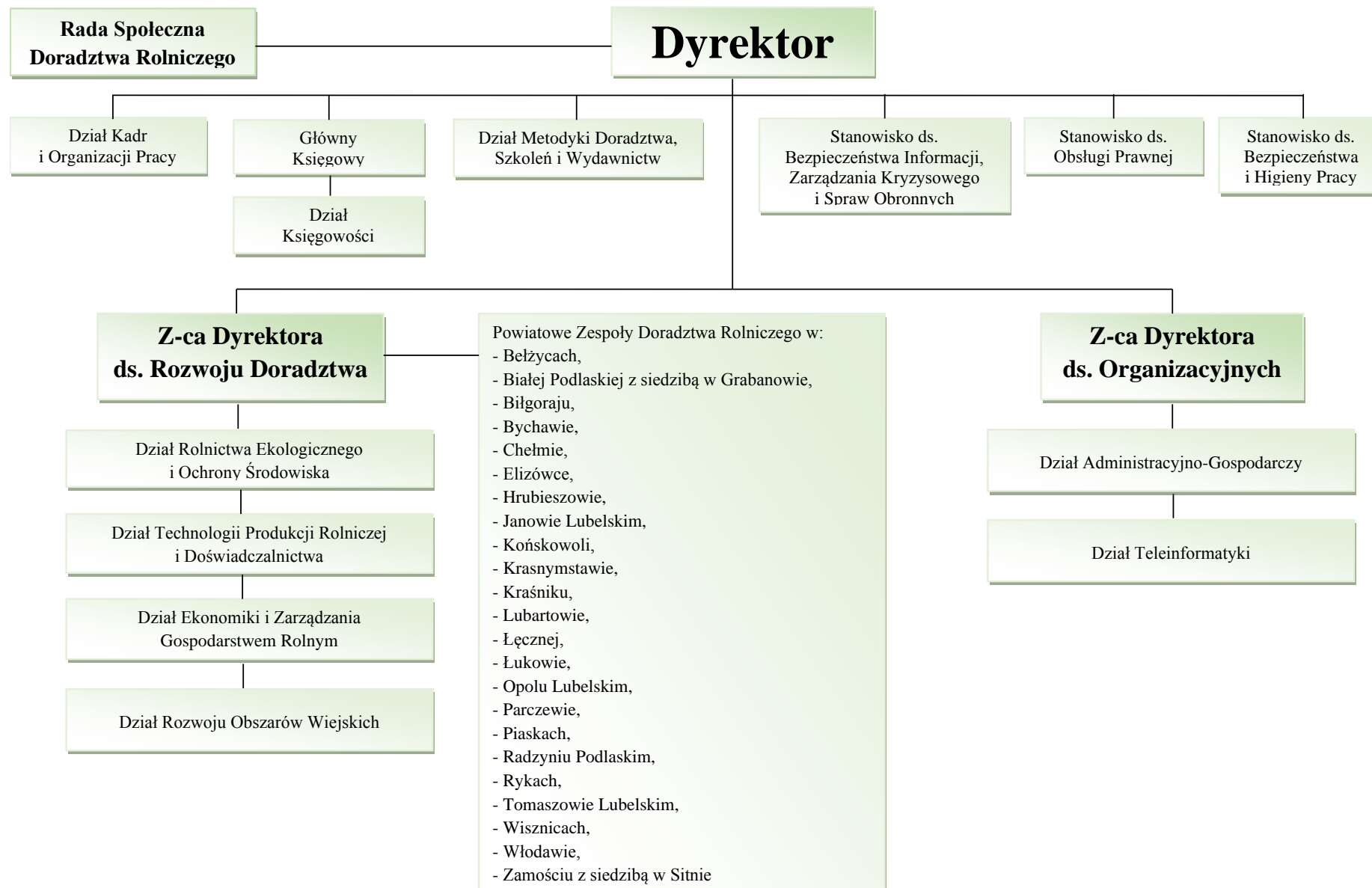
Stanowisko do Spraw Obsługi Prawnej

Stanowisko do Spraw Bezpieczeństwa i Higieny Pracy

Stanowisko do Spraw Bezpieczeństwa Informacji, Zarządzania Kryzysowego i Spraw
Obronnych

23 Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego

SCHEMAT STRUKTURY ORGANIZACYJNEJ LODR

2. Dane teleadresowe łącznie z Powiatowymi Zespołami Doradztwa Rolniczego.

Tab. A. Dane teleadresowe

L.p.	Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego	adres	telefon	fax	e-mail
1	2	3	4	5	6
1.	Centrala w Końskowoli	24-130 Końskowola, ul. Pożowska 8	81 8890600	81 8890653	wodr@wodr.konskowola.pl
Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego					
1.	PZDR w Bełżycach	24-200 Bełżyce, ul. Fabryczna 2 b	81 5173437	-	belzyce@wodr.konskowola.pl
2.	PZDR w Białej Podlasce z/s w Grabanowie	21-500 Biała Podlaska, Grabanów	83 3433792	-	grabanow@wodr.konskowola.pl
3.	PZDR w Biłgoraju	23-400 Biłgoraj, ul. Włosiankarska 5 pok.140-142	84 6860631	-	bilgoraj@wodr.konskowola.pl
4.	PZDR w Bychawie	23-100 Bychawa, ul. Rataja 6	81 5660258	-	bychawa@wodr.konskowola.pl
5.	PZDR w Chełmie	22-100 Chełm, Pl. Niepodległości 1	82 5643234	-	chelm@wodr.konskowola.pl
6.	PZDR w Elizówce	21-003 Ciecierzyn, Elizówka 65E	81 7443844	81 7443844	lublin@wodr.konskowola.pl
7.	PZDR w Hrubieszowie	22-500 Hrubieszów, ul. 3-go Maja 37	84 6962806	84 6962806	hrubieszow@wodr.konskowola.pl
8.	PZDR w Janowie Lubelskim	23-300 Janów Lubelski, ul. Bialska 11	15 8720392	-	janowlub@wodr.konskowola.pl
9.	PZDR w Końskowoli	24-130 Końskowola, ul. Pożowska 8	81 8890676	-	pulawy@wodr.konskowola.pl
10.	PZDR w Krasnymstawie	22-300 Krasnymstaw, ul. Sobieskiego 3	82 5763043	82 5763043	krasnymstaw@wodr.konskowola.pl
11.	PZDR w Kraśniku	23-204 Kraśnik, ul. Słowackiego 7	81 8843151	-	krasnik@wodr.konskowola.pl
12.	PZDR w Lubartowie	21-100 Lubartów, ul. Szaniawskiego 64	81 8552410	-	lubartow@wodr.konskowola.pl

13.	PZDR w Łęcznej	21-010 Łęczna, ul. Jana Pawła II 95	81 7521220	81 7521220	leczna@wodr.konskowola.pl
14.	PZDR w Łukowie	21-400 Łuków, ul. Przemysłowa 15	25 7983958	-	lukow@wodr.konskowola.pl
15.	PZDR w Opolu Lubelskim	24-300 Opole Lubelskie, ul. Długa 104	81 8272342	-	opolelub@wodr.konskowola.pl
16.	PZDR w Parczewie	21-200 Parczew, ul. Lubartowska 4	83 3542474	-	parczew@wodr.konskowola.pl
17.	PZDR w Piaskach	21-050 Piaski, ul. Lubelska 80	81 5821705	81 5821705	swidnik@wodr.konskowola.pl
18.	PZDR w Radzynie Podlaskim	21-300 Radzyń Podlaski, ul. Rynek 10 a	83 3528406	83 3528406	radzyn@wodr.konskowola.pl
19.	PZDR w Rykach	08-500 Ryki, ul. Szkolna 3	81 8651030	-	ryki@wodr.konskowola.pl
20.	PZDR w Tomaszowie Lubelskim	22-600 Tomaszów Lubelski, ul. Żwirki i Wigury 2	84 6643657	84 6643657	tomaszow@wodr.konskowola.pl
21.	PZDR w Wisznicach	21-580 Wisznice, ul. Rynek 35E	83 3782249	-	wisznice@wodr.konskowola.pl
22.	PZDR we Włodawie	22-200 Włodawa, Al. J. Piłsudskiego 64	82 5721456	82 5721456	wlodawa@wodr.konskowola.pl
23.	PZDR w Zamościu z/s w Sitnie	22-424 Sitno, Sitno 116	84 6112339	84 6112333	zamosc@wodr.konskowola.pl

3. Zasoby ludzkie

Tab. B. Zatrudnienie w Lubelskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego, stan na dzień 31.10.2021

L.p.	Komórki organizacyjne	Liczba zatrudnionych osób
1	2	3
1	Dyrektor	1
2	Zastępca dyrektora	1
3	Dział Księgowości	7
4	Dział Kadr i Organizacji Pracy	7
5	Dział Administracyjno - Gospodarczy	22
6	Dział Teleinformatyki	3
7	Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw	7
8	Dział Ekonomiki i Zarządzania Gospodarstwem Rolnym	6
9	Dział Rolnictwa Ekologicznego i Ochrony Środowiska	6
10	Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich	10
11	Dział Technologii Produkcji Rolniczej i Doświadczalnictwa	9
12	Stanowisko samodzielne	2
13	Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego	185
14	Pozostali pracownicy (np. pole, sad, pasieka)	35
Razem		301

Tab. C. Zatrudnienie w Powiatowych Zespołach Doradztwa Rolniczego

L.p.	Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego	Liczba gmin	Liczba pracowników
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
1	PZDR w Bełżycach	5	5
2	PZDR w Białej Podlaskiej z/s w Grabanowie	10	14
3	PZDR w Biłgoraju	14	10
4	PZDR w Bychawie	6	6
5	PZDR w Chełmie	15	13
6	PZDR w Elizówce	6	6
7	PZDR w Hrubieszowie	8	8
8	PZDR w Janowie Lubelskim	7	7
9	PZDR w Końskowoli	11	9
10	PZDR w Krasnymstawie	10	10
11	PZDR w Kraśniku	10	10
12	PZDR w Lubartowie	13	7
13	PZDR w Łęcznej	6	7
14	PZDR w Łukowie	11	6
15	PZDR w Opolu Lubelskim	7	7
16	PZDR w Parczewie	7	8
17	PZDR w Piaskach	5	4
18	PZDR w Radzyniu Podlaskim	8	6
19	PZDR w Rykach	6	5
20	PZDR w Tomaszowie Lubelskim	13	9
21	PZDR w Wisznicach	8	6
22	PZDR we Włodawie	8	4
23	PZDR w Zamościu z/s w Sitnie	19	18
Razem		213	185

Tab. D. Zatrudnienie wg specjalizacji

L.p.	Wyszczególnienie	Liczba osób
1	2	3
2.	Specjaliści zakładowi, w tym z uprawnieniami:	40
a)	doradcy rolniczego	32
b)	doradcy rolnośrodowiskowego	9
c)	eksperta przyrodniczego	
d)	do doradzania w zakresie integrowanej ochrony roślin (integrowanej produkcji)	6
3.	Doradcy terenowi, w tym z uprawnieniami:	185
a)	doradcy rolniczego	172
b)	doradcy rolnośrodowiskowego	117
c)	eksperta przyrodniczego	
d)	do doradzania w zakresie integrowanej ochrony roślin (integrowanej produkcji)	22

4. Zasoby materialne.**a. Sale wykładowe.**

Centrum Innowacyjno - Szkoleniowe w Końskowoli – 120 miejsc

Centrum Edukacji Ekologiczno - Rolniczej w Grabanowie – na stołówce 200 miejsc

Biurowiec Końskowola – 60 miejsc

Biurowiec w Grabanowie – I sala 90 miejsc, II sala 30 miejsc

b. Sala komputerowe.

Nie dotyczy

c. Laboratorium.

Na rok 2022 przewidywana ilość wykonanych prób to 3000-3500 szt. gleb polowych i około 300 szt. gleb ogrodniczych, analiz wapna nawozowego ok. 20 szt.

Koszt wykonania wszystkich oznaczeń to ok. 20 000 zł (koszt odczynników, gazu oraz złoży do mineralizacji wody + szkło laboratoryjne).

W glebach polowych oznaczamy: pH, fosfor, potas, magnez. W glebach ogrodniczych oznaczamy: pH, fosfor, potas, wapń, magnez, azot.

d. Pole doświadczalne (gospodarstwa demonstracyjne).

9,36 ha i sad doświadczalny - 42,54 ha

e. Tereny wystawowe.

Końskowola - teren pawilonów wystawowych - 1724 m²

Sitno – plac wystawowy 70030 m²

f. Hotel.

Centrum Innowacyjno - Szkoleniowe w Końskowoli – 53 miejsca

Centrum Edukacji Ekologiczno - Rolniczej w Grabanowie – 40 miejsc

g. Stołówka/ restauracja/ bar.

Centrum Innowacyjno - Szkoleniowe w Końskowoli – 80 miejsc

Centrum Edukacji Ekologiczno - Rolniczej w Grabanowie – 130 miejsc

h. Ścieżka dydaktyczna.

W Lubelskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Końskowoli w 2008 roku została założona ścieżka dydaktyczna EKOTRASA, rozciągająca się na długości około 1 km. Obejmuje ona takie obiekty jak: kolektory słoneczne, punkt segregacji odpadów, kompostownik, domek dla owadów pożytecznych, ogród biosurowcowy, ogród ozdobno-rekreacyjny, ekologiczne gry terenowe, sad doświadczalno-wdrożeniowy, przydomową oczyszczalnię ścieków, pole doświadczalno-wdrożeniowe oraz Pasiekę hodowlaną Pożóg. W 2021 r. ścieżka edukacyjna została odrestaurowana i wprowadzono kolejne elementy edukacyjne. Ogród biosurowcowy został przebudowany i powstały kwatery roślin zielarskich na podniesionych rabatach. Został również założony pas łąki kwietnej, który stał się elementem edukacyjnym i okazją do przeprowadzenia pogadanki na temat bogactwa różnorodności gatunków i ochrony przyrody. Zakupiono siedem nowych tablic edukacyjnych, zbiornik na deszczówkę, ławki do ogródka zielarskiego oraz gry edukacyjne. Powstała ścieżka zmysłów, która pozwala dzieciom na doznawanie wrażeń sensorycznych poprzez kontakt z elementami przyrodniczymi jak kasztany, orzechy, szyszki, muszle itp. Kolekcja gier terenowych powiększyła się o „Ekologiczne Koło Wiedzy”, a w holu głównym ośrodka pojawiła się interaktywna tablica śpiewająca „Ptasie radio”, dzięki której przedszkolaki w ciszy i skupieniu mogą rozpoznawać odgłosy rodzimych ptaków. Ponadto prowadzone przez nas warsztaty ekologiczne zostały urozmaicone poprzez zakup nowych gier mobilnych „Aromaterapia - magia ziół ogrodowych” oraz „Magia ziół leśnych”. Te nowe gry edukacyjne okazały się bardzo przydatnym narzędziem podczas uczestnictwa dzieci w warsztatach dotyczących różnorodności biologicznej. Na jesieni tego roku po długim okresie przerwy związanej z pandemią Covid-19, Ekotrasę odwiedzili uczniowie klas młodszych szkół podstawowych i przedszkolaki, które mogły cieszyć się nowymi atrakcjami. Tradycyjnie już podczas zajęć odbywało się ognisko z pieczonymi kiełbaskami oraz zwiedzanie obiektów doświadczalnych jak sad lub pasieka. Ścieżka dydaktyczna jest dobrym miejscem, w którym młodzież szkolna może spędzić czas na łonie natury i poszerzać przy okazji swoje horyzonty w zakresie wiedzy konsumenckiej, klimatycznej i przyrodniczej.

i. Stacja meteo.

Stacja meteorologiczna usytuowana na terenie siedziby głównej LODR w Końskowoli służy do odczytywania parametrów pogodowych. Stację otrzymaliśmy w 2016 roku od Dyrektora CDR O/Radom w nagrodę za zaangażowanie w rozwój rolnictwa ekologicznego w województwie lubelskim oraz propagowanie dobrych praktyk w całym kraju.

Stacja agrometeo (21 sztuk).

Stacja obserwacyjna (1 sztuka).

Stacje pracują w ramach systemu eDWIN „Internetowa Platforma Doradztwa i Wspomagania Decyzji w Integrowanej Ochronie Roślin”, służą do odczytu parametrów pogody oraz w przypadku stacji obserwacyjnej do obserwacji optycznej stanu upraw. Stacje agrometeo są własnością LODR w Końskowoli i zostały zakupione ze środków projektu. Natomiast stacja obserwacyjna jest własnością partnera projektu - PCSS (Poznańskiego Centrum Superkomputerowo-Sieciowego). Koszty utrzymania wszystkich stacji są ponoszone przez LODR w Końskowoli. Stacje są rozmieszczone na terenie całego województwa.

Głównym celem strategicznym projektu jest stworzenie krajowego systemu informatycznego na rzecz ochrony roślin w terminie do 31.05.2022 r., obejmującego 4 e-usługi publiczne:

- Wirtualne gospodarstwo
- Śledzenie pochodzenia produktów oznaczonych jako pochodzące z rolnictwa i stosowanych środków ochrony roślin
- Raportowanie zagrożeń
- Udostępnianie danych meteorologicznych.

j. Pasieka – liczba pni: 215 (3 pasieki):

Końskowola – 83

Grabanów – 102

Sitno – 30

k. Budynek i budowle niezbędne do realizacji usług.

Końskowola:

- *Budynek Dyrekcji,*
- *Centrum Innowacyjno-Szkoleniowe,*
- *garaż murowany okrągły,*
- *budynek biurowy Pożóg II,*
- *teren zaplecza gospodarczego z budynkami stodoły,*
- *2 garaże, magazyn nawozowy, budynek gospodarczy, dawna stajnia oraz grunty orne w Pożogu II,*
- *pasieka hodowlana z pawilonem,*
- *sad doświadczalny LODR z budynkami i budowlami: wiata, magazyn, chłodnia, zbiornik na wodę, oświetlenie, linia energetyczna i ogrodzenie.*

Sitno:

- *zespół pałacowo-parkowy,*
- *warsztat z garażami,*
- *domek – pracownia WGD,*
- *2 magazyny,*
- *pasieka, 3 wiaty.*

Grabanów:

- garaż,
- budynek dydaktyczny PZDR w Białej Podlaskiej z/s w Grabanowie,
- kontener – pracownia pszczelarska,
- 3 garaże metalowe,
- Centrum Edukacji Ekologiczno-Rolniczej.

Nieruchomości w Sitnie, Grabanowie i Końskowoli, LODR w Końskowoli użytkuje na podstawie umów użyczenia do dnia 31.12.2021 r., umowy użyczenia do dnia 30.06.2022 r. i umowy dzierżawy (kontener – pracownia pszczelarska – Grabanów) do dnia 31.12.2021 r.

5. Certyfikaty i uprawnienia.

Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli posiada następujące zaświadczenia:

1. „Zaświadczenie o wpisie instytucji szkoleniowej do rejestru instytucji szkoleniowych” pod numerem ewidencyjnym: 2.06/00106/2006 (informacje o wpisie corocznie aktualizowane);
2. Zaświadczenie o wpisie do „Rejestru podmiotów niebędących przedsiębiorcami, prowadzących szkolenia w zakresie środków ochrony roślin” pod numerem: 06/14/3413.

6. Wdrożone systemy zarządzania.

Nie dotyczy.

7. Elektroniczny system wspomaganie pracy doradczej.

Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego wdrożył system sprawozdawczości elektronicznej zamieszczony na serwerze zewnętrznym firmy Internet Business Center. System jest dostępny dla pracowników wprowadzających dane przez przeglądarkę internetową w sposób ciągły. System pozwala na gromadzenie danych niezbędnych do przygotowania różnego rodzaju zestawień, podsumowań, wyliczeń w dowolnym momencie tzn. bez konieczności zbierania informacji drogą e-mailową, jak również wpisywania tygodniowych planów pracy. Obejmuje on wszystkich pracowników merytorycznych. Każdy doradca po zalogowaniu się do systemu uzyskuje możliwość wprowadzania danych nt. zrealizowanych w danym miesiącu zadań (nieodpłatnych i odpłatnych). Wprowadzone rekordy można generować w różnych układach (np.: wg realizowanych zadań, wg komórek organizacyjnych).

B. Zakres i metodyka procesu programowania

1. Źródła informacji o potrzebach doradczych:

- a. Polityka rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich: dokumenty UE, krajowe, regionalne/wojewódzkie.

Działania wspierające rolnictwo od 2020 r. zorientowane są na rentowność i dochody gospodarstw rolnych, bardziej skuteczną realizację polityki w zakresie ochrony środowiska i klimatu, a także na zrównoważony rozwój obszarów wiejskich. Przekrojowym celem jest wspieranie wiedzy, innowacji i cyfryzacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich. Nowa Wspólna Polityka Rolna będzie dążyć do realizacji dziewięciu celów szczegółowych:

- zrównanie szans w łańcuchu dostaw żywności
- działanie w kontekście zmian klimatu
- dbałość o środowisko naturalne
- ochrona krajobrazów i bioróżnorodności
- wspieranie wymiany pokoleń
- ożywione obszary wiejskie
- ochrona jakości żywności i zdrowia
- zapewnienie godziwego dochodu
- zwiększenie konkurencyjności

oraz celu przekrojowego: modernizacja sektora poprzez wspieranie i dzielenie się wiedzą, innowacjami i cyfryzacja w rolnictwie i na obszarach wiejskich oraz zachęcanie do ich wykorzystywania. Na poziomie instytucji Unii Europejskiej finalizowane są prace nad Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Najważniejsze założenia: wsparcie zrównoważonego rozwoju polskich gospodarstw, sektora przetwórstwa oraz poprawę warunków życia i pracy w małych miejscowościach wiejskich; pomoc obejmująca konkurencyjne rolnictwo zapewniające długoterminowe bezpieczeństwo żywnościowe; wsparcie i wzmacnianie ochrony środowiska, w tym różnorodności biologicznej; wzmacnianie struktury społeczno-ekonomicznej obszarów wiejskich.

PS WPR wpisuje się również w plan działań Europejskiego Zielonego Ładu. Najistotniejsze cele EZŁ, z punktu widzenia rolnictwa, zostały wskazane w dwóch strategiach, tj.: strategii „od pola do stołu” oraz unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030. Określają one konkretne cele w przekształceniu europejskiego systemu żywności. Do najważniejszych z nich należy zaliczyć:

- zmniejszenie stosowania i ryzyka dotyczącego pestycydów chemicznych o 50% do 2030 roku,
- zmniejszenia stosowania nawozów o co najmniej 20% do 2030 roku,
- zmniejszenie sprzedaży środków przeciwdrobnoustrojowych stosowanych u zwierząt gospodarskich i w hydroponice o 50% do 2030 roku,
- przeznaczenie 25 % gruntów pod uprawy ekologiczne do 2030 roku.

Przejdzie na zrównoważony system produkcji żywności z pewnością wymagać będzie wysiłku od rolników. Stąd też komisja ds. Wspólnej Polityki Rolnej i inne ważne organy powinny ich aktywnie wspierać. Mając na uwadze zjawiska związane ze zmianami klimatycznymi, np. susza, niekorzystne zjawiska atmosferyczne, jak również niepewną przyszłość ekonomiczną w związku z Covid-19, niezwykle ważne naszym zdaniem jest wsparcie z zakresu zarządzania ryzykiem w gospodarstwach rolnych. Pandemia koronawirusa spotęgowała znaczenie zaufania do żywności i jej pochodzenia.

Pozostałymi dokumentami krajowymi stanowiącymi źródło informacji o potrzebach doradczych są między innymi:

- „Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030”, (SZRWRiR 2030),
- Programy wieloletnie MRiRW,
- „Program dla polskiego ziemniaka” - działania w celu ograniczenia występowania w Polsce bakteriozy pierścieniowej ziemniaka,
- Program „Czyste Powietrze”. Jest to priorytetowy program rządowy, który zachęca do działań ograniczających emisję szkodliwych dla zdrowia i środowiska zanieczyszczeń powietrza,
- „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie” - program priorytetowy NFOŚiGW. Jego celem jest wsparcie działań środowiskowej regeneracji gleb zakwaszonych poprzez ich wapnowanie,
- Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020 (z perspektywą do 2030 r.).

Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli realizując zadania w 2022 r. położy nacisk na rozwiązywanie problemów związanych z celami polityki krajowej i wojewódzkiej polegającej na wprowadzaniu innowacji w rolnictwie, wspieraniu inicjatyw współpracy rolników i mieszkańców wsi (grupy producenckie, spółdzielnie itp.), wspieraniu przedsiębiorczości na wsi i tworzenia pozarolniczych miejsc pracy na obszarach wiejskich i ochronie środowiska.

b. Własne źródła informacji: badania i analiza potrzeb doradczych klientów

Informacje na temat potrzeb doradczych klientów zbierane były na podstawie anonimowych ankiet ewaluacyjnych. Badania te przeprowadzane są każdorazowo po szkoleniach organizowanych przez poszczególne komórki organizacyjne LODR. Analiza zebranych wyników określa kierunki działania ośrodka. Tematyka świadczonych porad pokrywa się z oczekiwaniami dotyczącymi informacji czy usług, jakie badani chcą uzyskać w przyszłości bądź szkoleń, w których chcieliby wziąć udział. Na realizację usług mają wpływ również wymagania klientów uzyskiwane w bezpośrednich kontaktach, na podstawie informacji przekazywanych pisemnie. Przed realizacją danej usługi dokonuje się przeglądu potrzeb klientów, aktualnych przepisów zewnętrznych i wewnętrznych oraz wytycznych.

2. Priorytetowe działania w 2022 (priorytety Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz priorytety regionalne zawarte w strategiach regionalnych).

2.1. Priorytety działalności doradczej określone przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi:

- 1) **upowszechnianie informacji nt. zasad zapobiegania ASF i grypie ptaków;**
- 2) **dostosowanie do zmian klimatycznych oraz ochrona wód, gleby i powietrza** (uwzględniająca wymagania ramowej dyrektywy wodnej, dyrektywy azotanowej, dyrektywy NEC, aktualnych inicjatyw Zielonego Ładu), w tym:

- a) racjonalne gospodarowanie wodą w rolnictwie (w tym poprzez zwiększenie retencji wodnej i działalność lokalnych partnerstw wodnych),
 - b) dobre praktyki rolnicze mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych i program azotanowy,
 - c) ochrona i sposoby utrzymania żyzności gleb,
 - d) dobre praktyki rolnicze dotyczące ograniczenia emisji amoniaku do powietrza,
 - e) dobre praktyki dotyczące redukcji gazów cieplarnianych,
 - f) ograniczanie ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin,
- 3) **produkcja żywności wysokiej jakości**, w tym w zakresie:
- a) rolnictwa ekologicznego,
 - b) bezpieczeństwa żywności oraz ochrony zwierząt w zakresie przepisów obowiązujących przy uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią,
 - c) przeciwdziałania antybiotykooporności u ludzi i zwierząt,
 - d) zdrowia zwierząt ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących chorób zwierząt, w tym chorób, które przenoszą się lub są przenoszone na ludzi, ogólnych zasad bioasekuracji, zależności między zdrowiem zwierząt, dobrostanem zwierząt i zdrowiem ludzi,
 - e) produkcji i wykorzystania krajowych źródeł białka,
 - f) ograniczania ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej ziemniaka oraz agrofagów kwarantannowych ziemniaka,
- 4) **produkcja żywności w gospodarstwie i wprowadzanie jej na rynek na małą skalę**, w tym w ramach takich form działalności jak: rolniczy handel detaliczny, działalność marginalna, lokalna i ograniczona, sprzedaż bezpośrednia oraz rzeźnie o małej zdolności produkcyjnej położone na terenie gospodarstwa;
- 5) **pozażywnościowe wykorzystanie surowców i produktów rolniczych**;
- 6) **współpraca i różne formy wspólnego działania** (formalne i nieformalne), w szczególności grupy i organizacje producentów, spółdzielnie, grupy operacyjne EPI;
- 7) **prowadzenie i wykorzystanie ewidencji przychodów i rozchodów rolników**;
- 8) **wdrażanie Wspólnej Polityki Rolnej**, w tym upowszechnianie informacji na temat założeń **Planu Strategicznego WPR**.

Ponadto:

- A) priorytetem przekrojowym, który powinien być uwzględniony w realizacji zadań ośrodków doradztwa rolniczego jest poszerzanie współpracy i wymiany wiedzy pomiędzy partnerami Systemu Wiedzy i Innowacji w Rolnictwie (AKIS), w szczególności pomiędzy nauką a praktyką rolniczą; działania ODR powinny odpowiadać na potrzeby rolników i uwzględniać upowszechnianie rozwiązań nowych lub innowacyjnych;
- B) w programie działalności ODR uwzględnione powinny być działania w formie doradztwa grupowego oraz zespołów tematycznych, a także działania na rzecz rozwoju sieci gospodarstw demonstracyjnych.

2.2. Priorytety rozwoju rolnictwa w ramach Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego:

Lubelszczyzna posiada duży potencjał do kształtowania strategicznego obszaru zabezpieczenia żywnościowego w zakresie zasobów, potencjału produkcyjnego. Województwo lubelskie zajmuje wysoką pozycję w produkcji ziół, chmielu, tytoniu, owoców miękkich, warzyw oraz w zakresie tzw. rolnictwa ekologicznego. Uwzględniając charakter produkcji oraz zróżnicowane warunki produkcji rolnej w województwie lubelskim potencjał rozwojowy posiadają zarówno duże gospodarstwa rolne jak i małe z wykształconą specjalizacją. Bezpieczeństwo żywnościowe oraz poprawa efektywności ekonomicznej rolnictwa zależy od specjalizacji i racjonalnej intensyfikacji produkcji (bezpiecznej dla środowiska). Niezbędne są działania w zakresie wzmocnienia innowacyjności rolnictwa oraz

dynamicznego rozwoju przemysłu rolno – spożywczego. Rozwój rolnictwa należy rozpatrywać łącznie z przetwórstwem oraz handlem. Rolniczy Handel Detaliczny stanowi ważny aspekt rozwoju i funkcjonowania gospodarstw rolnych, w tym w kontekście możliwości wspierania małych przetwórci rolnych. Ważnym aspektem planowanych działań powinna być promocja lubelskiego rolnictwa oraz wykreowanie regionalnej marki żywnościowej.

Wizja rozwoju województwa lubelskiego powinna uwzględniać dążenie do stworzenia Lubelskiego Okręgu Rolniczego, który stanowić będzie układ zamknięty, w którym funkcjonują rolnicy jako producenci, przetwórcy, handlowcy oraz konsumenci.

Kierunki działań/kierunki interwencji w ramach strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030:

- Wzmacnianie innowacyjności i zaawansowania technologicznego gospodarstw rolnych;
- Rozwój lokalnych specjalizacji rolnych m.in. w oparciu o odtworzenie historycznie ukształtowanych lub wykorzystanie nowych, niszowych kierunków produkcji;
- Poprawa warunków wodnych, w tym retencjonowanie, melioracje i nawodnienia, ochrona i lepsze wykorzystanie wód;
- Ochrona gleb, w tym racjonalizacja stosowania chemicznych nawozów i środków ochrony roślin oraz stosowanie agrotechniki przeciwerozyjnej i zadrzewień śródpolnych;
- Promowanie przyjaznych środowisku rozwiązań w procesie produkcji rolnej, w tym rozwój rolnictwa ekologicznego;
- Zwiększenie efektywności energetycznej gospodarstw;
- Zwiększenie produkcji oraz wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych;
- Poprawa struktury wielkościowej i organizacyjnej gospodarstw rolnych;
- Rozwój rolniczego handlu detalicznego oraz lepsze systemowe powiązanie z odbiorcami hurtowymi (giełdy);
- Rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej jako istotnego elementu regionalnej oferty turystycznej oraz ważnego czynnika poprawy ekonomicznej gospodarstw rolnych;
- W rozwiązaniach systemowych promowanie modelu „od pola – do stołu” ograniczającego nadmierne pośrednictwo w handlu;
- Poprawa bezpieczeństwa pracy w gospodarstwach rolnych;
- Poprawa organizacji przestrzennej gospodarstw rolnych poprzez wykonywanie prac scaleniowych i zagospodarowania poscaleniowego.

2.3. Priorytety działalności doradczej LODR:

1. Zwiększenie konkurencyjności gospodarstw rolnych w województwie lubelskim poprzez:

- a) restrukturyzację lub modernizację gospodarstw rolnych specjalizujących się w produkcji trzody chlewnej szczególnie z terenów objętych ASF (jako alternatywa – rozwój produkcji owczarskiej, bydła mięsnego i ich przetwórstwa, produkcja konopi włóknistych);
- b) rozwój i produkcję metodami ekologicznymi i integrowanymi – zwiększenie świadomości konsumentów o wartościach prozdrowotnych żywności produkowanej ww. metodami;
- c) wsparcie alternatywnych kanałów dystrybucji, krótkich łańcuchów dostaw oraz lokalnych rynków, które rozwijają produkcję lokalną, tradycyjną i ekologiczną;
- d) wdrażanie programów zmniejszenia powierzchni gleb kwaśnych (wapnowanie) oraz poprawy zasobności gleb w składniki pokarmowe poprzez wsparcie finansowe wykonywania analiz glebowych lub dopłat do zakupu wapna;
- e) wdrażanie programów poprawy gospodarowania rolniczymi zasobami wodnymi, w tym małej retencji oraz systemu regulacji zasobów wodnych (melioracje).

2. Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich poprzez:

- a) tworzenie warunków na rzecz różnicowania działalności gospodarczej w kierunku pozyskania i tworzenia alternatywnych źródeł dochodu rodzin rolniczych;
- b) tworzenie warunków integracji lokalnej oraz wspieranie inicjatyw współpracy rolników i mieszkańców wsi, odbudowa i rozwój spółdzielczości.

3. Promowanie nowoczesnych myśli technologicznych i doradztwa poprzez ustanowienie sprawnego systemu transferu osiągnięć naukowych do praktyki rolniczej (budowanie sieci kontaktów, wspólnych platform wymiany doświadczeń pomiędzy uczelniami, instytutami naukowymi, przemysłem oraz rolnikami (relacje nauka – praktyka).

Przykładem są projekty realizowane przez LODR w Końskowoli w ramach działania „Współpraca” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020:

- projekt LODRON „Poprawa wykorzystania potencjału produkcyjnego pastwisk dla bydła mlecznego i mięsnego przez zastosowanie systemu wspomaganie decyzji i zarządzania”,
- projekt Bazydrill „Innowacyjne rozwiązania techniczne w siewniku do podsiewu użytków zielonych służące poprawie ilości i jakości paszy dla przeżuwaczy oraz ochronie gleb, wód i klimatu”.

3. Etapy przygotowania programu działalności.

- a) Początki planowania - oddolne pozyskiwanie od rolników i innych odbiorców usług informacji co do ich oczekiwań oraz informacji od doradców z terenu w zakresie ich dotychczasowych doświadczeń w realizowaniu Programu na rok 2021. Dyskusje podczas spotkań kierowników i pracowników.
- b) Omówienie zasad planowania i wytycznych do Planu na rok 2022 na naradzie kierowników kadry doradczej.
- c) Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego planują zadania na 2022 rok – (indywidualne plany dla każdego doradcy). Na podstawie planów doradców powstaje plan dla PZDR.
- d) Działy merytoryczne planują zadania na 2022 r. (indywidualne plany dla każdego specjalisty) uwzględniając informacje otrzymane z PZDR i oczekiwania mieszkańców obszarów wiejskich. Na podstawie planów specjalistów powstaje plan dla działu.
- e) Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw opracowuje Program w konsultacji z działami.
- f) Program zostaje przedłożony Dyrektorowi do oceny i po uwzględnieniu uwag Dyrektora Program zostaje przedłożony do zaopiniowania Radzie Społecznej Doradztwa Rolniczego i zatwierdzenia przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

C. Działalność merytoryczna

Podstawowym zadaniem doradztwa rolniczego jest udzielanie wszechstronnej pomocy rolnikom oraz mieszkańcom obszarów wiejskich w celu zwiększenia dochodów z gospodarstwa rolnego oraz działania mające na celu poprawę warunków życia rodzin wiejskich.

Zadania te zgodnie z art. 4 ust. 2-5 i art. 5 ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli będzie realizował poprzez:

- organizowanie szkoleń, kursów i konferencji,
- doradztwo indywidualne, doradztwo grupowe,
- organizowanie wystaw, pokazów, kolekcji, demonstracji i innych przedsięwzięć upowszechniających wiedzę rolniczą, nowe technologie produkcji i promujących produkty i wyroby przetwórstwa rolno-spożywczego,
- sporządzanie opracowań ekonomicznych, finansowych i technologicznych,
- prowadzenie działalności informacyjnej i wydawniczej.

Celem w/w działań jest:

- poprawa konkurencyjności gospodarstw rolnych w województwie lubelskim oraz jakości produktów rolnych,
- popularyzacja nowoczesnych metod i rozwiązań technicznych i technologicznych,
- popularyzacja integrowanych metod ochrony i produkcji,
- rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych,
- wdrażanie dobrych praktyk rolniczych,
- podnoszenie świadomości ekologicznej,
- podnoszenie świadomości na temat alternatywnych (odnawialnych) źródeł energii,
- rozwijanie przedsiębiorczości na obszarach wiejskich, w tym przetwórstwa na poziomie gospodarstwa, sprzedaży bezpośredniej i rolniczego handlu detalicznego,
- poprawa standardu i jakości życia mieszkańców wsi, dziedzictwo kulturowe i kulinarne,
- aktywizacja społeczności wiejskiej i popularyzacja idei spółdzielczości na obszarach wiejskich,
- popularyzacja działań z PROW.

C.1. Zadania realizowane na podstawie art. 4.2 ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego

LODR w Końskowoli świadczy nieodpłatnie usługi doradcze w zakresie:

- prowadzenia działalności szkoleniowej (szkoleń, konferencji),
- prowadzenia działalności informacyjnej, doradczej i upowszechnieniowej wspierającej rozwój produkcji rolniczej,
- udzielania pomocy niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z UE, itp.,
- prowadzenia analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków do produkcji i rozpowszechniania informacji w tym zakresie,
- prowadzenia doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego,
- upowszechniania metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska,
- podejmowania działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego zarządzania gospodarstwem rolnym,
- upowszechniania rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenia promocji wsi jako aktywnego miejsca wypoczynku,
- współdziałania w realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych,
- prowadzenia analizy przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechniania tych analiz w pracy doradczej,
- szacowania szkód łowieckich, a także ustalania wysokości odszkodowania za te szkody zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie,
- oceniania i akceptowania, planów restrukturyzacji o których mowa w ustawie z dnia 9 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne.

Zadania planowane do wykonania w 2022 r. powiązane są z wyznaczonymi priorytetami na szczeblu krajowym i wojewódzkim.

I. Priorytetowe kierunki działalności jednostek doradztwa rolniczego w 2022 r. (MRiRW):

1. Upowszechnianie informacji nt. zasad zapobiegania ASF i grypie ptaków

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń z zakresu Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym (Z.1.B.6.) – 25 szkoleń dla 334 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Zaplanowano udzielanie informacji 950; porad – 1000, materiały na stronę www. – 1 i artykuł w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych – 1 (Z.2.B.6.)

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.

Zaplanowano udzielanie porad – 1000 (Z.7.B.6.)

2. Dostosowanie do zmian klimatycznych oraz ochrona wód, gleby i powietrza (uwzględniająca wymagania ramowej dyrektywy wodnej, dyrektywy azotanowej, dyrektywy NEC, aktualnych inicjatyw Zielonego Ładu), w tym:

- a) racjonalne gospodarowanie wodą w rolnictwie (w tym poprzez zwiększenie retencji wodnej i działalność lokalnych partnerstw wodnych).

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń z zakresu zasad przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa (Z.1.M.3.) – 14 szkoleń dla 146 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Zaplanowano udzielanie informacji 167, materiały na stronę www. – 1 i artykuł w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych – 1 (Z.2.M.3.)

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.

Zaplanowano udzielanie porad – 242 (Z.7.M.3.)

- b) dobre praktyki rolnicze mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych i program azotanowy.

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń z zakresu zasad ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna (Z.1.P.1.) – 34 szkolenia dla 387 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Zaplanowano udzielanie informacji 1004 (Z.2.P.1.)

Zadanie 10. Współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych

Zaplanowano udzielanie porad – 1404 (Z.7.P.1.)

- c) ochrona i sposoby utrzymania żyzności gleb.

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń z zakresu: Innowacyjne systemy uprawy roli jako sposób na poprawę żyzności gleby (Z.1.A.1.), Racjonalny płodozmian jako podstawowy element zachowania żyzności gleb; Wpływ uprawy poplonów na żyzność gleby (Z.1.B.1.), Zarządzanie żyznością gleby w gospodarstwie ekologicznym (Z.1.D.1.) – 28 szkoleń dla 331 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Zaplanowano udzielanie informacji 648, materiały na stronę www. – 1 i artykuł w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych – 3 (Z.2.A.1.), (Z.2.B.1.), Z.2.D.1.)

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.

Zaplanowano udzielanie porad – 670 (Z.7.A.1.), (Z.7.B.1.), (Z.7.D.1.), demonstracje - Racjonalizacja nawożenia w oparciu o analizę zasobności gleby oraz właściwy płodozmian – 36 (Z.7.M.8.)

- d) dobre praktyki rolnicze dotyczące ograniczenia emisji amoniaku do powietrza.

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń z zakresu: Poprawa warunków środowiskowych w budynkach dla bydła, Poprawa warunków środowiskowych w budynkach dla świń (Z.1.B.4.), Dobre praktyki rolnicze dotyczące ograniczenia emisji amoniaku do powietrza, Prawidłowe zagospodarowanie odchodów i ograniczenie emisji zanieczyszczeń do środowiska z gospodarstw zajmujących się produkcją zwierzęcą (Z.1.L.1.) – 18 szkoleń dla 216 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Zaplanowano udzielanie informacji 85, materiały na stronę www. – 3 i artykuł w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych – 1 (Z.2.B.4.), (Z.2.L.1.)

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.
Zaplanowano udzielanie porad – 80 (Z.7.B.4.).

e) dobre praktyki dotyczące redukcji gazów cieplarnianych.

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.
Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń z zakresu: Poprawa warunków środowiskowych w budynkach dla bydła, Poprawa warunków środowiskowych w budynkach dla świń (Z.1.B.4.), Powszechne stosowanie energetyki prosumenckiej jako sposobu zmniejszania efektu cieplarnianego (Z.1.M.4.) – 10 szkoleń dla 117 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.
Zaplanowano udzielanie informacji 45, (Z.2.B.4.), (Z.2.M.4.)

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.
Zaplanowano udzielanie porad – 40 (Z.7.B.4.), (Z.2.M.4.)

f) ograniczanie ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin,

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.
Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń z zakresu: Przystosowanie praktyk rolniczych w celu ograniczenia stosowania chemicznych środków ochrony roślin (Z.1.B.1.), Bezpieczne stosowanie środków ochrony roślin w gospodarstwach rolnych (Z.1.B.5.) – 20 szkoleń dla 253 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.
Zaplanowano udzielanie informacji 195, (Z.2.B.1., Z.2.B.5.), materiały na stronę www. – 1 i artykuł w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych – 5 (Z.2.B.1, Z.2.B.5.),

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.
Zaplanowano udzielanie porad – 233 (Z.7.B.1, Z.7.B.5.), demonstracje - Właściwa regulacja oraz prawidłowy dobór parametrów pracy maszyn i urządzeń rolniczych gwarantujący dobre wykonanie zabiegu agrotechnicznego – 11 (Z.7.B.1.)

3. Produkcja żywności wysokiej jakości, w tym w zakresie:

a) rolnictwa ekologicznego,

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.
Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń z zakresu Produkcja metodami ekologicznymi (Z.1.D.1.) – 44 szkoleń dla 539 osób, Produkcja metodami ekologicznymi - 2 konferencje dla 80 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.
Zaplanowano udzielanie informacji 589, artykuły w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych – 20 (Z.2.D.1).

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.
Zaplanowano udzielanie porad – 1036, konkursy – 2, demonstracje - Poprawa efektów ekonomicznych gospodarstw rolnych poprzez zmianę systemu produkcji z konwencjonalnej na metody ekologiczne, Technologia uprawy wybranego gatunku roślin rolniczych w gospodarstwie ekologicznym, Technologia uprawy wybranego gatunku roślin ogrodniczych w gospodarstwie ekologicznym – 43 (Z.7.D.1.)

b) bezpieczeństwa żywności oraz ochrony zwierząt w zakresie przepisów obowiązujących przy uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią,

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.
Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń z zakresu: Bezpieczeństwo żywności i pasz (Z.1.B.3.) – 7 szkoleń dla 97 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.
Zaplanowano udzielanie informacji 170, artykuł w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych – 1 (Z.2.B.3.),

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.
Zaplanowano udzielanie porad – 250 (Z.7.B.3.).

c) przeciwdziałania antybiotykooporności u ludzi i zwierząt,

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń z zakresu: Przeciwdziałanie antybiotykooporności u ludzi (Z.1.F.1.), Alternatywne do antybiotyków metody poprawy dobrostanu w produkcji zwierzęcej, Przeciwdziałanie antybiotykooporności u zwierząt (Z.1.M.7.) – 15 szkoleń dla 164 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Zaplanowano udzielanie informacji 47, (Z.2.F.1., Z.2.M.7.), artykuł w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych – 1 (Z.2.F.1.),

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.

(Z.7.M.7.), **Zadanie 8.** Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego (Z.8.F.1.)
Zaplanowano udzielanie porad – 52.

d) zdrowia zwierząt ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących chorób zwierząt, w tym chorób, które przenoszą się lub są przenoszone na ludzi, ogólnych zasad bioasekuracji, zależności między zdrowiem zwierząt, dobrostanem zwierząt i zdrowiem ludzi,

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń z zakresu: Ochrona zdrowia świń (Z.1.B.2.), Wymagania w zakresie ochrony świń (dobrostan) (Z.1.B.3.) – 9 szkoleń dla 106 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Zaplanowano udzielanie informacji 20, (Z.2.B.3.), artykuł w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych – 1 (Z.2.B.2.),

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.

Zaplanowano udzielanie porad – 36 (Z.7.B.3.).

e) produkcji i wykorzystania krajowych źródeł białka,

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń z zakresu: Pasze białkowe w żywieniu zwierząt, Pasze niemodyfikowane genetycznie w żywieniu zwierząt, ze szczególnym uwzględnieniem krajowych źródeł białka (Z.1.B.2.) – 9 szkoleń dla 117 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Zaplanowano udzielanie informacji 38, materiały na stronę www. – 1, artykuł w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych – 1 (Z.2.B.2.),

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.

Zaplanowano udzielanie porad – 66 (Z.7.B.2.).

f) ograniczania ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej ziemniaka oraz agrofagów kwarantannowych ziemniaka,

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń z zakresu: Ograniczenie ryzyka rozprzestrzeniania agrofagów kwarantannowych ziemniaka (Z.1.B.1.) – 8 szkoleń dla 84 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Zaplanowano udzielanie informacji 60, materiały na stronę www. – 1, artykuł w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych – 1 (Z.2.B.1.),

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.

Zaplanowano udzielanie porad – 80 (Z.7.B.1.).

4. Produkcja żywności w gospodarstwie i wprowadzanie jej na rynek na małą skalę, w tym w ramach takich form działalności jak: rolniczy handel detaliczny, działalność marginalna, lokalna i ograniczona, sprzedaż bezpośrednia oraz rzeźnie o małej zdolności produkcyjnej położone na terenie gospodarstwa;

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń z zakresu: Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO) (Z.1.A.3.), Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona (Z.1.J.2.), Rolniczy handel detaliczny (Z.1.J.3.) – 25 szkoleń dla 434 osób, konferencja „Produkcja żywności w gospodarstwie i wprowadzanie jej na rynek na małą skalę” – 1 dla 30 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Zaplanowano udzielanie informacji 275, (Z.2.A.3., Z.2.J.2, Z.2.J.3.), artykuł w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych – 2 (Z.2.J.2.),

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska (Z.7.A.3.), **Zadanie 8.** Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego (Z.8.J.2., Z.8.J.3.) Zaplanowano udzielanie porad – 350, demonstracje - Organizacja sprzedaży bezpośredniej z gospodarstw w praktyce (Z.8.J.2.).

5. Pozażywnościowe wykorzystanie surowców i produktów rolniczych;

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń z zakresu: Rodzaje biomasy na cele energetyczne, Rośliny przydatne do celów energetycznych, Wykorzystanie na obszarach wiejskich instalacji OZE takich jak: kolektory do podgrzewania wody, panele fotowoltaiczne, małe turbiny wiatrowe, wodne, systemy rekuperacji (wentylacja z odzyskiem ciepła), pompy ciepła (pobierające ciepło np. z gleby, powietrza), kotły na biomasę i inne (Z.1.M.5.) – 10 szkoleń dla 117 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Zaplanowano udzielanie informacji 52, artykuł w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych – 1 (Z.2.M.5.),

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.

Zaplanowano udzielanie porad – 58, demonstracje - Produkcja odnawialnych źródeł energii na poziomie gospodarstwa (rośliny energetyczne, kolektory słoneczne, bioelektrownie itp.) - 6 (Z.7.M.5.).

6. Współpraca i różne formy wspólnego działania (formalne i nieformalne), w szczególności grupy i organizacje producentów, spółdzielnie, grupy operacyjne EPI;

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń z zakresu: Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji (Z.1.H.1.) – 11 szkoleń dla 137 osób.

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Zaplanowano udzielanie informacji 136, materiały na stronę www. – 1, artykuł w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych – 3 (Z.2.H.1.),

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.

Zaplanowano udzielanie porad – 153, demonstracje - Wspieranie organizowania się rolników w grupy/organizacje producentów oraz pomoc w przygotowaniu dokumentacji związanej z rejestracją i funkcjonowaniem grup producenckich -2 (Z.7.H.1.).

7. Prowadzenie i wykorzystanie ewidencji przychodów i rozchodów rolników;

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń z zakresu: Rachunkowość rolna (Z.1.C.1.), Rachunkowość podatkowa (Z.1.C.2.) – 45 szkoleń dla 730 osób, konferencja – „Rachunkowość w gospodarstwie rolnym” – 1 (Z.1.C.1.)

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Zaplanowano udzielanie informacji 2077, materiały na stronę www. – 3, artykuł w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych – 12 (Z.2.C.1., Z.2.C.2.),

Zadanie 11. Przeprowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej. Zaplanowano udzielanie porad – 2671 (Z.11.C.1., Z.11.C.2.) demonstracje - Wdrożenie i prowadzenie zapisów księgowych pod potrzeby rozliczania podatku VAT na zasadach ogólnych, Analiza struktury kosztów działalności operacyjnej w gospodarstwie rolnym na podstawie rozliczeń podatku VAT - 27 (Z.11.C.2.).

8. Wdrażanie Wspólnej Polityki Rolnej, w tym upowszechnianie informacji na temat założeń Planu Strategicznego WPR.

Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

Zaplanowano przeprowadzenie szkoleń z zakresu: Wspólna Polityka Rolna po 2020 roku. (Z.1.G.2.), Zielony ład – uwarunkowania, narzędzia (Z.1.M.3.) – 31 szkoleń dla 380 osób,

Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.

Zaplanowano udzielanie informacji 296, materiały na stronę www. – 1, artykuł w Lubelskich Aktualnościach Rolniczych – 5 (Z.2.G.2., Z.2.M.3.),

Zadanie 4. Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych (Z.4.I.2.).

Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska (Z.7.M.3.). Zaplanowano udzielanie porad – 395.

Priorytet przekrojowy:

A) poszerzanie współpracy i wymiany wiedzy pomiędzy partnerami Systemu Wiedzy i Innowacji w Rolnictwie (AKIS), w szczególności pomiędzy nauką a praktyką rolniczą. Działania ODR powinny odpowiadać na potrzeby rolników i uwzględniać upowszechnianie rozwiązań nowych lub innowacyjnych;

Priorytet ten będzie realizowany poprzez działania SIR, projekty (Transfer wiedzy) - inicjowanie wymiany wiedzy i doświadczeń, identyfikacja bieżących problemów oraz poszukiwanie możliwości ich rozwiązania pomiędzy przedstawicielami różnych środowisk a rolnikami. Prezentowane będą również rolnikom efekty doświadczeń prowadzonych na polu i w sadzie doświadczalnym LODR.

- 11 sztuk (7 tematów)

B) w programie działalności ODR uwzględnione powinny być działania w formie doradztwa grupowego oraz zespołów tematycznych, a także działania na rzecz rozwoju sieci gospodarstw demonstracyjnych.

- W ramach doradztwo grupowego zaplanowano spotkania w poniższej tematyce:

(Z.7.A.1.) Problemy w uprawie ziemniaków jadalnych;

(Z.7.A.2.) Ograniczanie emisji amoniaku do powietrza w produkcji trzody chlewnej;

(Z.7.B.1.) Przystosowanie praktyk rolniczych w celu ograniczenia stosowania chemicznych środków ochrony roślin;

(Z.7.D.1.) Problemy w prowadzeniu gospodarstw ekologicznych;

(Z.7.H.1.) Bariery i ograniczenia procesu integrowania się rolników w grupy producenckie – szanse rozwoju i korzyści finansowe dla grup producentów rolnych;

(Z.7.M.3.) Zwiększenie retencji wodnej i działalność lokalnych partnerstw wodnych.

(Z.9.E.4.) Aspekty prawne funkcjonowania organizacji pozarządowych,

- W ramach działań na rzecz rozwoju sieci gospodarstw demonstracyjnych:

CDR Brwinów jest koordynatorem krajowym tworzonej Sieci. Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli jest partnerem Sieci. Na dzień 30 października 2021 r. w województwie lubelskim na listę CDR wpisane zostały 3 gospodarstwa demonstracyjne. KSGD jest stale rozbudowywana o nowe, pokazowe gospodarstwa o zróżnicowanych kierunkach produkcji. Baza przygotowawcza jest między innymi pod realizację działań umożliwiających dofinansowanie tych gospodarstw.

Zadanie 1.

Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich

LODR w Końskowoli planuje zorganizować w 2022 roku ponad 700 form szkoleniowych i przeszkolić ponad 10 000 rolników i mieszkańców obszarów wiejskich.

W związku z panującą sytuacją epidemiologiczną szkolenia i konferencje, oprócz formy stacjonarnej, będą również organizowane w formie zdalnej (webinaria i wideokonferencje).

Z.1.A. Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze – w ramach tego tematu będą realizowane 3 konferencje (Z.1.A): *„Nowe rozwiązania technologiczne w uprawie roślin okopowych”* (Z.1.A.1), *„Nowoczesne technologie w produkcji sadowniczej”* (Z.1.A.1); *„Innowacyjne rozwiązania w produkcji mleka”* (Z.1.A.2), 1 szkolenie wyjazdowe: *„Innowacyjne technologie w zakresie mechanizacji produkcji rolnej”* (Z.1.A.1.). Na szkoleniach stacjonarnych z zakresu nowych rozwiązań w produkcji roślinnej (Z.1.A.1) będziemy poruszać także ważne tematy np. *„Analizy glebowe i precyzyjne nawożenie roślin”*, *„Innowacyjne systemy uprawy roli jako sposób na poprawę żyzności gleby”*, *„Nowe rozwiązania technologiczne w uprawie kukurydzy”*, *„Nowe rozwiązania technologiczne w uprawie roślin bobowatych”*, *„Nowe rozwiązania technologiczne w uprawie zbóż”*, *„Nowe rozwiązania technologiczne w uprawie rzepaku”*, *„Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej, warunkujące ochronę gleby, wody i klimatu”*. W ramach tematów z zakresu nowych rozwiązań z produkcji zwierzęcej zaplanowano: *„Innowacyjne rozwiązania w produkcji mleka”*, *„Innowacyjne metody zarządzania gospodarstwem”* (Z.1.A.2) oraz z zakresu przetwórstwa w ramach MLO (Z.1.A.3.): *„Wymagania formalno - prawne przy rejestracji i działalności marginalnej, lokalnej, ograniczonej”*, *„Warunki otrzymania dofinansowania na wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój”*, *„Przetwórstwo produktów rolnych w ramach działalności MLO”*.

Na poletkach doświadczalnych i w sadzie LODR rolnicy będą mieli możliwość porównania odmian roślin uprawnych, porównania doświadczeń nawozowych i stosowania środków ochrony roślin, rozpoznawania objawów chorobowych i oznak żerowania szkodników w uprawach.

Z.1.B. Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych

W ramach tej tematyki będą organizowane konferencje i szkolenia z zakresu technologii produkcji roślinnej i zwierzęcej, norm i wymagań wzajemnej zgodności, bhp w gospodarstwie, bioasekuracji oraz poprawy stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego.

W podzadaniu Z.1.B. zorganizowane zostaną 2 konferencje na temat *„Nawadnianie upraw ogrodniczych”* (Z.1.B.1), *„Chów trzody chlewnej”* (Z.1.B.2) oraz 1 szkolenie wyjazdowe z zakresu agrotechniki ziemniaków. Będą również organizowane szkolenia stacjonarne nt. *„Agrotechnika buraka cukrowego”*, *„Agrotechnika roślin bobowatych drobnonasiennych”*, *„Agrotechnika roślin bobowatych grubonasiennych”*, *„Agrotechnika rzepaku ozimego”*, *„Agrotechnika soi”*, *„Agrotechnika zbóż i rzepaku”*, *„Agrotechnika zbóż jarych”*, *„Agrotechnika zbóż ozimych”*, *„Agrotechnika, nawożenie, ochrona w uprawach polowych”*, *„Dobór odmian roślin rolniczych jako element ograniczenia stosowania chemicznych środków produkcji”*, *„Kompleksowa uprawa roślin sadowniczych – krzewy jagodowe i truskawki”*, *„LOZ – Lista odmian zalecanych na teren województwa lubelskiego – dobór odmian”*, *„Nawożenie i potrzeby pokarmowe roślin rolniczych”*, *„Nawożenie, potrzeby pokarmowe warzyw polowych”*, *„Ograniczenie ryzyka rozprzestrzeniania*

agrofagów kwarantannowych ziemniaka”, „Przystosowanie praktyk rolniczych w celu ograniczenia stosowania chemicznych środków ochrony roślin”, „Racjonalne gospodarowanie substancją organiczną w glebie”, „Racjonalny płodozmian jako podstawowy element zachowania żyzności gleb”, „Rola wapnowania w uprawie roślin rolniczych”, „Technologia uprawy roślin ozdobnych – gatunki iglaste”, „Technologia uprawy roślin ozdobnych – gatunki liściaste”, „Technologia uprawy roślin przemysłowych”, „Technologia uprawy roślin strączkowych”, „Technologia uprawy zbóż”, „Uprawa roślin sadowniczych – jagodowe”, „Wpływ uprawy poplonów na żyzność gleby”, „Zapobieganie degradacji gleb poprzez zmianowanie i uprawę roślin bobowatych”, „Zmianowanie jako podstawa płodozmiannu, mająca na celu poprawę warunków plonowania roślin warzywniczych”.

W podzadaniu Z.1.B.2. będzie organizowana 1 konferencja nt. **„Chów trzody chlewnej”** (Z.1.B.2). Będziemy również prowadzić szkolenia w zakresie: „Aktualne problemy nowoczesnego pszczelarstwa”, „Chów bydła mięsnego”, „Chów bydła mlecznego”, „Czynniki wpływające na rozród bydła”, „Metody odchovu cieląt i jałówek. Obniżenie kosztów remontu stada”, „Mykotoksyny w paszach i sposoby ich ograniczania”, „Ochrona zdrowia świń”, „Pasze białkowe w żywieniu zwierząt”, „Pasze GMO a produktywność i zdrowotność zwierząt”, „Pasze niemodyfikowane genetycznie w żywieniu zwierząt, ze szczególnym uwzględnieniem krajowych źródeł białka”, „Przygotowanie rodzin pszczelich do wykorzystania pożytków”, „Racjonalne żywienie bydła opasowego”, „Sporządzanie kiszonek”, „Zapobieganie stanom zapalnym wymienia u krów”.

W podzadaniu Z.1.B.3. – będą organizowane szkolenia nt.: „Bezpieczeństwo żywności i pasz”, „Stosowanie dobrej kultury rolnej”, „Wymagania w zakresie ochrony świń (dobrostan)”, „Wymogi wzajemnej zgodności w gospodarstwie rolnym”.

W podzadaniu Z.1.B.4. zostaną przeprowadzone szkolenia z zakresu: „Poprawy warunków środowiskowych w budynkach dla bydła”, „Poprawa warunków środowiskowych w budynkach dla świń”, „Przechowywanie nawozów naturalnych”.

W podzadaniu Z.1.B.5. – będą prowadzone szkolenia z zakresu: „Bezpieczeństwo i higiena pracy w gospodarstwie rolnym”, „Bezpieczne stosowanie środków ochrony roślin w gospodarstwach rolnych”, „Stosowanie środków ochrony roślin”.

W podzadaniu Z.1.B.6. planujemy szkolenia nt.: „Bioasekuracja – podstawowe zasady ochrony gospodarstwa przed grypą ptaków”, „Zapobieganie rozprzestrzenianiu się afrykańskiego pomoru świń (zasady bioasekuracji)”, „Zasady bioasekuracji w gospodarstwie utrzymującym bydło”.

Z.1.C. Rachunkowość w gospodarstwach rolnych

Działalność szkoleniowa w tym zakresie będzie obejmowała zagadnienia z rachunkowości rolnej, podatkowej, ubezpieczeń społecznych rolników oraz ubezpieczeń majątkowych. Zaplanowano 2 konferencje: **„Istota i funkcje rachunkowości PL FADN w gospodarstwie rolnym”**, **„Rachunkowość w gospodarstwie rolnym”** oraz szkolenia na temat: „Rachunkowość w gospodarstwie rolnym”, „Zasady prowadzenia ewidencji przychodów i rozchodów na potrzeby realizacji działań inwestycyjnych PROW 2014-2020”, „Podatek VAT w rolnictwie”, „Aktualne przepisy dotyczące ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich”, „Formy ubezpieczeń społecznych w rolnictwie z elementami zasad ubezpieczeń majątkowych”.

Na szkoleniach rolnicy będą mieli możliwość zapoznania się z przepisami prawnymi dotyczącymi zasad opodatkowania, kontroli i rozliczania.

Z.1.D. Rolnictwo ekologiczne

W temacie produkcji metodami ekologicznymi (Z.1.D.1) planujemy zorganizować 2 konferencje: „**Produkcja metodami ekologicznymi**”, „**Rolnictwo ekologiczne - szanse i wyzwania**”, a także szkolenia w zakresie: „*Czy produkcja ekologiczna się opłaca?*”, „*Kompost – nawóz na miarę XXI w. przygotowanie i wykorzystywanie*”, „*Podstawy rolnictwa ekologicznego*”, „*Produkcja metodami ekologicznymi*”, „*Produkcja ziół i wykorzystanie ich walorów w gospodarstwie domowym*”, „*Przygotowanie i wykorzystywanie gnojówek, naparów i wywarów roślinnych w rolnictwie ekologicznym*”, „*Uprawa gleby, płodozmian i znaczenie organizmów pożytecznych*”, „*Uprawa wybranych gatunków metodą ekologiczną*”, „*Zarządzanie żyznością gleby w gospodarstwie ekologicznym*”, „*Zasady i warunki produkcji metodami ekologicznymi*”, „*Zasady rolnictwa ekologicznego*”, „*Zwrot kosztów kontroli związanych z wydaniem certyfikatu, kiedy produkty wytwarzane objęte są systemem rolnictwa ekologicznego*”.

W zakresie sprzedaży produktów ekologicznych (Z.1.D.2) zaplanowano organizację 1 konferencji: „**Marketing produktów ekologicznych**”.

W zakresie rolnictwo ekologiczne w ramach PROW 2014-2020 (Z.1.D.3) zaplanowano szkolenia nt. „*Finansowanie gospodarstw ekologicznych w ramach PROW 2014-2020*”, „*Wymogi i zasady otrzymania dofinansowania do upraw ekologicznych*”.

Z.1.E. Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich

Rozwijanie przedsiębiorczości w naszym województwie jest bardzo ważnym elementem poprawy jakości życia mieszkańców wsi. Aktywizując społeczeństwo przyczyniamy się również do szukania pozarolniczych źródeł dochodu.

W tym zakresie planowane jest zorganizowanie 1 konferencji: „**Twórczy potencjał czyli jak obudzić w sobie kreatywność**” (Z.1.E.4). Organizowane będą szkolenia nt.: „*Wsparcie dla rolników na założenie działalności pozarolniczej z Funduszy Europejskich*”, „*Zasady zakładania i prowadzenia działalności pozarolniczej*” (Z.1.E.1); „*Warunki założenia i funkcjonowania Fundacji, Stowarzyszenia, Spółdzielni Socjalnej*” (Z.1.E.2); „*Wspólne działania szansą aktywizacji i integracji lokalnego społeczeństwa*” (Z.1.E.3). W zakresie aktywizacji mieszkańców obszarów wiejskich (Z.1.E.4) zaplanowano realizację szkoleń nt.: „*Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich poprzez kultywowanie tradycji rękodzielniczych regionu np. warsztaty wycinkarskie, wykonywanie ozdób świątecznych, wykonywanie palm wielkanocnych itp.*”, „*Rękodzieło jako alternatywne źródło dochodu*”, „*Twórczy potencjał czyli jak obudzić w sobie kreatywność*”.

Z.1.F. Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego

W zakresie profilaktyki prozdrowotnej i racjonalnego żywienia (Z.1.F.1) zorganizujemy 1 konferencję: „**Wpływ żywności na zdrowie człowieka – zapobieganie chorobom cywilizacyjnym**”, oraz szkolenia nt.: „*Etykieta produktu – świadome kupowanie*”, „*Jak wspomagać zdrowie? Czyli trochę o ziołach i żywności*”, „*Przeciwdziałanie antybiotykooporności u ludzi*”, „*Wpływ żywności na zdrowie człowieka – zapobieganie chorobom cywilizacyjnym*”, „*Zapobieganie marnowaniu żywności poprzez racjonalne planowanie zakupów*”.

Na temat estetyzacji zagrody wiejskiej (Z.1.F.2) planujemy zorganizować szkolenia w zakresie: „*Dobór roślin w ogrodzie ozdobnym*”, „*Estetyka zagrody wiejskiej dawniej i dziś*”, „*Jak funkcjonalnie zagospodarować posesję wiejską*”.

Z.1.G. Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych

W naszym województwie zainteresowanie pozyskaniem funduszy unijnych jest bardzo duże, jest to niewątpliwie szansa dla wielu gospodarstw na rozwój parku maszynowego i wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań w gospodarstwach. Tematyka szkoleń będzie skorelowana z harmonogramem naboru wniosków w ramach PROW 2014-2020, umieszczonym na stronie MRiRW i ARiMR.

W ramach podzadania Płatności bezpośrednie planowane są szkolenia nt. *„Zasady przyznawania płatności w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w 2022 r. - eWniosekPlus”* oraz *„Zasady przyznawania płatności w ramach zazielenienia w 2022 r.”*. W ramach zadania programu rozwoju obszarów wiejskich (Z.1.G.2) planujemy organizację szkoleń nt.: *„Dofinansowanie na założenie i rozwój działalności gospodarczej w ramach PROW 2014-2020”*, *„Pomoc na rozpoczęcie pozarolniczej działalności gospodarczej na obszarach wiejskich”*, *„Premie dla młodych rolników”*, *„PROW 2014-2020”*, *„Restrukturyzacja małych gospodarstw”*, *„Wspólna Polityka Rolna po 2020 r.”*. W ramach podzadania z zakresu kredytów preferencyjnych, komercyjnych, leasingu planujemy zorganizować szkolenie nt. *„Kredyty preferencyjne dla rolników - czy warto skorzystać?”*.

W ramach podzadania „Inne programy” (Z.1.G.5.) zaplanowano szkolenia z zakresu: *„Ogólnopolski Program Regeneracji Gleb poprzez ich wapnowanie”*, *„Zasady Programu Czyste Powietrze”*.

Z.1.H. Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku

Pod tą tematykę zaplanowano organizację szkoleń: *„Bądź aktywny - wspólne działanie szansą na zwiększenie efektywności ekonomicznej i finansowej rolników”*, *„Grupy producentów rolnych – szanse i bariery rozwoju”*, *„Wsparcie tworzenia i działania grup operacyjnych EPI na rzecz zrównoważonego rolnictwa”* (Z.1.H.1), *„Znaczenie certyfikacji jakości produktów dla uczestników łańcucha żywnościowego”* (Z.1.H.2), *„Krajowe systemy jakości żywności”* (Z.1.H.3), *„Jak przetwarzać produkty roślinne, zwierzęce na poziomie gospodarstwa”* (Z.1.H.4).

Z.1.I. Zarządzanie gospodarstwem rolnym

W tym zakresie zorganizowana zostanie 1 konferencja nt. *„Zarządzanie w gospodarstwie rolnym”* (Z.1.I.1) oraz szkolenia obejmujące zagadnienia kształtowania się dochodów i kosztów w gospodarstwie, opłacalności produkcji w różnych działach np. *„Zarządzanie w gospodarstwie rolnym”* (Z.1.I.1) i *„Analiza finansowa poszczególnych gałęzi działalności rolniczej”*.

Z.1.J. Promocja produktów lokalnych i regionalnych

Rośnie świadomość konsumencka i coraz więcej ludzi pragnie żyć zdrowo i zdrowo się odżywiać. Coraz większe znaczenie odgrywają produkty dostępne na lokalnych rynkach zbytu, czy zakupione bezpośrednio od rolnika, wytworzone w sposób tradycyjny.

Zaplanowana została konferencja nt.: *„Produkcja żywności w gospodarstwie i wprowadzanie jej na rynek na małą skalę”* oraz szkolenia nt.: *„Produkty lokalne, regionalne wymogi uzyskania certyfikatu”* (Z.1.J.1.), *„Produkcja żywności w gospodarstwie i wprowadzanie jej na rynek na małą skalę”*, *„Sprzedaż bezpośrednia, produkcja pierwotna, przetwórstwo na terenie gospodarstwa, MLO, RHD”* (Z.1.J.2.), *„Wymagania formalno - prawne przy uruchamianiu działalności w ramach rolniczego handlu detalicznego”* (Z.1.J.3.).

Z.1.K. Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne

W ramach tego zadania zorganizujemy szkolenia: „*Prawidłowa gospodarka nawozowa ograniczająca spływy substancji biogenych do wód i cieków wodnych*”, „*Zasady nawożenia azotem w ramach programu azotanowego*”; „*Zasady stosowania nawozów w pobliżu cieków naturalnych, zbiorników wodnych, kanałów i rowów*”.

Z.1.L. Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku, o którym mowa w art. 22 a ust. 1 ustawy o nawozach i nawożeniu

W ramach tego zadania zaplanowano szkolenia nt.: „*Dobre praktyki rolnicze dotyczące ograniczenia emisji amoniaku do powietrza*”, „*Prawidłowe zagospodarowanie odchodów i ograniczenie emisji zanieczyszczeń do środowiska z gospodarstw zajmujących się produkcją zwierzęcą*”.

Z.1.M. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska

W tej części szkoleń będziemy zwracali uwagę na działania związane z integrowaną ochroną, ochroną środowiska na poziomie gospodarstwa, ustawą o ochronie zwierząt, wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii.

Na temat integrowanej produkcji roślin (Z.1.M.1.) zaplanowaliśmy organizację szkoleń nt.: „*Zasady integrowanej produkcji korzeniowych*”; w temacie integrowanej ochrony roślin (Z.1.M.2.) zaplanowaliśmy organizację szkoleń nt.: „*Integrowana ochrona i produkcja roślin*”, „*Integrowana ochrona owoców z drzew ziarnkowych*”, „*Integrowana ochrona owoców z krzewów jagodowych*”, „*Integrowana ochrona zbóż*”.

W ramach zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa (Z.1.M.3.) szkolenia nt.: „*Sposoby gromadzenia nadwyżek wody deszczowej do wykorzystania jej w okresie suszy*”, „*Upowszechnianie wiedzy z zakresu praktyk rolniczych mające na celu zwiększenie retencji w gospodarstwie rolnym*”, „*Zielony ład – uwarunkowania, narzędzia*”, „*Zmiany uprawy roli mające na celu zmniejszenie odparowania oraz zatrzymania wody w glebie (np. mulczowanie zamiast orki, orka w poprzek stoku zatrzymująca wodę z opadów)*”, „*Zwiększenie retencji wodnej i działalność lokalnych partnerstw wodnych*”.

Z zakresu energetyki prosumenckiej (Z.1.M.4.) odbędzie się szkolenia nt. „*Powszechne stosowanie energetyki prosumenckiej jako sposobu zmniejszania efektu cieplarnianego*”, „*Propagowanie budowy mikroelektrowni w programie prosumenckim – czyli właściciel instalacji OZE jest zarówno producentem jak i konsumentem energii elektrycznej (instalacje fotowoltaiczne, wiatru i wody)*”.

Na temat wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym planujemy szkolenia: „*Korzyści z posiadania instalacji OZE we własnym gospodarstwie*”, „*Rodzaje biomasy na cele energetyczne*”, „*Rośliny przydatne do celów energetycznych*”, „*Wykorzystanie na obszarach wiejskich instalacji OZE takich jak: kolektory do podgrzewania wody, panele fotowoltaiczne, małe turbiny wiatrowe, wodne, systemy rekuperacji (wentylacja z odzyskiem ciepła), pompy ciepła (pobierające ciepło np. z gleby, powietrza), kotły na biomasę i inne*”.

Na temat gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami planujemy szkolenie „*Baza Danych Odpadowych – wpis do rejestru BDO*”.

W zakresie ochrony zwierząt (Z.1.M.7) planujemy szkolenia nt.: „Alternatywne do antybiotyków metody poprawy dobrostanu w produkcji zwierzęcej”, „Przeciwdziałanie antybiotykooporności u zwierząt”.

Z.1.N. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzenia gospodarstwa rolnego

Zachowanie dziedzictwa wsi jest bardzo ważnym zagadnieniem w całości funkcjonowania wsi i obszarów wiejskich. Zaplanowana została konferencja: „*Nasze kulinarne dziedzictwo - smaki regionów*” (Z.1.N.3). Doradcy LODR będą prowadzić szkolenia nt.: „*Dziedzictwo kultury materialnej wsi jako element produktu turystycznego*” (Z.1.N.1.), a z obszaru twórczość ludowa, tradycyjne zawody i rękodzieło (Z.1.N.2.) nt. „*Twórczość ludowa jako element oferty turystycznej i alternatywne źródło dochodu*”, a w zakresie tradycji kulinarnych (Z.1.N.3) szkolenia na temat „*Nasze kulinarne dziedzictwo - smaki regionów*” oraz „*Tradycje kulinarne jako element oferty turystycznej i alternatywne źródło dochodu*”.

Z.1.O. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku

Rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej jest jednym z działań mogących przynieść korzyści mieszkańcom naszego województwa. Z tego zakresu zaplanowano szkolenie: „*Jak prawidłowo stworzyć ofertę turystyczną i agroturystyczną*” (Z.1.O.1.). W podzadaniu dotyczącym zagród edukacyjnych (Z.1.O.2.) przeprowadzone zostaną szkolenia nt. „*Idea edukacji w gospodarstwach rolnych*”. W zakresie gospodarstwa opiekuńcze (Z.1.O.3.) zaplanowano „*Wykorzystanie potencjału gospodarstwa rolnego w tworzeniu gospodarstw opiekuńczych – zasady i warunki tworzenia*”.

Z.1.P. Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych

W związku z wprowadzeniem nowego prawa wodnego i objęciem całej Polski programem azotanowym będziemy organizować w tym temacie (Z.1.P.1.) szkolenia i zwracać szczególnie uwagę na wyliczanie maksymalnych dawek nawożenia azotem, obowiązku opracowywania planu nawożenia, prowadzenia dokumentacji związanej z nawożeniem azotowym, sposobów przechowywania płynnych i stałych nawozów naturalnych oraz kiszzonek. Przykładowe tematy szkoleń: „*Dyrektywa azotanowa – wymogi dla gospodarstw rolnych*”, „*Ograniczenie zanieczyszczeń wód substancjami biogennymi z rolnictwa*”, „*Program azotanowy – maksymalne dawki azotu, plany nawozowe i rejestry nawożenia*”, „*Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna*”.

W ramach działania rolno-środowiskowo-klimatycznego (Z.1.P.2.) planujemy szkolenia nt.: „*Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne – zasady i wymogi realizacji*”, „*Prowadzenie rejestrów – dokumentacji uwiarygadniającej realizowane działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne*”, „*Wybrane pakiety działania rolno-środowiskowo-klimatycznego*”.

Tab. 1. Działalność szkoleniowa wg form

L.p.	Forma	Liczba form	Liczba uczestników
1	2	3	4
1	Szkolenie	689	10052
2	Szkolenie wyjazdowe	2	
3	Konferencja	15	

Tab. 2. Działalność szkoleniowa wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Szkolenie	Szkolenie wyjazdowe	Konferencja	Szkolenia zdalne	Konferencje zdalne	Ogólna liczba form	Łączna liczba uczestników
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Z.1.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	30	1	3			34	493
Z.1.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej	22	1	2			25	363
Z.1.A.2.	Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej	3		1			4	70
Z.1.A.3.	Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)	5					5	60
Z.1.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	204	1	2			207	3235
Z.1.B.1.	Technologia produkcji roślinnej	95	1	1			97	1350
Z.1.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej	29		1			30	423
Z.1.B.3.	Normy i wymogi wzajemnej zgodności	23					23	403
Z.1.B.4.	Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych	10					10	117
Z.1.B.5.	BHP	21					21	598
Z.1.B.6.	Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym	26					26	344
Z.1.C.	Rachunkowość w gospodarstwach rolnych	47		2			49	810
Z.1.C.1.	Rachunkowość rolna	42		2			44	725
Z.1.C.2.	Rachunkowość podatkowa	3					3	65
Z.1.C.3.	Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe	2					2	20

Symbol	Tematyka	Szkolenie	Szkolenie wyjazdowe	Konferencja	Szkolenia zdalne	Konferencje zdalne	Ogólna liczba form	Łączna liczba uczestników
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Z.1.D.	Rolnictwo ekologiczne	48		3			51	739
Z.1.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi	44		2			46	619
Z.1.D.2.	Sprzedaż produktów ekologicznych			1			1	75
Z.1.D.3.	Rolnictwo ekologiczne w ramach PROW	4					4	45
Z.1.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	18		1			19	247
Z.1.E.1.	Prowadzenie działalności pozarolniczej	3					3	35
Z.1.E.2.	Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej	1					1	15
Z.1.E.3.	Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi	1					1	10
Z.1.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich	13		1			14	187
Z.1.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	21		1			22	302
Z.1.F.1.	Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie	14		1			15	232
Z.1.F.2.	Estetyzacja wiejskiej zagrody	7					7	70
Z.1.G.	Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych, lub zagranicznych	142					142	1844
Z.1.G.1.	Płatności bezpośrednie	51					51	631
Z.1.G.2.	PROW	85					85	1128
Z.1.G.4.	Kredyty preferencyjne, komercyjne, leasing	1					1	30
Z.1.G.5.	Inne programy	5					5	55
Z.1.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku	16					16	187
Z.1.H.1.	Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji	11					11	137
Z.1.H.2.	Tworzenie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego	2					2	20
Z.1.H.3.	Systemy jakości żywności	1					1	10

Symbol	Tematyka	Szkolenie	Szkolenie wyjazdowe	Konferencja	Szkolenia zdalne	Konferencje zdalne	Ogólna liczba form	Łączna liczba uczestników
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Z.1.H.4.	Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP	2					2	20
Z.1.I.	Zarządzanie gospodarstwem rolnym	6		1			7	95
Z.1.I.1.	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym	3		1			4	60
Z.1.I.2.	Wyliczanie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej	3					3	35
Z.1.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	22		1			23	429
Z.1.J.1.	Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych	2					2	25
Z.1.J.2.	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona	15		1			16	347
Z.1.J.3.	Rolniczy handel detaliczny	5					5	57
Z.1.K.	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art.103 ust. 1 ustawy Prawo wodne	5					5	55
Z.1.K.1.	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art.103 ust. 1 ustawy Prawo wodne	5					5	55
Z.1.L.	Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku	10					10	119
Z.1.L.1.	Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku	10					10	119
Z.1.M.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska	52					52	633
Z.1.M.1.	Zasady integrowanej produkcji	1					1	12
Z.1.M.2.	Zasady integrowanej ochrony roślin	5					5	75
Z.1.M.3.	Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa	20					20	245
Z.1.M.4.	Energetyka prosumencka	3					3	30
Z.1.M.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym	13					13	154
Z.1.M.6.	Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami	1					1	15
Z.1.M.7.	Ustawa o ochronie zwierząt	9					9	102

Symbol	Tematyka	Szkolenie	Szkolenie wyjazdowe	Konferencja	Szkolenia zdalne	Konferencje zdalne	Ogólna liczba form	Łączna liczba uczestników
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Z.1.N.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzenia gospodarstwa rolnego	6		1			7	125
Z.1.N.1.	Dziedzictwo kultury materialnej i zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi	1					1	10
Z.1.N.2.	Twórczość ludowa, tradycyjne zawody i rękodzieło	1					1	15
Z.1.N.3.	Tradycje kulinarne	4		1			5	100
Z.1.O.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku	4					4	45
Z.1.O.1.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka, turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy	1					1	20
Z.1.O.2.	Zagrody edukacyjne	2					2	15
Z.1.O.3.	Gospodarstwa opiekuńcze	1					1	10
Z.1.P.	Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programu działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych	58					58	694
Z.1.P.1.	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna	34					34	387
Z.1.P.2.	Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne	24					24	307
RAZEM		689	2	15			706	10052

Zadanie 2.

Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej

Doradcy i specjaliści pracujący w LODR w Końskowoli będą udzielali informacji w zakresie tematycznym pokazanym poniżej, dotyczących problemów z którymi zwrócą się do nich rolnicy i mieszkańcy obszarów wiejskich, realizacji szkoleń i innych form działalności doradczej. Zaplanowano udzielenie 28 051 informacji. Tematyka materiałów zamieszczanych na stronie internetowej w „Aktualnościach” będzie wynikała z bieżących potrzeb i dostępnych informacji - ważniejsze wydarzenia z działalności LODR w Końskowoli, dostępne programy z PROW, informacje nt. ASF, wapnowanie gleb i nawadnianie itp. Ponadto każdy dział ma swoją zakładkę, w której zamieszcza najbardziej aktualne informacje branżowe.

Miesięcznik „Lubelskie Aktualności Rolnicze” będzie wydawany 11 razy (miesiąc lipiec i sierpień jeden numer) w nakładzie ok. 49500 sztuk. Artykuły zamieszczane w tym wydawnictwie piszą w zdecydowanej większości pracownicy LODR. Tematyka wynika z bieżącego zapotrzebowania - zwykle zawiera aktualności, problematykę roślinną, zwierzęcą, finanse i przedsiębiorczość, działania z PROW, działania środowiskowe, ekologia, aktywność na wsi, w domu i ogrodzie, informacje rynkowe – w 2022 r. pracownicy opracują 265 artykułów.

Działalność LODR promowana jest poprzez organizację stoisk informacyjno-promocyjnych na różnego typu imprezach organizowanych przez LODR, jak również organizowanych przez władze samorządowe.

W związku z panującą sytuacją epidemiologiczną przekazywanie informacji rolnikom będzie odbywało się również w zwiększonym zakresie poprzez telefon, sms, e-mail oraz komunikatory społeczne.

Z.2.A. Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze – udzielanie informacji będzie dotyczyło: innowacyjnych rozwiązań w produkcji rolniczej i sadowniczej (uprawy pod osłonami, nawadnianie upraw), w budynkach inwentarskich, doboru odmian roślin rolniczych do warunków glebowych i środowiskowych, systemów uprawy roli przeciwdziałających suszy, przetwórstwa artykułów rolnych.

Zamieszczane będą materiały informacyjne na stronie www, planujemy opracowanie artykułów do miesięcznika „Lubelskie Aktualności Rolnicze” oraz audycję radiową.

Z.2.B. Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych – zaplanowano udzielanie informacji z zakresu nawożenia organicznego i mineralnego, wapnowania gleb, agrotechniki upraw rolnych i sadowniczych, stosowania środków ochrony roślin zgodnie z integrowaną ochroną, chowu i hodowli zwierząt w tym przepisy weterynaryjne, problemy zdrowotne, ochrona zwierząt, dobór ras do sposobu utrzymania, BHP w gospodarstwie rolnym, gospodarki pasiecznej i problemów z nią związanych. Ważnym problemem w tym temacie są również zagadnienia dotyczące bioasekuracji w gospodarstwach posiadających zwierzęta, w tym zagrożenia chorobą ASF. Problemy te będą również pokazywane w materiałach informacyjnych zamieszczanych na stronie internetowej, jak również w artykułach pisanych przez doradców do „Lubelskich Aktualności Rolniczych”. Planujemy również udział w audycji radiowej i telewizyjnej.

Z.2.C. Rachunkowość w gospodarstwach rolnych – zaplanowano udzielanie informacji z zakresu zasad prowadzenia rachunkowości, zasad podatku VAT, systemu JPK (Jednolity Plik Kontrolny), zasad wystawiania faktur, składania deklaracji podatkowych, mechanizmu podzielonej płatności - MPP, ubezpieczeń społecznych i majątkowych. Upowszechnianie informacji będzie się również odbywało poprzez stronę internetową LODR oraz pisanie artykułów do „Lubelskich Aktualności Rolniczych”.

Z.2.D. Rolnictwo ekologiczne – zaplanowano udzielanie informacji z zakresu produkcji metodami ekologicznymi, przedstawiania gospodarstwa z konwencjonalnego na metody ekologiczne, możliwości promocji i sprzedaży produktów ekologicznych, certyfikacji, wymogów działania „Rolnictwo ekologiczne” w ramach PROW, zaplanowano również artykuły do „Lubelskich Aktualności Rolniczych”.

Z.2.E. Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich – zaplanowano udzielanie informacji na temat zakładania i prowadzenia działalności pozarolniczej, działalności gospodarczej, prowadzenia marketingu, rozwijania aktywności kobiet w środowisku wiejskim. Ukażą się również artykuły w „Lubelskich Aktualnościach Rolniczych” obejmujące również tematykę współpracy z lokalnymi organizacjami społecznymi, organizacjami pozarządowymi i podmiotami ekonomii społecznej. Zorganizowane zostanie 1 stoisko informacyjno-promocyjne.

Z.2.F. Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego – zaplanowano udzielanie informacji w zakresie racjonalnego żywienia, świadomych zakupów i profilaktyki prozdrowotnej (usystematyzowania pór posiłków, doboru diety, przepisów kulinarnych), antybiotykooporności u ludzi, marnotrawienia żywności, estetycznego zagospodarowania zagrody, zakładania ogrodów zielarskich, korzystanego wpływu ziół na zdrowie człowieka. Ukażą się również artykuły w „Lubelskich Aktualnościach Rolniczych”.

Z.2.G. Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych – zaplanowano udzielanie informacji z zakresu dostępności uruchamianych działań PROW 2014-2020 zgodnie z harmonogramem umieszczonym na stronie MRiRW, zasad przyznawania płatności bezpośrednich przy jednoczesnym spełnianiu wymogów zazielenienia i dywersyfikacji, płatności do zwierząt, płatności do małych gospodarstw, działania zalesieniowego, dostępności do kredytów preferencyjnych, komercyjnych czy leasingu, możliwości uzyskania wsparcia przy sytuacjach kryzysowych czy nadzwyczajnych. Planuje się udzielanie informacji na temat dostępności programu „Czyste Powietrze” oraz „Programu regeneracji gleb poprzez wapnowanie”. Upowszechniane będą również informacje dotyczące nowego działania „Dobrostan zwierząt PROW 2014-2020”. Zaplanowano również artykuły na stronie www oraz do „Lubelskich Aktualności Rolniczych”.

Z.2.H. Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku – zaplanowano udzielanie informacji z zakresu zasad tworzenia i funkcjonowania grup producentów rolnych i możliwości skorzystania przez grupy ze środków pomocowych, tworzenia spółdzielczości, systemów jakości żywności, systemów bezpieczeństwa żywności, dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej przy produkcji

żywności w warunkach domowych, HACCP. Ukażą się również artykuły na stronie www i w „Lubelskich Aktualnościach Rolniczych”.

Z.2.I. Zarządzanie gospodarstwem rolnym – zaplanowano udzielanie informacji dotyczących opłacalności produkcji, zarządzania gospodarstwem rolnym, cen płodów rolnych, środków do produkcji, cen targowiskowych. Ukażą się również artykuły w „Lubelskich Aktualnościach Rolniczych” i na stronie www.

Z.2.J. Promocja produktów lokalnych i regionalnych – zaplanowano udzielanie informacji o możliwości rejestracji produktów, wpisu na listę, działań marketingowych oraz zmierzających do odpowiedniego wyeksponowania produktów (opakowanie, etykieta), możliwości sprzedaży bezpośredniej produktów i rolniczego handlu detalicznego, jak również przetwórstwa w ramach MLO. Zaplanowano również artykuły w „Lubelskich Aktualnościach Rolniczych”.

Z.2.K. Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne – zaplanowano informacje nt. prawidłowej gospodarki nawozowej ograniczającej spływu substancji biogenych do wód i cieków wodnych, zasad stosowania nawozów w pobliżu cieków naturalnych, zbiorników wodnych, kanałów i rowów, nawadniania, obowiązki wynikające z prawa wodnego.

Z.1.L. Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku, o którym mowa w art. 22 a ust. 1 ustawy o nawozach i nawożeniu – zaplanowano udzielanie informacji na temat prawidłowego zagospodarowania odchodów i ograniczenia emisji zanieczyszczeń do środowiska z gospodarstw zajmujących się produkcją zwierzęcą oraz dobrych praktyk rolniczych dotyczących ograniczenia emisji amoniaku do powietrza oraz materiały na www i artykuł do „Lubelskich Aktualności Rolniczych”.

Z.2.M. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska - zaplanowano udzielanie informacji dotyczących prowadzenia produkcji zgodnie z integrowaną ochroną roślin, aspektów prawnych prowadzenia gospodarstwa w ramach integrowanej produkcji, możliwości uzyskania certyfikatu, zwrotu kosztów certyfikacji, efektywności stosowania środków ochrony roślin, zagrożeń związanych ze stosowaniem niedopuszczonych do obrotu oraz podrobionych środków ochrony roślin, ochrony zapylaczy, przeciwdziałanie znoszeniu cieczy roboczej na inne uprawy, stosowania prawidłowego płodozmianu wpływającego na żyzność gleby, stosowania odpowiednich zabiegów agrotechnicznych ograniczających odpływ wody z gleby, ochrony wód, stosowanie poplonów, uprawy roślin energetycznych do produkcji biomasy, dofinansowania do fotowoltaiki, paneli słonecznych, pomp ciepła, gospodarki wodno-ściekowej, postępowania z odpadami w gospodarstwach rolniczych, kształtowania krajobrazu i bioróżnorodności. Zaplanowano również udzielanie informacji na temat przepisów obowiązujących przy uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią. Zaplanowano również artykuły w „Lubelskich Aktualnościach Rolniczych”, na stronie internetowej oraz organizację stoisk informacyjno-promocyjnych.

Z.2.N. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzenia gospodarstwa rolnego – zaplanowano udzielanie informacji z zakresu dziedzictwa kultury materialnej wsi i twórczości ludowej, rękodzieła i tradycji

kulinarnych. Zaplanowano również artykuły do „Lubelskich Aktualności Rolniczych”, na stronę www oraz organizację stoisk informacyjno-promocyjnych głównie na imprezach dożynkowych.

Z.2.O. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku – zaplanowano udzielanie informacji w zakresie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej, promocji, aspektów prawnych, tworzenia sieci współpracy, zakładania i prowadzenia zagród edukacyjnych, żywienia turystów i zapewniania im rozrywki, zakładania gospodarstw opiekuńczych. Zaplanowano również artykuły w „Lubelskich Aktualnościach Rolniczych”.

Z.2.P. Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych – zaplanowano udzielanie informacji dotyczących prawidłowej gospodarki nawozowej, planów nawozowych, miejsc do przechowywania nawozów naturalnych, prawidłowej agrotechniki, dostosowania gospodarstw do wymogów Dyrektywy Azotanowej i Wodnej, prowadzenia dokumentacji, wymagań poszczególnych pakietów i wariantów działań rolnośrodowiskowo-klimatycznych, prowadzenia rejestru działań, prowadzenia ewidencji zabiegów ochrony roślin, prowadzenia rejestrów nawożenia azotem lub posiadania planów nawożenia azotem, ochrony bioróżnorodności. Zaplanowano również artykuły w „Lubelskich Aktualnościach Rolniczych”.

Tab. 3. Działalność informacyjna wg form

Lp.	Forma	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Informacja		28051
2.	Wydawnictwa	Liczba form	Nakład
2.3.	Info na www.	39	
2.4.	Art. w miesięczniku odr	266	
3.	Pozostałe	Liczba form	
3.1.	Audycje radiowe (w tym wywiady radiowe)	2	
3.2.	Audycje tv (w tym wywiady tv)	2	
3.4.	Stoisko informacyjno-promocyjne	17	

Tab. 4. Działalność informacyjna wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Informacja	Wydawnictwa					Stoisko informacyjno-promocyjne	Pozostała działalność informacyjna
			Broszura	Ulotka	Info na www.	Art. w miesięczniku odr	Inne wydawnictwa		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Z.2.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	1355			2	21			1
Z.2.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej	1090			2	20			1
Z.2.A.2.	Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej	210				1			
Z.2.A.3.	Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)	55							
Z.2.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	6166			13	82			3
Z.2.B.1.	Technologia produkcji roślinnej	2226			9	57			3
Z.2.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej	695			2	20			
Z.2.B.3.	Normy i wymogi wzajemnej zgodności	945				2			
Z.2.B.4.	Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych	164							
Z.2.B.5.	BHP	769				1			
Z.2.B.6.	Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym	1367			2	2			
Z.2.C.	Rachunkowość w gospodarstwach rolnych	2253			3	16			
Z.2.C.1.	Rachunkowość rolna	1682				5			
Z.2.C.2.	Rachunkowość podatkowa	395			3	7			
Z.2.C.3.	Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe	176				4			
Z.2.D.	Rolnictwo ekologiczne	1354				25			
Z.2.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi	589				20			
Z.2.D.2.	Sprzedaż produktów ekologicznych	300				1			
Z.2.D.3.	Rolnictwo ekologiczne w ramach PROW	465				4			
Z.2.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	943				9		1	
Z.2.E.1.	Prowadzenie działalności pozarolniczej	457				2			

Symbol	Tematyka	Informacja	Wydawnictwa					Stoisko informacyjno-promocyjne	Pozostała działalność informacyjna
			Broszura	Ulotka	Info na www.	Art. w miesięczniku odr	Inne wydawnictwa		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Z.2.E.2.	Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej	60				1			
Z.2.E.3.	Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi	158				1		1	
Z.2.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich	268				5			
Z.2.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	615				16			
Z.2.F.1.	Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie	295				13			
Z.2.F.2.	Estetyzacja wiejskiej zagrody	320				3			
Z.2.G.	Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych, lub zagranicznych	10766			1	21			
Z.2.G.1.	Płatności bezpośrednie	5177							
Z.2.G.2.	PROW	4736				16			
Z.2.G.3.	Programy Regionalne	50				1			
Z.2.G.4.	Kredyty preferencyjne, komercyjne, leasing	130				3			
Z.2.G.5.	Inne programy	673			1	1			
Z.2.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku	191			1	3			
Z.2.H.1.	Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji	136			1	3			
Z.2.H.2.	Tworzenie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego	10							
Z.2.H.3.	Systemy jakości żywności	30							
Z.2.H.4.	Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP	15							

Symbol	Tematyka	Informacja	Wydawnictwa					Stoisko informacyjno-promocyjne	Pozostała działalność informacyjna
			Broszura	Ulotka	Info na www.	Art. w miesięczniku odr	Inne wydawnictwa		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Z.2.I.	Zarządzanie gospodarstwem rolnym	424			12	10			
Z.2.I.1.	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym	10							
Z.2.I.2.	Wyliczanie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej	209				7			
Z.2.I.3.	Badanie koniunktury w rolnictwie	50				3			
Z.2.I.4.	Informacja rynkowa	155			12				
Z.2.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	315				3			
Z.2.J.1.	Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych	95				1			
Z.2.J.2.	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona	80				2			
Z.2.J.3.	Rolniczy handel detaliczny	140							
Z.2.K.	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne	75							
Z.2.K.1.	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne	75							
Z.2.L.	Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku	70			3	1			
Z.2.L.1.	Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku	70			3	1			
Z.2.M.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska	1182			3	22		3	
Z.2.M.1.	Zasady integrowanej produkcji	128						2	
Z.2.M.2.	Zasady integrowanej ochrony roślin	501			1	8			
Z.2.M.3.	Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa	167			2	2			
Z.2.M.4.	Energetyka prosumencka	10							

Symbol	Tematyka	Informacja	Wydawnictwa					Stoisko informacyjno-promocyjne	Pozostała działalność informacyjna
			Broszura	Ulotka	Info na www.	Art. w miesięczniku odr	Inne wydawnictwa		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Z.2.M.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym	88				1			
Z.2.M.6.	Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami	55							
Z.2.M.7.	Ustawa o ochronie zwierząt	78							
Z.2.M.8.	Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa	155				11		1	
Z.2.N.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urzędnia gospodarstwa rolnego	157			1	18		13	
Z.2.N.1.	Dziedzictwo kultury materialnej i zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi	20				1		12	
Z.2.N.2.	Twórczość ludowa, tradycyjne zawody i rękodzieło	52			1	3		1	
Z.2.N.3.	Tradycje kulinarne	85				14			
Z.2.O.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku	166				5			
Z.2.O.1.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka i turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy	96				3			
Z.2.O.2.	Zagrody edukacyjne	35				1			
Z.2.O.3.	Gospodarstwa opiekuńcze	35				1			
Z.2.P.	Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz program działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych	2019				14			
Z.2.P.1.	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna	1004							
Z.2.P.2.	Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne	984				9			
Z.2.P.3.	Ochrona bioróżnorodności, w tym NATURA 2000	31				5			
Razem		28051			39	266		17	4

Zadanie 3.

Prowadzenie działalności w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich

Prowadzenie w/w działalności w LODR w Końskowoli skupi się na udzielaniu informacji zainteresowanym osobom, które chcą podwyższyć swoje kwalifikacje zawodowe.

Informacje udzielane rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych będą dotyczyły: spełniania wymogów prawnych przez stosujących środki ochrony roślin, sprzęt używany do wykonywania zabiegów ochrony roślin oraz osoby zajmujące się dystrybucją ŚOR, informacji dotyczących podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników pod kątem zwiększenia punktacji dla ubiegających się o dotacje „Premia dla Młodych Rolników” i „Restrukturyzacja małych gospodarstw”, informacji o terminie, miejscu i sposobie uzupełnienia wykształcenia rolniczego. Według zapisów Krajowego Planu Działania na rzecz ograniczania ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin na lata 2018-2022 (KPD) mamy uprawnienia do możliwości żądania informacji o planowanych zabiegach ochrony roślin w szczególności dotyczy to pszczelarzy i rolników ekologicznych – informacje te będziemy również upowszechniać wśród mieszkańców obszarów wiejskich.

Współpraca ze szkołami rolniczymi będzie polegała na: przekazywaniu informacji z różnych dziedzin potencjalnym beneficjentom programów rolniczych, uczniowie zapraszani będą do uczestnictwa w szkoleniach, konferencjach, pokazach, konkursach. Szkoły będą miały również możliwość zaprezentowania swoich stoisk podczas organizowanych przez LODR imprez, a LODR podczas Dni Otwartych w szkołach.

Tab. 5. Działalność w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i mieszkańców wsi według form

Lp.	Forma	Liczba odbiorców
1	2	3
1.	Informacja	2371
3.	Pozostałe formy podnoszenia kwalifikacji	1

Tab. 6. Działalność w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i mieszkańców wsi - wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Informacja	Porada indywidualna	Pozostałe formy podnoszenia kwalifikacji	Łączna liczba odbiorców
1	2	3	4	5	6
Z.3.2.	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych	2185			2185
Z.3.3.	Współpraca ze szkołami rolniczymi	186			186
Z.3.4.	Inna działalność podnosząca kwalifikacje zawodowe			1	1

Zadanie 4.

Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych

Działania doradców w tym zakresie skierowane będą w dużej mierze na pomoc rolnikom w sporządzaniu wniosków na dopłaty bezpośrednie (eWniosekPlus), innych dokumentów niezbędnych do uzyskania dofinansowania w ramach instrumentów Wspólnej Polityki Rolnej, pomocy krajowej (np. dopłaty do materiału siewnego, pomoc de minimis).

Realizacja zadania ma na celu wspieranie rolników w uzyskaniu środków finansowych na rozwój gospodarstw rolnych (Modernizacja gospodarstw rolnych, Restrukturyzacja małych gospodarstw rolnych, Premie dla młodych rolników, Płatności dla rolników przekazujących małe gospodarstwa rolne). W ramach poprawy organizacji łańcucha żywnościowego wsparcie przeznaczone jest na inwestycje związane z przetwórstwem i marketingiem artykułów rolnych, rozwój grup i organizacji producentów oraz systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych, a także wsparcie pozwalające na odtwarzanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych i katastrof naturalnych, jak również ochrona gospodarstw rolnych przed tego typu zdarzeniami. Wsparcie inwestycyjne w związku z realizacją celów środowiskowych mogą otrzymać gospodarstwa położone na obszarach Natura 2000 i na obszarach narażonych na zanieczyszczenie wód azotanami pochodzenia rolniczego.

Działalność doradcza polega na przygotowaniu rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich odpłatnie i nieodpłatnie dokumentacji, w tym biznesplanów, a także udzielaniu porad.

Istotnym zadaniem o charakterze doradczym, będzie informowanie rolników na temat interwencji zawartych w Planie Strategicznym Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.

W przypadku kredytów realizacja zadania polega na doradztwie dotyczącym procedur i zasad udzielania kredytów przez banki, informowania rolników o dostępnych liniach kredytowych oraz przygotowaniu biznesplanów wg określonych wzorów pod potrzeby udzielanych kredytów.

Doradcy przygotowują również inną dokumentację niezbędną do uzyskania pomocy, która jest świadczona nieodpłatnie.

Tab. 7. Pomoc w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej wg form

Lp.	Forma	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Porada indywidualna		14754
3.	Dokumentacja niezbędna do uzyskania pomocy (nieodpłatna)		5

Tab. 8. Pomoc w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Liczba odbiorców (3+5)
			Liczba form	Liczba uczestników	
1	2	3	4	5	6
Z.4.I.	Działalność doradcza				
Z.4.I.1.	Płatności bezpośrednie	7599			7599
Z.4.I.2.	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich	6327			6327
Z.4.I.4.	Kredyty preferencyjne, kredyty komercyjne, leasing	126			126
Z.4.I.5.	Pozostała działalność doradcza	702			702
Z.4.II.	Dokumentacja niezbędna do uzyskania pomocy (nieodpłatna)	Liczba odbiorców			
Z.4.II.5.	Inna dokumentacja	5			

**) z wyłączeniem programu rolnośrodowiskowego*

Zadanie 5.

Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowej w tym zakresie

Celem realizacji tego zadania jest monitorowanie kształtowania się cen podstawowych produktów rolnych, środków produkcji w województwie lubelskim oraz upowszechnianie tych informacji wśród rolników. Ośrodki Doradztwa Rolniczego są zobowiązane do systematycznego i ciągłego przekazywania cen do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Odbiorcami tych informacji są także Centrum Doradztwa Rolniczego, organizacje rolnicze, samorządowe, media lokalne i krajowe oraz firmy ubezpieczeniowe.

Notowania targowiskowe zbierane są co tydzień w większości powiatów województwa, następnie pozyskane dane wprowadzane są do internetowej bazy „Notowania”. Notowania dla MRiRW zbierane są tylko z wybranych targowisk i przesyłane poprzez Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej.

Baza cen skupu produktów rolniczych z terenu całego naszego województwa wykorzystywana jest do celów informacyjnych, planowania i kalkulacji.

Monitoring cen nawozów mineralnych, środków ochrony roślin, pasz dla bydła i trzody chlewnej, dla koni, królików, pasze objętościowe (siano, słoma, sianokiszonka, kiszonka z kukurydzy), ceny oleju napędowego – co miesiąc publikowane są ceny innych środków produkcji; ceny materiału siewnego kwalifikowanego, materiały budowlane, maszyny i ciągniki rolnicze - raz w roku; informacje publikowane w „Lubelskich Aktualnościach Rolniczych” - co miesiąc inny asortyment i na stronie www. Monitoring cen płodów rolnych: ceny skupu owoców i warzyw – od czerwca do października, ceny skupu żywca wieprzowego w wybranych punktach skupu - przez cały rok, ceny skupu zbóż – w wybranych punktach skupu - przez cały rok - przekazywane co tydzień do mediów (TVP 1, Panorama Lubelska, Radio Lublin, Radio Katolickie, gazety „Wspólnota” lokalne - 5, Agro News), Lubelski Urząd Wojewódzki, Wojewódzka Inspekcja Jakości Handlu Artykułami Rolno-Spożywczymi w Lublinie (WIJHARS), BLOWET - Puławy, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa O/Lublin, MRiRW.

Monitoring cen usług rolniczych: międzysąsiedzkich, w wybranych punktach świadczących takie usługi, usług sezonowych (prace wiosenne, prasowanie siana itp.) - 2 razy do roku publikowane w „Lubelskich Aktualnościach Rolniczych”.

Analiza porównawcza cen nawozów mineralnych - 1 raz na m-c aktualizacja i przesyłanie do CDR, MRiRW; opracowana w formie wykresów: mocznik, sól potasowa 60%, polifoska 8 - publikowana na stronie internetowej, wywieszana na tablicach informacyjnych. Analiza cen płodów rolnych: zbóż - 1 raz na m-c publikowane na stronie internetowej, wywieszane na tablicach informacyjnych, ziemniaków, owoców - publikowane na stronie internetowej i wywieszane na tablicy informacyjnej.

Porady dotyczące cen skupu zbóż, cen targowiskowych produktów rolnych, cen owoców i warzyw, słomy, siana, ceny gruntów.

Tab. 9. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji wg form

Lp.	Forma	Liczba form
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
1.	Monitoring	911
2.	Analiza	13
4.	Pozostałe formy	25

Tab. 10. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji wg form i tematów

Symbol	Formy i zakres tematyczny	Liczba form
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Z.5.I.	Monitoring	911
Z.5.I.1.	Monitoring cen nawozów mineralnych	79
Z.5.I.2.	Monitoring cen środków produkcji	118
Z.5.I.3.	Monitoring cen płodów rolnych	696
Z.5.I.4.	Monitoring przebiegu prac w rolnictwie	5
Z.5.I.5.	Inne monitoringi	13
Z.5.II.	Analiza	13
Z.5.II.1.	Analiza cen nawozów mineralnych	3
Z.5.II.3.	Analiza cen płodów rolnych	10
Z.5.IV.	Pozostałe	25

Zadanie 6.

Możliwość prowadzenia doświadczeń odmianowych w ramach porejestrowego doświadczeń odmianowych

LODR w Końskowoli w ramach systemu Porejestrowego Doświadczeń Odmianowych w sezonie 2021/2022 na Polu Doświadczeń - Wdrożeniowym LODR w Pożogu II planuje prowadzenie doświadczeń z pszenicą ozimą, bobikiem oraz dwa doświadczenia z ziemniakami (po jednym doświadczeniu z ziemniakami jadalnymi i skrobiowymi).

Doświadczenie z pszenicą ozimą zostało założone w dniu 27.09.2021 r. Składa się z 26 odmian wysianych na 2 poziomach agrotechniki, w technologii intensywnej (A2) oraz niskonakładowej (A1). Na poziomie „A1” stosowanie chemicznych środków ochrony roślin jest ograniczone tylko do zwalczania szkodników i chwastów. Nie stosuje się tu również ochrony fungicydowej oraz dokarmiania dolistnego, a nawożenie azotem jest niższe o 40 kg w porównaniu z technologią intensywną. W przypadku doświadczeń z bobikiem oraz ziemniakami, które zostaną założone na wiosnę 2022 r. liczba odmian i ich lista zostanie ustalona dopiero podczas posiedzenia Wojewódzkiego Zespołu ds. Porejestrowego Doświadczeń Odmianowych.

Powyższe doświadczenia prowadzone są na podstawie umowy zawartej w dniu 17 kwietnia 2014 roku pomiędzy LODR w Końskowoli a Centralnym Ośrodkiem Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej.

Tab. 11. Prowadzenie doświadczeń odmianowych w ramach porejestrowego doświadczeń odmianowych – ogółem

Forma	Ogólna liczba doświadczeń	Ogólna liczba powtórzeń
1	2	3
Doświadczenie w ramach PDO	4	11

Tab. 12. Prowadzenie doświadczeń odmianowych w ramach porejestrowego doświadczeń odmianowych – wg rodzajów

Symbol	Wyszczególnienie	Liczba doświadczeń	Ogólna liczba powtórzeń
1	2	3	4
Z.6.1.	Doświadczenia wg metod określonych regulaminem COBORU		
Z.6.1.4.	Pszenica ozima	1	2
Z.6.1.9.	Ziemniaki	2	6
Z.6.1.14.	Pozostałe uprawy	1	3

Zadanie 7.

Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska

Zadanie to polega na wprowadzaniu do gospodarstw najnowszych rozwiązań przyjaznych środowisku oraz podejmowaniu szeregu działań dzięki którym rolnicy staną się partnerem w ochronie przyrody. Dostosowanie do zmian klimatycznych, ochrona wód, gleby i powietrza realizowana będzie poprzez wprowadzanie w gospodarstwach odpowiedniego celu kierunkowego m.in.:

- racjonalne gospodarowanie wodą w rolnictwie,
- ochronę wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych,
- ochronę i utrzymanie żyzności gleb,
- ograniczenie emisji amoniaku do powietrza
- oraz stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych, a szczególnie pestycydów zgodnie z zasadami integrowanej ochrony roślin.

Powyższe cele będą realizowane w ramach udzielanych porad, zadań upowszechnieniowych, organizacji pokazu. Wiodącymi tematami wdrażanymi w ramach ochrony środowiska będą:

- wdrażanie krajowego programu retencjonowania wód np. znaczenie agrotechniki w małej retencji, kształtowanie szaty roślinnej minimalizującej parowanie, upowszechnianie wiedzy z zakresu praktyk rolniczych mających na celu zwiększenie retencji w gospodarstwie rolnym,
- nowe technologie w zakresie racjonalnego gospodarowania wodą np. wdrażanie najnowszych systemów nawodnieniowych ograniczających zużycie wody i nawozów,
- nowe technologie w zakresie hodowli roślin np. wykorzystanie odmian odpornych na agrofagi, warunki stresowe (susze, przymrozki) oraz dobór roślin uprawnych do warunków klimatycznych panujących w województwie lubelskim,
- nowe technologie w zakresie nawożenia np. nawożenie kierunkowe, podsiew nawozów, nawożenie na podstawie potrzeb pokarmowych roślin, wykorzystanie map zasobności w składniki pokarmowe, wykorzystanie nowoczesnych nawozów np. z inhibitorami strat składników pokarmowych, wykorzystanie skanerów glebowych w celu szybkiej analizy gleby,
- nowe technologie w zakresie ochrony roślin: wykorzystanie preparatów biologicznych, przemienne stosowanie substancji czynnych bezpiecznych dla środowiska, wykorzystywanie preparatów selektywnych i bezpiecznych dla zapylaczy, zagrożenia związane ze stosowaniem niedopuszczonych do obrotu oraz podrobionych środków ochrony roślin, eliminowanie zagrożeń podczas wykonywania zabiegów – przeciwdziałanie znoszeniu cieczy roboczej,
- nowe technologie z zakresu monitoringu agrofagów wykorzystujące najnowsze rozwiązania np. drony, kamery multispektralne, pułapki do zdalnego monitorowania różnych szkodliwych owadów,
- nowe technologie przeciwdziałające negatywnym skutkom wielkoprzemysłowej produkcji zwierzęcej np. przestrzeganie prawnych wymogów - przechowywanie i stosowanie nawozów naturalnych, ustalanie dawek nawozowych w oparciu o bilans składników pokarmowych,
- alternatywne metody ograniczania odpływu biogenów do wód gruntowych i powierzchniowych (np. recyrkulacja wody z redukcją zawartego w niej ładunku azotu i fosforu, stosowanie filtrów makrofitowych/roślinnych, budowa sztucznych barier biologicznych wzdłuż cieków wodnych, budowa rowów filtracyjnych, budowa zbiorników retencji śródpolnej),
- nowe technologie stosowane w budynkach inwentarskich celem ograniczenia emisji amoniaku np.; promieniowania ultrafioletowe, jonizacja ujemna powietrza, utrzymanie optymalnej

wilgotności ściółki, stosowanie najnowszych rozwiązań wentylacyjnych i recyrkulacyjnych oraz stosowanie mikrobiologicznych i mineralno-organicznych dodatków do odchodów zwierząt,

- Stosowanie nowoczesnych metod dezodoryzacji gazów odlotowych z wielkoprzemysłowej produkcji zwierzęcej (np. metody biologiczne – zastosowanie biofiltrów i biopłuczek, maskowanie).

Realizacja tego zadania obejmuje również zagadnienia dotyczące upowszechniania i popularyzacji form wspólnego działania wśród rolników i korzyści wynikających ze wspólnego działania, w tym m.in.: ograniczenie liczby pośredników, wspólny zakup środków do produkcji, dysponowanie większą i jednolitą partią towaru o wysokiej jakości, lepszy kontakt z dostawcami, zapewnienie ciągłości dostaw określonej wielkości partii towaru, wspólne przygotowanie odpowiednich partii produktów, wzmocnienie dominacji na rynku i jego lepszy monitoring, wspólne inwestycje, wprowadzanie nowych technologii, prowadzenie szkoleń i działań marketingowych (wspólna promocja produktów), wymiana doświadczeń i informacji rynkowej, rozłożenie ryzyka na wszystkich członków grupy i wspólne rozwiązywanie problemów.

Realizując to zadanie doradcy przekazywać będą również wiedzę na temat jak prowadzić proekologiczny styl życia, jaka jest rola edukacji i promocji, w jaki sposób upowszechnić zrównoważoną konsumpcję oraz zdrowy i przyjazny dla środowiska styl życia. Rolnicy zajmujący się dodatkowo przetwórstwem żywności wraz ze wzrostem popytu na swoje wyroby są zainteresowani możliwością wytwarzania i dystrybucji ich na szerszą skalę, co umożliwi prowadzenie działalności marginalnej i ograniczonej. Szacuje się, że rolnicy chcący rozpocząć tego typu działalność, również w 2022 roku będą zwracać się z prośbą o udzielenie porad w tym zakresie. Działalność doradcza skierowana będzie na przekazanie rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich jaki styl życia jest zgodny ze środowiskiem oraz jak poprawić warunki życia rodzin wiejskich. Ponadto zaplanowano porady z zachowania bezpieczeństwa przy produkcji żywności w warunkach domowych (GHP, GMP) oraz w małym przetwórstwie oraz małej gastronomii (HACCP).

Zadanie będzie realizowane poprzez prowadzenie doradztwa technologicznego w postaci udzielanych porad z zakresu uprawy gatunków rolniczych i ogrodniczych. Tematyka udzielanych porad będzie obejmowała możliwości stosowania dopuszczonych w rolnictwie ekologicznym środków ochrony roślin i nawozów, technologii uprawy wybranych gatunków, alternatywnych rozwiązań w zakresie przygotowania stanowiska, konstruowania płodozmianu, sposobów uprawy roli czy możliwości podnoszenia żyzności gleby. Poruszana będzie tematyka wprowadzania do uprawy gatunków i odmian zalecanych do uprawy w systemie rolnictwa ekologicznego. Prowadzona będzie działalność informacyjna na temat list dostępnych do stosowania w rolnictwie ekologicznym środków produkcji (IUNG, IOR, MRiRW) oraz dostępnego w jakości ekologicznej materiału siewnego i nasadzeniowego (PIORIN). Planowana jest organizacja we współpracy z Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Radomiu oraz Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi konkursów: „Na najlepsze gospodarstwo ekologiczne w 2022 roku” i „Na najlepszego doradcę ekologicznego”. Produkcja ekologiczna jako ogólny system zarządzania gospodarstwem i produkcji żywności, łączący najkorzystniejsze dla środowiska praktyki z jednej strony przyczynia się do ochrony środowiska, z drugiej dostarcza specyficznego produktu, który jest coraz bardziej poszukiwany przez konsumentów. Jednak taki sposób gospodarowania wymaga ogromnego nakładu pracy i wiąże się z uzyskaniem niższych plonów, dlatego wymaga wsparcia finansowego. Rolnicy chcący określać

swoje produkty jako ekologiczne muszą poddać się systemowi kontroli i certyfikacji, co niesie ze sobą dodatkowe koszty.

Zmiany klimatyczne polegają nie tylko na ociepleniu, które obserwujemy w każdej skali przestrzennej, od globalnej do punktowej. W istocie wraz z temperaturą zmieniają się wszystkie elementy sprzężonych systemów klimatu i zasobów wodnych, a w konsekwencji – także wielu systemów fizycznych, biologicznych i ludzkich (społeczno-ekonomicznych). Szereg ekstremów pogodowych (fale upałów, susze, intensywne deszcze i powodzie, silne wiatry) występuje coraz częściej i przybiera większe rozmiary. Ponadto, rolnictwo spełniać musi ostre normy środowiskowe, nie tylko ograniczające ryzyko przedostania się substancji biogennej do wód powierzchniowych czy gruntowych, ale również ograniczające emisje gazów cieplarnianych. Ograniczenie emisji w rolnictwie może nastąpić tylko przez zmiany w systemach produkcji, a najbardziej efektywną metodą tej redukcji jest ograniczenie nakładów środków produkcji (głównie nawożenia azotowego), co może kłócić się z podstawowym celem – zapewnienia wzrostu poziomu produkcji rolnej. Działalność człowieka jest odpowiedzialna za przeważającą część obecnego ocieplenia, to poprzez odpowiednie kształtowanie ludzkiej działalności można próbować ograniczać ocieplenie w dalszej perspektywie. Rolnictwo silnie zależy od warunków klimatycznych, ale też wpływa na klimat. W kontekście zmian klimatu pełni więc różnorakie role: ofiary, beneficjenta, współsprawcy zmian i sprzymierzeńca w przeciwdziałaniu zmianom.

Zagrożenia klimatyczne dla rolnictwa w Polsce zostały zdefiniowane i opisane w szeregu publikacji agroklimatologów. Z uwagi na zachodzące i prognozowane zmiany klimatu, proces planowania działań długoterminowych dla rolnictwa w Polsce staje się znacznie bardziej skomplikowany, czasochłonny oraz obciążony większym ryzykiem przyjęcia nieodpowiednich założeń planistycznych. Potrzebę bieżącej aktualizacji oceny zagrożeń klimatycznych dla rolnictwa uzasadnia również obserwowany w ostatnich latach w Polsce przebieg pogody, a w efekcie większa zmienność plonowania, pojawianie się nowych zagrożeń roślin uprawnych ze strony szkodników, chorób i chwastów.

Działania doradców Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego prowadzą do uświadamiania istniejących zagrożeń i wpływają na ich ograniczanie poprzez np. opracowanie dla gospodarstw maksymalnych dawek nawożenia azotem i rejestrów oraz wprowadzania do uprawy międzyplonów mających pozytywny wpływ na budowę masy organicznej w glebie ograniczającej negatywne skutki suszy.

Energetyka prosumencka to wytwarzanie energii elektrycznej na małą skalę, przede wszystkim przy użyciu technologii niskoemisyjnych lub opartych na odnawialnych źródłach energii. Podmioty inwestujące w mikroinstalacje na własny użytek stają się prosumentami – odbiorcami i producentami energii elektrycznej jednocześnie. Generowanie energii służy przede wszystkim zaspokojeniu własnych potrzeb, a jej ewentualne nadwyżki mogą zostać sprzedane do sieci. Celem energetyki prosumenckiej nie jest, więc w pierwszym rzędzie przynoszenie dochodu, lecz dywersyfikacja źródeł pozyskiwania energii i obniżenie jej kosztu.

Zielone technologie stają się coraz bardziej opłacalne. Pomimo mniejszego wsparcia zaczynają one konkurować na rynku z tradycyjnymi technologiami wytwarzania energii, co z kolei napędza rozwój i innowacje.

Działalność każdego gospodarstwa rolnego jest uzależniona od energii, zwłaszcza energii elektrycznej. Ponieważ ceny paliw czy energii mają tendencję wzrostową, rolnicy muszą szukać nowych rozwiązań, jakimi z pewnością są odnawialne źródła energii. W Polsce użytki rolne zajmują

około 60% powierzchni kraju i dysponują ogromnym potencjałem alternatywnych źródeł energii. Ważny jest więc aspekt pokazania możliwości wykorzystania zielonej energii.

Najważniejszą zaletą wykorzystania biogazu jest zmniejszenie ilości dwutlenku węgla i metanu uwalnianego do atmosfery. Nie można również zapominać, że biogazownie rolnicze zapewniają właściwe wykorzystanie odpadów rolnych i innych. Gospodarstwa rolne mają ogromny potencjał do produkcji i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii. Nie wszyscy jednak posiadają wiedzę o ich możliwościach, dlatego też ważne jest uświadamianie ludzi mieszkających na terenach wiejskich. Gospodarka odpadami oraz wodno-ściekowa, jako dziedziny ochrony środowiska odgrywają szczególną rolę w ochronie i kształtowaniu środowiska naturalnego. Odpady stanowią duże zagrożenie dla środowiska, ale też przynoszą znaczne straty gospodarcze, dlatego coraz więcej odpadów poddawanych jest recyklingowi lub kompostowaniu, a mniej trafia na składowiska odpadów. Z kolei gospodarka wodno-ściekowa, obok dostarczenia człowiekowi i gospodarce wody oraz ochrony przed żywiołem, ma za zadanie zapobieganie oraz naprawianie negatywnych skutków odprowadzania ścieków do środowiska naturalnego. Można stwierdzić, że istnieje dzisiaj pilna potrzeba prowadzenia w naszym kraju racjonalnej gospodarki odpadami oraz wodno-ściekowej w warunkach zrównoważonego rozwoju. W związku z tym zasadne wydaje się uwzględnienie problematyki gospodarki odpadowej i wodno-ściekowej w programach kształcenia rolników, ukierunkowanych w szczególny sposób na aspekty ekonomiczne ochrony środowiska.

Doradcy LODR zaplanowali również prowadzenie doradztwa grupowego nt.:

(Z.7.A.1.) Problemy w uprawie ziemniaków jadalnych;

(Z.7.A.2.) Ograniczanie emisji amoniaku do powietrza w produkcji trzody chlewnej;

(Z.7.B.1.) Przystosowanie praktyk rolniczych w celu ograniczenia stosowania chemicznych środków ochrony roślin;

(Z.7.D.1.) Problemy w prowadzeniu gospodarstw ekologicznych;

(Z.7.H.1.) Bariery i ograniczenia procesu integrowania się rolników w grupy producenckie – szanse rozwoju i korzyści finansowe dla grup producentów rolnych;

(Z.7.M.3.) Zwiększenie retencji wodnej i działalność lokalnych partnerstw wodnych.

W związku z panującą sytuacją epidemiologiczną udzielanie porad rolnikom będzie odbywało się również w zwiększonym zakresie poprzez telefon, sms, e-mail oraz komunikatory społeczne.

Zaplanowano m.in. pokaz (Z.7.A.1.) *Prezentacja doświadczeń na obiektach LODR* oraz konkursy (Z.7.B.4) *Agroliga 2022 i z tematyki rolnictwa ekologicznego (Z.7.D.1).*

W 2022 r. zaplanowano organizację Dnia Otwartych Drzwi w Końskowoli oraz Wystawy Zwierząt Hodowlanych, Maszyn i Urządzeń Rolniczych w Sitnie oraz tradycyjnie 3 kiermaszy roślin ozdobnych i materiału szkółkarskiego.

Tab. 13. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska - wg form

Lp.	Forma realizacji	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Porada indywidualna		16031
2.	Doradztwo grupowe	8	80
3.	Pokaz	1	
4.	Demonstracja	427	
5.	Konkurs	4	
7.	Targi/wystawy	5	

Tab. 14. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska – działalność doradcza wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Doradztwo grupowe			
		Porada indywidualna	Liczba form	Liczba odbiorców	Łączna liczba odbiorców (3+5)
1	2	3	4	5	6
Z.7.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	2263	2	20	2283
Z.7.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych	8673	1	10	8683
Z.7.D.	Rolnictwo ekologiczne	2025	2	20	2045
Z.7.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku	253	2	20	273
Z.7.M.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska	2817	1	10	2827

Tab. 15. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska - działalność upowszechnieniowa wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Liczba form					
		Pokaz	Demonstracja	Konkurs	Olimpiada	Targi/wystawy	Pozostałe
1	2	3	4	5	6	7	8
Z.7.A.	Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze	1				1	
Z.7.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej	1				1	
Z.7.B.	Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych		270	1		4	
Z.7.B.1.	Technologia produkcji roślinnej		177			3	
Z.7.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej		86			1	
Z.7.B.4.	Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych		7	1			
Z.7.D.	Rolnictwo ekologiczne		43	3			
Z.7.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi		43	3			
Z.7.H.	Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku		4				
Z.7.H.1.	Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji		2				
Z.7.H.4.	Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP		2				
Z.7.M.	Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska		110				
Z.7.M.2.	Zasady integrowanej ochrony roślin		27				
Z.7.M.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym		6				
Z.7.M.8.	Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa		77				

Tematyka demonstracji:

Z.7.B.1.: 1/R – Wdrażanie ekonomicznie uzasadnionych i bezpiecznych dla środowiska technologii produkcji roślinnej (w ramach tego tematu można prowadzić kolekcje odmian lub demonstracje polowe); *obejmuje podstawowe gatunki roślin uprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem wprowadzenia w gospodarstwie nowych, zalecanych odmian oraz doboru w uprawie takich środków produkcji (nawożenie, ochrona), które umożliwią uzyskanie dobrych plonów zarówno pod względem jakości, jak i opłacalności uprawy na wybrane rynki zbytu. Prowadzenie tego tematu służy bieżącemu uzupełnianiu wiedzy i umiejętności zarówno doradców, jak i rolników, stanowi bazę dla potrzeb szkoleniowych w terenie i gromadzenia informacji przydatnych podczas szkoleń specjalistycznych dla rolników, rezultat: opracowanie ekonomiczne, świadczące czy zastosowane innowacje dały opłacalność produkcji w konkretnych warunkach miejscowych.*

2/R – Poprawa opłacalności produkcji poprzez ograniczenie zakwaszenia gleb i racjonalne nawożenie oraz właściwy płodozmian, w tym rekultywacja i zagospodarowanie terenów zdegradowanych; *temat jest realizowany w gospodarstwie w ciągu kilku sezonów, w trakcie realizacji zostaje ułożony właściwy płodozmian, planowana jest optymalizacja odczynu w celu poprawy wykorzystania składników nawozowych, opracowuje się program rekultywacji i zagospodarowania rolniczego terenów zdegradowanych wskutek klęsk (powodzie), lub braku pomysłu na ponowne zagospodarowanie nieużytków, rezultat: opracowanie wieloletniego planu wapnowania, nawożenia i sposobu zagospodarowania gruntów zawierającego ocenę ekonomiczną zastosowanych innowacji w stosunku do tradycyjnych efektów gospodarowania.*

3/R – Właściwa regulacja oraz prawidłowy dobór parametrów pracy maszyn i urządzeń rolniczych gwarantujący dobre wykonanie zabiegu agrotechnicznego; *cel: dostosowanie poziomu mechanizacji do potrzeb gospodarstwa, zmniejszenie zużycia energii w gospodarstwie.*

1/O Nowoczesne technologie w uprawach drzew ziarnkowych; *celem wdrożenia jest wprowadzenie w uprawach jabłoni i grusz nowoczesnych technologii w zakresie rekonstrukcji nasadzeń, ochrony przed chorobami i szkodnikami, ochrony przed gradem, nawadniania i fertygacji, cięcia i formowania, zbioru owoców, sortowania i konfekcjonowania oraz przechowywania.*

2/O Nowoczesne technologie w uprawach drzew pestkowych; *celem wdrożenia jest wprowadzenie w uprawach czereśni, wiśni, śliw, moreli, brzoskwiń i nektaryn nowoczesnych technologii w zakresie rekonstrukcji nasadzeń, ochrony przed chorobami i szkodnikami, ochrony przed ptakami, nawadniania i fertygacji, cięcia i formowania, zbioru owoców, sortowania i konfekcjonowania oraz krótkotrwałego przechowywania.*

3/O Nowoczesne technologie w uprawach krzewów jagodowych i truskawek; *celem wdrożenia jest wprowadzenie w uprawach agrestu, porzeczek czarnych, porzeczek czerwonych, aronii, malin letnich, malin jesiennych, borówki amerykańskiej i truskawek nowoczesnych technologii w zakresie rekonstrukcji nasadzeń, ochrony przed chorobami i szkodnikami, ochrony przed ptakami, nawadniania i fertygacji, cięcia i formowania, zbioru owoców, sortowania i konfekcjonowania oraz krótkotrwałego przechowywania.*

4/O Nowoczesne technologie w uprawach warzyw gruntowych; *celem wdrożenia jest wprowadzenie w uprawach kapusty głowiastej białej, kapusty głowiastej czerwonej, kalafiora, brokuła, kapusty pekińskiej, marchwi, pietruszki, selera, buraka ćwikłowego, cebuli, ogórka gruntowego, pomidora, papryki, fasoli szparagowej, fasoli na suche nasiona i dyni nowoczesnych technologii w zakresie*

zakładania plantacji, ochrony przed chorobami i szkodnikami, ochrony przed ptakami, nawadniania i fertygacji, zbioru warzyw, sortowania i konfekcjonowania oraz przechowywania.

5/O Produkcja owoców wysokiej jakości z uwzględnieniem sprzedaży konsumentom końcowym;

6/O Produkcja warzyw wysokiej jakości z uwzględnieniem sprzedaży konsumentom końcowym;

Celem dwóch w/w wdrożeń jest produkcja i sprzedaż w cenach detalicznych wysokiej jakości owoców i warzyw przez producenta konsumentom. Działania mogą dotyczyć między innymi: wprowadzania do obrotu detalicznego nowych atrakcyjnych gatunków i odmian owoców i warzyw, poprawy jakości i konfekcjonowania, transportu i przechowywania wszystkich gatunków przeznaczonych do sprzedaży bezpośrednio z gospodarstwa.

7/O Nowoczesne technologie w uprawach roślin ozdobnych;

Celem wdrożenia jest wprowadzenie nowoczesnych technologii produkcji w uprawach roślin ozdobnych – drzew, krzewów, bylin, traw ozdobnych, kwiatów.

Działania mogą dotyczyć między innymi: wprowadzania nowych odmian i modeli produkcji, ochrony przed chorobami i szkodnikami, monitoringu agrofagów, precyzyjnego nawożenia, przechowywania i dystrybucji.

Efekt wymierny zadania: osiągnięcie wysokiej wydajności w produkcji roślin ozdobnych zapewniającej opłacalność produkcji.

Z.7.B.2.: 1/Z Poprawa bazy paszowej w produkcji mleka; *cel: zapewnienie odpowiedniej ilości pasz objętościowych dobrej jakości, rezultat: zwiększenie produkcji mleka w gospodarstwie.*

2/Z Obniżenie kosztów remontu stada poprzez prawidłowy odchów jałówek; *cel: zapewnienie odpowiedniego odchovu zwierząt przeznaczonych na remont stada, rezultat: odchów jałówek na remont stada w sposób prawidłowy i tani.*

3/Z Produkcja żywca wołowego wysokiej jakości; *cel: wykorzystanie posiadanych powierzchni arealu i budynków do produkcji żywca wołowego, rezultat: produkcja żywca wołowego o podwyższonych parametrach mięsa.*

4/Z Prawidłowy odchów prosiąt; *cel: uzyskanie w roku maksymalnej ilości sztuk zdrowych, (o potencjalnie wysokiej mięsności) dobrze odchowanych prosiąt, rezultat: zwiększenie ilości odchowanych prosiąt od lochy w roku.*

5/Z Poprawa efektów ekonomicznych w produkcji tuczników; *cel: zwrócenie większej uwagi producentów na konieczność poprawy jakości oferowanego surowca i uzyskanie lepszych efektów ekonomicznych, rezultat: skrócenie okresu tuczu, zwiększenie przyrostów dobowych.*

Z.7.B.4.: 6/Z Budowa i modernizacja budynków inwentarskich zgodnie z obowiązującymi przepisami; *cel: upowszechnianie wiedzy i pomoc w spełnieniu wymagań dotyczących obszaru C zasad wzajemnej zgodności w nowo budowanych i modernizowanych budynkach inwentarskich, rezultat: spełnienie przez gospodarstwo norm określonych w ustawie o ochronie zwierząt, zapewnienie zwierzętom w gospodarstwach optymalnych warunków bytowych w celu wykorzystania potencjału genetycznego zwierząt, uzyskanie dodatniego wyniku ekonomicznego.*

Z.7.D.1.: EOŚ/1 Poprawa efektów ekonomicznych gospodarstw rolnych poprzez zmianę systemu produkcji z konwencjonalnej na metody ekologiczne;

EOŚ/2 Technologia uprawy wybranego gatunku roślin rolniczych w gospodarstwie ekologicznym;

EOŚ/3 Technologia uprawy wybranego gatunku roślin ogrodniczych w gospodarstwie ekologicznym; *realizacja 2 powyższych zadań będzie polegała na: doborze gatunku i odmiany rośliny rolniczej,*

ustaleniu optymalnego nawożenia, uwzględniającego aktualne analizy gleby, doborze środków ochrony do występujących chorób i szkodników, wprowadzeniu prawidłowych metod agrotechnicznych, opracowaniu pięcioletniego płodozmianu z uwzględnieniem czynnika reprodukcji i degradacji glebowej substancji organicznej, prowadzeniu obserwacji plantacji z uwzględnieniem czynnika atmosferycznego.

Z.7.H.1.: E/5 Wspieranie organizowania się rolników w grupy/organizacje producentów oraz pomoc w przygotowaniu dokumentacji związanej z rejestracją i funkcjonowaniem grup producenckich.

Z.7.H.3.: ROW/8 Systemy jakości żywności i ich praktyczne zastosowanie; *realizacja zadania będzie polegała na wdrażaniu w gospodarstwach rolnych, zajmujących się sprzedażą konsumentom końcowym, przetwórstwem oraz prowadzących dodatkową działalność gospodarczą w sferze produkcji i obrotu żywnością systemów jakości żywności takich jak:*

Krajowe: Integrowana Produkcja (IP); System „Jakość Tradycja” (JT) – system ochrony i promocji dla produktów tradycyjnych, QMP (Quality Meat Program) – system jakości dla mięsa wołowego, PQS (Pork Quality System) – system jakości dla mięsa wieprzowego, QAFP (Quality Assurance for Food Products) System Gwarantowanej Jakości Żywności QAFP.

Unijne: Chroniona Nazwa Pochodzenia (ChNP), Chronione Oznaczenie Geograficzne (ChOG), Gwarantowana Tradycyjna Specjalność (GTS), produkty rolnictwa ekologicznego.

ROW/9 Przetwórstwo produktów roślinnych i zwierzęcych na poziomie gospodarstwa rolnego;

Realizacja tego zadania będzie polegała na: założeniu w gospodarstwie dodatkowej działalności (przetwórczej), poszerzeniu asortymentu oferowanych produktów do sprzedaży (powstanie nowego produktu, uzyskaniu odpowiednich pozwoleń na prowadzenie działalności (inspekcja weterynaryjna, sanepid itp.), dostosowaniu pomieszczeń produkcyjnych do wymogów bezpieczeństwa żywności, opracowaniu linii technologicznej do produkcji.

Z.7.M.2.: 4/R – Wdrażanie zasad integrowanej ochrony roślin rolniczych; *celem jest zwrócenie uwagi na nowe zasady ochrony roślin, które wymagają włączenia do ochrony roślin w większym stopniu metod innych, niż chemiczne, rezultat: rejestr zabiegów w gospodarstwie, w którym zostaną uwzględnione inne metody niechemiczne (właściwa agrotechnika, terminowość i poprawa jakości zabiegów, sposoby sygnalizacji dotyczące zagrożeń, zmianowanie oraz inne).*

Z.7.M.5.: EOŚ/4 Produkcja odnawialnych źródeł energii na poziomie gospodarstwa (rośliny energetyczne, kolektory słoneczne, bioelektrownie itp.); *celem jest doradzanie w zakresie założenia i eksploatacji plantacji na cele energetyczne, instalacji kolektorów słonecznych, budowy biogazowni, rezultat:*

- plantacje na cele energetyczne (założenie plantacji, wybór planowanej częstotliwości zbioru i obsady, ustalenie optymalnego nawożenia, uwzględniającego aktualne analizy gleby, dobór środków ochrony do występujących chorób i szkodników, wprowadzenie prawidłowych metod agrotechnicznych);

- biogazownie (wybór typu biogazowni, pomoc w przygotowaniu dokumentacji niezbędnej do pozyskania środków pomocowych, określenie zapotrzebowania na surowce własne i zewnętrzne);

- kolektory słoneczne (wybór typu kolektora, pomoc w przygotowaniu dokumentacji niezbędnej do pozyskania środków pomocowych, określenie parametrów technicznych).

Z.7.M.8.: EOŚ/5 Upowszechnianie w gospodarstwie elementów agrotechniki wpływających na podniesienie żyzności gleby poprzez zwiększenie udziału motylkowatych w strukturze zasiewów; *celem jest wprowadzenie do struktury zasiewów roślin strukturotwórczych, rezultat:*

- *korzystny wpływ na żyzność gleby i na gospodarkę próchniczną, strukturę i tzw. ożywienie gleby,*
- *utrzymanie pozytywnego, dodatniego bilansu azotu w glebie,*
- *ochrona gleby przed ujemnym wpływem czynników klimatycznych, przed erozją,*
- *uprawa roślin motylkowatych na nasiona.*

EOŚ/6 Racjonalizacja nawożenia w oparciu o analizę zasobności gleby oraz właściwy płodozmian; *celem jest prowadzenie prawidłowej gospodarki nawozowej w oparciu o opracowany plan nawozowy, rezultat:*

- *dobór nawozów, określenie dawek i terminów stosowania – wykorzystanie programów nawozowych,*
- *zaplanowanie w zaleceniach przedplonu i poplonów oraz resztek poźniwnych,*
- *przekazanie pisemnej informacji dla rolnika zawierającej: interpretację wyników analizy chemicznej gleby, możliwości stosowania międzyplonów i wsiewek poplonowych.*

Opracowanie planu siewu roślin poplonowych na następne 2 lata z uwzględnieniem zaplanowanego płodozmiannu.

EOŚ/7 Wdrażanie zasad chroniących środowisko; *celem jest wdrożenie w gospodarstwie podstawowych standardów działań poprawiających środowisko, rezultat:*

- *dokumentowanie działań agrotechnicznych zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi,*
- *dokumentowanie produkcji i obrotu surowców ekologicznych zgodnie z wymaganiami JC,*
- *dostosowanie do norm unijnych w zakresie ochrony środowiska (np. pomoc gospodarstwom pow. 10 ha GO w przystosowaniu do wymogów zazielenienia).*

Zadanie 8.

Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego

Działalność doradcza prowadzona będzie w formie porad indywidualnych i obejmie szeroki zakres tematyczny dotyczący: unowocześniania wiejskiego gospodarstwa domowego, promocji produktów lokalnych i regionalnych oraz działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego oraz funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego. Wielu mieszkańców obszarów wiejskich jest zainteresowanych sprzedażą oraz zakupem produktów tradycyjnych, dlatego w tym zakresie zostaną udzielone porady oraz przeprowadzone wizyty w gospodarstwach. Wielu wytwórców planuje wpisanie swoich wyrobów na listę produktów tradycyjnych. W związku z powyższym zaplanowano również pomoc w przygotowaniu wniosków, wypełnienie dokumentacji rejestrowej dla produktów i wytwórców. Rolniczy handel detaliczny, jest formą legalnej sprzedaży żywności, do której przekonuje się coraz większa liczba rolników. Ze względu na zaistniałe zmiany w polskim prawodawstwie dotyczące legalnej sprzedaży produktów pierwotnych i przetworzonych zaplanowano porady i wizyty w gospodarstwach z zakresu legalizacji produkcji oraz kanałów dystrybucji w ramach krótkich łańcuchów dostaw. Celem powyższych przedsięwzięć jest kultywowanie tradycji ludowych w społecznościach lokalnych, promocja rękodziela i twórczości ludowej, dziedzictwa kulinarnego wsi oraz upowszechnianie informacji na temat produktów lokalnych, regionalnych i tradycyjnych. Ponadto zwrócenie uwagi na odpowiednie żywienie rodziny i świadomość konsumencką. Działalność doradcza z tego zakresu cieszy się dużym zainteresowaniem wśród rolników i mieszkańców obszarów wiejskich, a zwłaszcza Kół Gospodyń Wiejskich oraz stowarzyszeń.

W związku z panującą sytuacją epidemiologiczną udzielanie porad rolnikom będzie odbywało się również w zwiększonym zakresie poprzez telefon, sms, e-mail oraz komunikatory społeczne.

Zaplanowano do realizacji pokazy z tematyki: Z.8.F.1 Warsztaty kulinarne - potrawy prozdrowotne, Z.8.F.2 Warsztaty florystyczne, Z.8.J.1 Warsztaty kulinarne – „Produkty lokalne, tradycyjne, regionalne” oraz współorganizację Święta Jesieni w Kazimierzu Dolnym.

Tab. 16. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego wg form

Lp.	Forma realizacji	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Porada indywidualna		1133
3.	Pokaz	12	
4.	Demonstracja	63	
7.	Targi/wystawy	1	

Tab. 17. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego – działalność doradcza wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Łączna liczba odbiorców (3+5)
			Liczba form	Liczba odbiorców	
1	2	3	4	5	6
Z.8.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	714			714
Z.8.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	344			344
Z.8.N.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego	75			75

Tab. 18. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego – działalność upowszechnieniowa wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Liczba form					
		Pokaz	demonstracja	Konkurs	Olimpiada	Targi / wystawy	Pozostała działalność upowszechnieniowa
1	2	3	4	5	6	7	8
Z.8.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	7	51				
Z.8.F.1.	Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie	6	6				
Z.8.F.2.	Estetyzacja wiejskiej zagrody	1	45				
Z.8.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	5	12				
Z.8.J.1.	Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych	5	7				
Z.8.J.2.	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona		5				

Z.8.N.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urzędzenia gospodarstwa rolnego					1	
Z.8.N.1.	Dziedzictwo kultury materialnej i zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi					1	

Tematyka demonstracji:

Z.8.F.1.: ROW/6 Prowadzenie sprzedaży produktów prozdrowotnych z gospodarstwa rolnego, pozyskiwanie świadomych konsumentów; *realizacja zadania m.in. w gospodarstwach agroturystycznych, rolnych, ekologicznych. Rezultaty: opracowanie i udostępnianie informacji o miejscu wytwarzania i sprzedaży tradycyjnego, lokalnego, ekologicznego produktu wraz z jego opisem, dostępnych dla odbiorców indywidualnych.*

Z.8.F.2.: ROW/7 Zagospodarowanie posesji wiejskiej (ogród ozdobny, ogród użytkowy, rabaty ogrodowe, miejsca wypoczynku, rekreacji); *realizacja zadania w gospodarstwie rolnym, agroturystycznym, eko-agroturystycznym; Rezultaty: np. założenie ogrodu ozdobnego lub jego części, założenie ogrodu użytkowego lub jego części, założenie rabaty ogrodowej, urządzenie miejsca wypoczynku, rekreacji.*

Z.8.J.1.: ROW/11 Produkty lokalne, tradycyjne, regionalne – formy promocji i organizacji sprzedaży; *realizacja zadania będzie polegała na pomocy gospodarstwom rolnym, w pozyskaniu certyfikatów (np. lokalne, tradycyjne, regionalne), przygotowaniu oferty promocji i organizacji sprzedaży.*

Z.8.J.2.: ROW/12 Organizacja sprzedaży konsumentom końcowym z gospodarstw w praktyce; *realizacja zadania polega na pomocy gospodarstwom rolnym, w praktycznym wdrażaniu sprzedaży żywności konsumentom końcowym wykorzystującej surowce z tego gospodarstwa. Rezultaty, np.: zarejestrowanie sprzedaży bezpośredniej, powstanie nowego produktu, uzyskanie odpowiednich pozwoleń na prowadzenie działalności (inspekcja weterynaryjna, sanepid itp.), dostosowanie pomieszczeń produkcyjnych do wymogów bezpieczeństwa żywności.*

Zadanie 9.

Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku

Działalność doradcza prowadzona będzie w formie porad indywidualnych oraz doradztwa grupowego dla osób zainteresowanych takim zakresem tematycznym. Działalność poświęcona będzie tematyce rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich upowszechnianiu rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej w szczególności jak przetrwać i rozwijać się w dobie pandemii COVID-19. Porady będą dotyczyły procedury rejestracji działalności gospodarczej krok po kroku, analizy oraz wyboru odpowiedniej formy opodatkowania, uzależnionej od zakresu prowadzonej działalności oraz kwestii związanych z ubezpieczeniem społecznym. Doradztwo będzie obejmowało także możliwości rozwoju firmy. Mieszkańcy obszarów wiejskich nadal wykazują zainteresowanie uczestnictwem w różnorodnych inicjatywach wpisujących się w ekonomię społeczną. Z tego względu doradztwo skupi się na współpracy z lokalnymi organizacjami społecznymi i pomocy mieszkańcom w aktywizacji społeczno-gospodarczej. Z kolei zainteresowanie działalnością lokalnych grup działania kształtuje się na stałym poziomie. Zaplanowano też udzielanie porad w ramach współpracy z lokalnymi organizacjami społecznymi oraz porad wspierających zakładanie podmiotów, których działalność poza wymiarem ekonomicznym służy też integracji lokalnej społeczności. W ramach obszaru tematycznego upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku planowana działalność doradcza będzie dotyczyła przede wszystkim aspektów związanych ze specjalizacją oferty obiektów turystycznych funkcjonujących na obszarach wiejskich.

Jako, że prowadzenie działalności edukacyjnej w gospodarstwie rolnym (np. dla rodzin z dziećmi czy wycieczek szkolnych) stanowi doskonałe rozszerzenie oferty gospodarstw agroturystycznych, Ośrodek skupi się na promocji idei zagród edukacyjnych. Porady z tego zakresu będą dotyczyły głównie przepisów prawnych obowiązujących przy prowadzeniu tego rodzaju działalności, wprowadzenia ciekawych i bogatych merytorycznie programów edukacyjnych, a także dostosowania oferty obiektu do wymogów Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych. Znaczna część porad będzie dotyczyła również możliwości promocji oferty turystycznej obiektów działających na obszarze województwa lubelskiego, w tym jej prezentacji na stronie internetowej LODR <http://www.lodr.konskowola.pl/agrotur/>

Doradcy LODR zaplanowali również prowadzenie doradztwa grupowego nt.:

(Z.9.E.4.) Aspekty prawne funkcjonowania organizacji pozarządowych.

W związku z panującą sytuacją epidemiologiczną udzielanie porad rolnikom będzie odbywało się również w zwiększonym zakresie poprzez telefon, sms, e-mail oraz komunikatory społeczne.

Zaplanowano do realizacji pokazy o tematyce: Z.9.E.4. Obudzić swoją kreatywność - warsztaty (np. wykonywanie ozdób wielkanocnych, bożonarodzeniowych, wycinkarskie itp.) oraz współorganizację Lubelskiego Święta Cydru w Lublinie.

W 2022 roku nasz Ośrodek będzie promował wypoczynek na wsi, w szczególności uwzględnienie jej walorów naturalnych, dziedzictwa kulturowego i kulinarnego, różnorodności przyrodniczej obszarów wiejskich oraz kreowania wizerunku polskiej wsi jako turystycznego rynku oferującego zróżnicowane i całoroczne atrakcje.

Promocja agroturystyki i turystyki wiejskiej będzie prowadzona na imprezach wystawienniczotargowych.

Tab. 19. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku wg form

Lp.	Forma realizacji	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Porada indywidualna		1445
2.	Doradztwo grupowe	1	10
3.	Pokaz	7	
4.	Demonstracja	53	
7.	Targi/wystawy	1	

Tab. 20. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku – działalność doradcza wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Łączna liczba odbiorców (3+5)
			Liczba form	Liczba odbiorców	
1	2	3	4	5	6
Z.9.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	1244	1	10	1254
Z.9.O.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku	201			201

Tab. 21. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku – działalność upowszechnieniowa wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Liczba form					
		Pokaz	demonstracja	Konkurs	Olimpiada	Targi / wystawy	Pozostała działalność upowszechnieniowa
1	2	3	4	5	6	7	8
Z.9.E.	Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich	7	42			1	
Z.9.E.1.	Prowadzenie działalności pozarolniczej		24			1	
Z.9.E.2.	Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej		1				
Z.9.E.3.	Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi		17				
Z.9.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich	7					
Z.9.O.	Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku		11				
Z.9.O.1.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka i turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy		7				
Z.9.O.2.	Zagrody edukacyjne		2				
Z.9.O.3.	Gospodarstwa opiekuńcze		2				

Tematyka demonstracji:

Z.9.E.1.: ROW/2 Zakładanie i rozwijanie działalności pozarolniczej na terenach wiejskich. *Realizacja zadania w gospodarstwach rolnych poszukujących dodatkowych źródeł dochodu z pozarolniczej działalności gospodarczej. Rezultaty, np. założenie pozarolniczej działalności gospodarczej, rozwój pozarolniczej działalności gospodarczej.*

Z.9.E.2.: ROW/4 Zakładanie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych na obszarach wiejskich oraz podmiotów ekonomii społecznej; *rezultaty, np.: zarejestrowanie organizacji pozarządowej w KRS, założenie organizacji nieposiadającej osobowości prawnej, opracowanie dokumentacji dot. standardów działania organizacji pozarządowej.*

Z.9.E.3.: ROW/5 Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi – opracowanie i realizacja rocznego planu działania; *rezultaty, np.: opracowanie i realizacja rocznego planu działania organizacji społecznej, opracowanie i realizacja oferty działań aktywizujących mieszkańców.*

Z.9.O.1.: ROW/13 Prowadzenie gospodarstwa agroturystycznego (warunki formalno-prawne, podwyższenie jakości usług, promocja i reklama, kuchnia tradycyjna dla turystów, sieciowanie produktów turystycznych); *realizacja zadania w gospodarstwie rolnym prowadzącym lub tworzącym gospodarstwo agroturystyczne. Rezultaty, np.: utworzenie nowego gospodarstwa agroturystycznego, rozszerzenie ofert turystycznych istniejących gospodarstw agroturystycznych, podwyższenie jakości usług, promocja gospodarstw agroturystycznych na stronach internetowych oraz w publikacjach.*

ROW/14 Tworzenie i poprawa wiejskiej bazy turystycznej - *rezultat: przygotowanie gospodarstwa do założenia lub rozwoju działalności, analiza SWOT, wprowadzenie nowej oferty, usługi, promocja – strona internetowa, materiały promocyjne, przygotowanie dokumentacji aplikacyjnej, sporządzenie dokumentów urzędowych, poprawa atrakcyjności lub wizerunku gospodarstwa.*

Z.9.O.2.: ROW/16 Tworzenie oferty edukacyjnej w gospodarstwie rolnym - *zapoznanie z celami edukacyjnymi gdzie realizuje się programy edukacyjne w zakresie co najmniej dwóch z wymienionych dziedzin: produkcja roślinna, produkcja zwierzęca, przetwórstwo płodów rolnych, edukacja ekologiczna i konsumencka, dziedzictwo kultury materialnej wsi, tradycyjne zawody, rękodzieło i twórczość ludowa. Rezultaty: przygotowanie programu edukacyjnego.*

Z.9.O.3.: ROW/17 Zakładanie gospodarstwa opiekuńczego - *założenia dotyczą działań związanych z utworzeniem gospodarstwa opiekuńczego. Rezultaty np.: przygotowanie obiektu do opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi, opracowanie oferty edukacyjne, opracowanie oferty promocyjnej.*

Zadanie 10.

Współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych

Woda to bardzo ważny składnik środowiska przyrodniczego. Warunkuje życie wszystkich organizmów żywych na ziemi. Tam gdzie nie ma wody, nie ma życia, nie ma przyrody – roślin, zwierząt, ludzi. Woda jest podstawowym surowcem w produkcji rolniczej, decyduje o wysokości i niezawodności plonowania, jest niezbędna w chowie i hodowli zwierząt stanowiąc podstawowy czynnik rozwoju gospodarczego wsi. Dlatego należy popierać wszelkie działania, które chronią ilość i jakość zasobów wodnych. Na wsi podstawowymi źródłami zanieczyszczeń są: niewłaściwie przechowywane i stosowane nawozy mineralne oraz nawozy naturalne (odchody zwierząt gospodarskich: obornik, gnojówka, gnojowica, wody gnojowe, pomiot ptasi), osady ściekowe, ścieki, kiszonki oraz nie zawsze właściwa gospodarka ściekami bytowo-gospodarczymi.

Doradcy LODR w Końskowoli prowadzą w różnych formach edukację rolników i mieszkańców obszarów wiejskich w zakresie wyżej wymienionych zagadnień. Opracowują plany nawozowe, maksymalne dawki nawożenia azotem, rejestry nawożenia w celu ograniczenia emisji tego pierwiastka do gleby.

Istotą działania rolno-środowiskowo-klimatycznego jest promowanie praktyk przyczyniających się do zrównoważonego gospodarowania gruntami (w celu ochrony gleb, wód, klimatu), ochrony cennych siedlisk przyrodniczych i zagrożonych gatunków ptaków, różnorodności krajobrazu oraz ochrony zagrożonych zasobów genetycznych roślin uprawnych i zwierząt. Działanie stwarza zachętę finansową dla rolników, beneficjentów, którzy dobrowolnie decydują się na prowadzenie działalności rolniczej zgodnie z ustalonymi w nim zasadami. Płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne stanowią rekompensatę tych utraconych dochodów i dodatkowo poniesionych kosztów.

Bioróżnorodność jest wokół nas, stanowimy jej część, ma decydujący wpływ na nasze otoczenie. W odniesieniu do rolnictwa i terenów wiejskich różnorodność biologiczną możemy postrzegać jako różnorodność gatunków dziko żyjących zamieszkujących pola i trwałe użytki zielone oraz różnorodność gatunków udomowionych, hodowanych i uprawianych. Dotyczy to również gatunków dziko żyjących, będących ich przodkami, nawet jeśli nie występują na obszarach rolniczych. Zadania doradztwa rolniczego skierowane będą na edukację mieszkańców obszarów wiejskich oraz na pomoc przy realizacji podjętych zobowiązań w zakresie zazielenienia, pakietów genetycznych RŚK i innych zadań mających wpływ na zachowanie bioróżnorodności obszarów rolniczych.

W związku z panującą sytuacją epidemiologiczną udzielanie porad rolnikom będzie odbywało się również w zwiększonym zakresie poprzez telefon, sms, e-mail oraz komunikatory społeczne.

Tab. 22. Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych wg form

Lp.	Forma	Liczba odbiorców
1	2	3
1.	Porada indywidualna	3704

Tab. 23. Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczy – wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Łączna liczba odbiorców (3+5)
			Liczba form	Liczba odbiorców	
1	2	3	4	5	6
Z.10.P.	Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych	3704			3704
Z.10.P.1.	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna	1404			1404
Z.10.P.2.	Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne	2168			2168
Z.10.P.3.	Ochrona bioróżnorodności, w tym NATURA 2000	132			132

Zadanie 11.

Prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej

Realizacja zadania obejmuje zagadnienia dotyczące prowadzenia rachunkowości w gospodarstwach rolnych oraz zarządzania gospodarstwem rolnym. Prowadzone jest doradztwo ekonomiczno-organizacyjne dla gospodarstw rolnych, upowszechnianie nowoczesnych i skutecznych metod zarządzania gospodarstwem, prowadzona jest analiza sytuacji dochodowej gospodarstw rolnych i badanie koniunktury w rolnictwie, prezentowane są zasady rachunku ekonomicznego w rolnictwie, upowszechniane są informacje na temat rozliczania podatku VAT w rolnictwie.

Zadanie ma na celu popularyzację wśród rolników rachunkowości uproszczonej, czyli ewidencji przychodów i rozchodów, która pozwala na bieżąco oceniać efektywność ekonomiczną działań i inwestycji w gospodarstwie rolnym. Prezentowane są rolnikom korzyści pośrednie i bezpośrednie związane z prowadzeniem ewidencji, a także sposoby i możliwości prowadzenia rachunkowości. Ponadto prowadzone jest rozliczanie podatku VAT w biurze rachunkowym LODR przez odpowiednio przeszkolonych doradców.

Realizacja zadania ma na celu również wskazywanie rolnikom źródeł ryzyka w gospodarstwach, edukację w zakresie dobierania właściwych instrumentów zarządzania ryzykiem oraz prezentowanie krajowego wsparcia w zakresie zapobiegania ryzykom oraz łagodzenia jego skutków. Ponadto promowanie wśród rolników ubezpieczeń wpływających na zrównoważony rozwój gospodarstw oraz ich stabilizację poprzez zmniejszenie niepewności działania, utrzymanie płynności finansowej, zapewnienie rentowności oraz stabilizacji dochodów.

Jednym ze sposobów prowadzenia analizy przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych są kalkulacje opłacalności produkcji rolnej stanowiące narzędzie rachunku ekonomicznego i mające na celu przewidywanie efektów różnych rozwiązań organizacyjnych i ekonomicznych. Kalkulacje rolnicze są uśrednionymi wyliczeniami, mającymi charakter poglądowy, które mogą służyć jedynie jako materiał pomocniczy do sporządzania określonych wyliczeń, będących elementem analizy bieżącej produkcji, jak też planowania działalności rolniczej. Zaznaczyć należy, iż przyjęte parametry mogą się zmieniać w zależności od gospodarstwa dla którego sporządza się kalkulację rolniczą, a precyzyjnych obliczeń w odniesieniu do konkretnych warunków można dokonać na bazie danych zgodnych z tym, co dzieje się w analizowanym gospodarstwie. Dane o kosztach i opłacalności produkcji wykorzystywane są do podejmowania decyzji bieżących i planowania produkcji rolniczej przez rolników. Kalkulacje poszczególnych działalności mają służyć rolnikom jako odpowiedź przy przeprowadzaniu własnych rachunków ekonomicznych.

W ramach realizacji zadania prowadzona jest również ankietyzacja wśród rolników dotycząca aktualnej sytuacji w danym gospodarstwie rolnym tj. zakupów środków do produkcji, planowanych inwestycji, poziomu zadłużenia gospodarstwa, wykorzystania środków unijnych. Na podstawie zebranego materiału od rolników powstają kolejne zeszyty nt. Koniunktura w Gospodarce Polskiej obejmujące zbór informacji dotyczących aktywności ekonomicznej ankietowanych anonimowo respondentów. Ankietę opracowuje Instytut Rozwoju Gospodarczego SGH, którą wykonuje się raz na kwartał danego roku.

W związku z panującą sytuacją epidemiologiczną udzielanie porad rolnikom będzie odbywało się również w zwiększonym zakresie poprzez telefon, sms, e-mail oraz komunikatory społeczne.

Tab. 24. Analizy przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej wg form

Lp.	Forma	Liczba odbiorców
1	2	3
2.	Porada indywidualna	3074
4.	Pozostałe formy	214

Tab. 25. Analizy przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej wg form i tematów

Symbol	Tematyka	Analiza gospodarstwa	Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Pozostałe formy w obszarze analiz
				Liczba form	Liczba odbiorców	
1	2	3	4	5	6	7
Z.11.C	Rachunkowość w gospodarstwach rolnych		2756			27
Z.11.C.1.	Rachunkowość rolna		1805			
Z.11.C.2.	Rachunkowość podatkowa		866			27
Z.11.C.3.	Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe		85			
Z.11.I	Zarządzanie gospodarstwem rolnym		318			187
Z.11.I.1.	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym		58			4
Z.11.I.2.	Wyliczanie dochodów kosztów, i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej		245			51
Z.11.I.3.	Badanie koniunktury w rolnictwie		15			132

W pozostałych formach zostały ujęte: ankiety „Badania koniunktury w rolnictwie” realizowane dla SGGW (132) i demonstracje (zadania wdrożeniowe – 82).

Tematyka demonstracji:

Z.11.C.2.: E/2 Wdrożenie i prowadzenie zapisów księgowych pod potrzeby rozliczania podatku VAT na zasadach ogólnych; *jest to rachunkowe sprawdzenie opłacalności przejścia na ogólne zasady rozliczania VAT poprzez wypełnienie specjalnego arkusza kalkulacyjnego „CZY VAT?”. Przedstawienie rolnikowi obowiązującej dokumentacji w rozliczeniach VAT, ułatwienie uzasadnienia ekonomicznego rezygnacji ze statusu rolnika ryczałtowego i pomoc w doprecyzowaniu długofalowej wizji działalności rolniczej.*

E/4 Analiza struktury kosztów działalności operacyjnej w gospodarstwie rolnym na podstawie rozliczeń podatku VAT; *jest to wykazanie skali kosztów działalności operacyjnej – analiza gospodarowania.*

Z.11.I.2.: E/3 Analiza przychodów oraz kosztów działalności produkcyjnej i sprzedażowej gospodarstwa w oparciu o zastosowanie kalkulacji kosztów:

a) doradztwo ekonomiczne związane z podnoszeniem efektywności produkcji zwierzęcej;

b) doradztwo ekonomiczne związane z podnoszeniem efektywności produkcji roślinnej;

Zadania prowadzone są pod kątem analizy finansowej gospodarstwa poprzez obliczenie pełnych kosztów ponoszonych na produkcję określonej działalności rolniczej w gospodarstwie. Ze względu na to, że ceny zbytu produktów i ceny środków do produkcji są cenami rzeczywistymi, wyniki uzyskane są faktyczne dla konkretnego gospodarstwa na konkretny produkt. Po przeprowadzeniu obliczeń wiarygodne jest doradztwo na temat poprawienia organizacji, technologii i ekonomiki produkcji. Tematyka dotycząca tego zadania pozwoli na ocenę dotychczasowej działalności i planowanie na przyszłość skali produkcji.

Po zebraniu zapisów sporządzone zostaną dwie analizy – produkcja roślinna i produkcja zwierzęca.

Z.11.I.3.: E/1 Analiza ekonomiczna gospodarstwa rolnego (z ewentualnym uwzględnieniem działalności pozarolniczej); *w gospodarstwie analizowane są inwestycje przy wsparciu środków zewnętrznych (kredytu) wymagające przeliczenia, czy jest to inwestycja celowa pod względem wzrostu wyniku ekonomicznego oraz czy dla konkretnego gospodarstwa spłata zobowiązań i obsługi nie będzie zbyt dużym obciążeniem. Opracowany zostanie biznesplan jako zadanie upowszechnieniowe, który na w/w pytania powinien dać odpowiedź.*

Gromadząc dane do takich wyliczeń zdobywane są informacje, które pozwolą na sporządzenie analizy porównawczej.

Zadanie 12.

Udział w szacowaniu szkód łowieckich, a także ustalanie wysokości odszkodowania za te szkody zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 października 1995 r.- Prawo łowieckie

Zgodnie z ustawą z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2020 r. poz. 67 t.j.) pracownicy Ośrodków Doradztwa Rolniczego zostali wpisani do składu komisji szacujących szkody łowieckie. Poszkodowani rolnicy często zwracają się do nas w kwestiach związanych z terminami szacowania, terminami powołania komisji, składami komisji, wysokością odszkodowania, sposobami ustalania wysokości odszkodowania za szkody w poszczególnych uprawach.

Tab. 26. Udział w szacowaniu szkód łowieckich, a także ustalanie wysokości odszkodowania za te szkody wg form

Lp.	Forma	Liczba odbiorców
1	2	3
1.	Szacowanie szkody łowieckiej (zakończone protokołem)	
2.	Informacja	

Zadanie 13.

Ocena i akceptacja planów restrukturyzacji, o których mowa w ustawie z dnia 9 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne

Zgodnie z Ustawą z dnia 9 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne (Dz. U. z 2019 r. poz. 33) w celu uzyskania pomocy publicznej podmiot prowadzący gospodarstwo rolne jest zobowiązany opracować plan restrukturyzacji, który zawiera m.in. opis sytuacji gospodarstwa rolnego oraz prognozę efektów ekonomiczno-finansowych i oczekiwane wyniki planowanej restrukturyzacji. Powinien również zadeklarować rzeczywisty wkład własny udokumentowany w wiarygodny sposób, stosownie do środka restrukturyzacji, który zostanie zweryfikowany podczas zatwierdzania planu restrukturyzacji.

Dyrektor WODR akceptuje plan restrukturyzacji na wniosek podmiotu prowadzącego gospodarstwo rolne w terminie 30 dni od dnia złożenia tego wniosku wraz z planem restrukturyzacji, gdy w jego ocenie realizacja tego planu umożliwi przywrócenie podmiotowi prowadzącemu gospodarstwo rolne zdolności do pokrywania kosztów prowadzonej przez niego działalności rolniczej oraz spłaty zobowiązań finansowych, przez umieszczenie na planie restrukturyzacji adnotacji o jego akceptacji.

Scenariusze mają się odnosić do wyników uzyskanych w danym sektorze produkcji rolniczej w jednostce administracyjnej (województwo) lub w FADN (sieć danych rachunkowych gospodarstw rolnych).

Tab. 27. Ocena i akceptacja planów restrukturyzacji wg form

Lp.	Forma	Liczba odbiorców
1	2	3
1.	Informacja	5
2.	Porada indywidualna	25

C.2. Usługi odpłatne realizowane na podstawie art. 4.4 ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego

Tab. 28. Płatne usługi na rzecz gospodarstw rolnych

Lp.	Rodzaj zadania	Jednostka miary	Liczba
1	2	3	4
1.	Prowadzenie rachunkowości, w tym:	Liczba odbiorców ogółem w tym:	244
1.b.	Inne /jakie: VAT	Liczba odbiorców	244
3.	Ocena użyteczności maszyn rolniczych Badanie sprawności technicznej opryskiwaczy	Liczba atestacji/kalibracji	745
4.	Prowadzenie działalności laboratoryjnej	Liczba analiz	3500
6.	Sporządzanie planów nawozowych lub planów przechowalnictwa nawozów naturalnych	Liczba odbiorców	266
7.	Sporządzanie planów działalności rolno-środowiskowej, planów działalności ekologicznej oraz dokumentacji przyrodniczych, w tym:	Liczba odbiorców ogółem w tym:	239
7.a.	Plany działalności rolnośrodowiskowej	Liczba odbiorców	204
7.b.	Plany działalności ekologicznej	Liczba odbiorców	35

Tab. 29. Prowadzenie działalności wydawniczej

Lp.	Tytuły wydawnictw	Łączny nakład
1	2	3
1	Lubelskie Aktualności Rolnicze	49500 (4500 x 11)

Tab. 30. Działalność szkoleniowa nie związana z realizacją zadań nieodpłatnych

Lp.	Tytuły szkoleń/kursów	Liczba form	Liczba uczestników
1	2	3	4
1	doradztwo w zakresie ŚOR	1	15
2	stosowanie ŚOR	132	3335
3	integrowana produkcja	1	30
4	kursy operatorów kombajnów zbożowych	2	55

Tab. 31. Wypełnianie wniosków i innych dokumentów niezbędnych do ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej ze środków pochodzących z funduszy UE lub innych instytucji krajowych i zagranicznych

Lp.	Tematyka wniosków	Liczba odbiorców
1	2	3
1	Dopłaty bezpośrednie	10255
2	Modernizacja gospodarstw rolnych	11
3	Premie dla młodych rolników	19
4	Dopłaty do materiału siewnego	46
5	Restrukturyzacja małych gospodarstw	92
6	Biznes plan	1
7	Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej - wniosek i plan	2
8	Inne usługi: wypełnianie rejestrów działalności rolnośrodowiskowej, Czyste Powietrze, regeneracja gleb (wapnowanie); dobrostan zwierząt	107

Tab. 32. Organizacja targów, wystaw, pokazów, konferencji i innych przedsięwzięć upowszechniających wiedzę rolniczą, nowe technologie produkcji i promujących produkty i wyroby przetwórstwa rolno spożywczego oraz rozwój obszarów wiejskich

Lp.	Tytuł przedsięwzięcia	Ogólna informacja o przedsięwzięciu
1	2	3
1.		

Tab. 33. Organizacja targów, wystaw, pokazów, konferencji i innych przedsięwzięć upowszechniających wiedzę rolniczą, nowe technologie produkcji i promujących produkty i wyroby przetwórstwa rolno spożywczego oraz rozwój obszarów wiejskich

Lp.	Tytuł przedsięwzięcia	Liczba form	liczba odbiorców
1	2	3	4
1.	Targi/wystawy/pokazy		
2.	Konferencje		
3.	Inne przedsięwzięcia		

Prowadzenie kursów przygotowujących do uzyskania tytułów kwalifikacyjnych w zawodach przydatnych do prowadzenia działalności rolniczej.	Ośrodki doradztwa rolniczego nie mogą prowadzić kursów przygotowujących do uzyskania tytułów kwalifikacyjnych - rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych.
---	---

Pozostała działalność odpłatna.

Prowadzenie działalności hotelarskiej i gastronomicznej	Ilość
konferencje, szkolenia	25
przygotowanie i wydanie posiłków	16 000
udzielenie noclegów dla gości	1 200

Wyszczególnienie	Charakterystyka/opis
Gospodarka Pasieczna	
Matki pszczele	Matki unasiennione sztucznie ze sprawdzonym czerwieniem - reprodukcyjne
	Matki unasiennione sztucznie bez sprawdzonego czerwienia - reprodukcyjne
	Matki unasiennione sztucznie ze sprawdzonym czerwieniem – użytkowe
	Matki unasiennione sztucznie bez sprawdzonego czerwienia – użytkowe
	Matka unasieniona naturalnie ze sprawdzonym czerwieniem
	Matki nieunasiennione w zależności od rasy i linii pszczół
	Matka pszczela użytkowa nieunasieniona
Miód	Miód wielokwiatowy
Wyroby z wosku	Wyroby z wosku
Propolis	Produkt pszczeli
Płody rolne	
Zboża ozime i jare	Ziarno - pszenica ozima, pszenica jara. Jęczmień ozimy. Jęczmień jary, pszenżyto ozime, pszenżyto jare, owies, żyto ozime
Oleiste	Nasiona - Rzepak ozimy
Bobowate	Nasiona - bobik, groch jadalny, groch pastewny, wyka, soja, łubin żółty, łubin wąskolistny, łubin biały.
Kukurydza	Nasiona
Buraki cukrowe	Korzenie

Ziemniaki	Bulwa - odmiany jadalne i odmiany skrobiowe
Owoce ziarnkowe	Jabłka, gruszki
Owoce pestkowe	wiśnie
Owoce jagodowe	Porzeczki czarne, aronia
Orzechy	Leszczyna wielkoowocowa, orzech włoski
Usługi sprzętem rolniczym	
Atestacja opryskiwaczy polowych i sadowniczych	
Uprawa gleby agregatem	
Glebogryzowanie	
Kultywatorowanie	
Orka	
Głęboszowanie	
Kombajn do zbioru wiśni i śliw FELIX/Z (ciągnik z operatorem)	
Zbiór jabłek przemysłowych kombajnem	
Kombajnowanie porzeczek, aronii, agrestu	
Mechaniczne cięcie drzew i krzewów	
Rozdrabnianie gałęzi	
Wyorywanie krzewów – wyorywaczem szkółkarskim	
Karczowanie karp karczownikiem	
Podcinanie pielęgnacyjne korzeni upraw sadowniczych	
Sadzenie krzewów jagodowych sadzarką	
Siew nawozów	
Wynajem rozsiewacza do wapna i sadzarki do porzeczek	
Siew zbóż	
Czyszczenie nasion i ziarna	
Transport (ciągnik, przyczepa i operator)	

C.3. Zadania realizowane w zakresie Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR)

Zadania planowane do wykonania w Lubelskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w 2022 roku w zakresie SIR są zbieżne z zapisami o których mowa art. 55 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz.U. z 2021 r. poz. 182), w celu wsparcia funkcjonowania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 w zakresie Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR) oraz realizacji Planu operacyjnego KSOW na lata 2022–2023 na poziomie województwa.

Wykonywane zadania mają na celu ułatwienie tworzenia oraz funkcjonowania sieci kontaktów pomiędzy rolnikami, podmiotami doradczymi, jednostkami naukowymi, przedsiębiorcami sektora rolno-spożywczego oraz pozostałymi podmiotami wspierającymi upowszechnianie innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

Zaproponowane operacje własne do Planu operacyjnego KSOW na lata 2022-2023 w zakresie SIR mają upowszechnić innowacyjne rozwiązania w produkcji roślinnej i zwierzęcej oraz przetwórstwie, pokazać innowacyjne rozwiązania dotyczące produkcji miodu i produktów pszczelich, upowszechnić wiedzę oraz dobre praktyki w przetwórstwie i rolnictwie ekologicznym. Prowadzone będą prace w zakresie powołania Lokalnych Partnerstw do spraw Wody. Kontynuowane będzie doradztwo w zakresie tworzenia grup operacyjnych oraz wsparcie organizacyjne grup już funkcjonujących w ramach działania „Współpraca” i upowszechnienie efektów pracy tych grup.

Tab. 34. Operacje własne planowane do realizacji w ramach SIR

Lp.	Tytuł operacji	Cele i przedmiot operacji	Wskaźnik realizacji		Okres realizacji	Budżet brutto operacji
			liczba form	liczba odbiorców		
1	2	3	4	5	6	7
1	Innowacje w zielarstwie i kosmetyce naturalnej	Celem operacji jest zachęcenie uczestników do współpracy w zakresie tworzenia grup operacyjnych EPI ukierunkowanych na realizację innowacyjnych projektów, a także wspieranie rozwoju innowacyjnej przedsiębiorczości na obszarach wiejskich Lubelszczyzny w zakresie wykorzystania ziół. Poprzez warsztaty możliwe jest podnoszenie wiedzy i umiejętności w obszarze lokalnego	2 w tym: Warsztaty – 1 Film relacja - 1	315 w tym: 15 300	01.01.2022-31.12.2022	35 000,00 zł

Lp.	Tytuł operacji	Cele i przedmiot operacji	Wskaźnik realizacji		Okres realizacji	Budżet brutto operacji
			liczba form	liczba odbiorców		
1	2	3	4	5	6	7
		<i>przetwórstwa, zachęcanie do tworzenia partnerstw podejmujących wspólne innowacyjne przedsięwzięcia w zakresie produkcji, promocji, certyfikacji i wprowadzania do obrotu produktów naturalnych wysokiej jakości.</i>				
2	Zespół tematyczny ds. serowarstwa	<i>Celem operacji jest inicjowanie wymiany wiedzy i doświadczeń, identyfikacja bieżących problemów oraz poszukiwanie możliwości ich rozwiązania pomiędzy przedstawicielami różnych środowisk w zakresie serowarstwa.</i>	7 w tym: Warsztaty – 3 Film relacja – 1 Wyjazd studyjny – 1 Szkolenia – 2	405 w tym: 45 300 20 40	01.01.2022-31.12.2022	150 000,00 zł
3	Lokalne Partnerstwo ds. Wody (LPW)	<i>Celem operacji jest zainicjowanie współpracy oraz stworzenie sieci kontaktów między lokalnym społeczeństwem, a instytucjami i urzędami, w zakresie gospodarki wodnej na obszarach wiejskich ze szczególnym uwzględnieniem rolnictwa. Przedmiotem operacji jest powołanie pilotażowych Lokalnych Partnerstw ds. Wody, na terenie każdego powiatu województwa lubelskiego, w których skład wejdą przedstawiciele administracji publicznej, rolników, doradztwa rolniczego, nauki.</i>	23 w tym: Spotkanie/webinarium – 20 Film – 3	1000 w tym: 400 600	01.01.2022-31.12.2022	200 000,00 zł

Lp.	Tytuł operacji	Cele i przedmiot operacji	Wskaźnik realizacji		Okres realizacji	Budżet brutto operacji
			liczba form	liczba odbiorców		
1	2	3	4	5	6	7
4	Nowoczesne rozwiązania w zakładaniu i prowadzeniu pasieki	Celem operacji jest zapoznanie uczestników z innowacyjnymi rozwiązaniami w gospodarce pasiecznej oraz przedstawienie możliwości praktycznego zastosowania tych rozwiązań, propagowanie kierunków ważnych dla rolnictwa, ciekawych merytorycznie i ważnych społecznie, promowanie innowacyjnych rozwiązań stosowanych w pszczelarstwie w tym w sposobach prowadzenia pasieki, pozyskiwania i konfekcjonowania miodu.	2 w tym: Warsztaty – 1 Wyjazd studyjny - 1	30 w tym: 15 15	01.01.2022-31.12.2022	50 000,00 zł
5	Jagnięcina-Baranina-Rodzima rasa – efektywne wykorzystanie potencjału hodowlanego rodzimych ras	Celem operacji jest uświadomienie i promocja walorów jakościowych produktów z ras rodzimych i systemu jakości Rasa Rodzima, zainteresowanie przetwórstwem oraz zainicjowanie krótkiego łańcucha dostaw.	2 w tym: Warsztaty – 1 Film relacja – 1	315 w tym: 15 300	01.01.2022-31.12.2022	40 000,00 zł
6	Zielony ład blisko nas	Celem operacji jest popularyzacja oraz upowszechnienie praktycznych zasad, które dotyczą Europejskiego Zielonego Ładu, a szczególnie strategii na rzecz różnorodności biologicznej oraz „od pola do stołu”, które kładą nacisk na nową i lepszą równowagę między przyrodą, systemami żywnościowymi, a różnorodnością biologiczną.	15 w tym: Film instruktażowy – 5 Emisja telewizyjna - 10	1000 1000	01.01.2022-31.12.2022	80 000,00 zł

Lp.	Tytuł operacji	Cele i przedmiot operacji	Wskaźnik realizacji		Okres realizacji	Budżet brutto operacji
			liczba form	liczba odbiorców		
1	2	3	4	5	6	7
7	Z NATURY innowacyjne... - Innowacyjne formy działalności na terenach wiejskich. Ziołowy zakątek. Innowacyjne zastosowanie ziół w gospodarstwie	Celem operacji jest przekazanie wiedzy na temat krótkich łańcuchów dostaw, ekologii, świadomym wyborze zdrowego żywienia.	2 w tym: Warsztaty – 1 Wyjazd studyjny - 1	50 w tym: 25 25	01.01.2022-31.12.2022	100 000,00 zł
8	Przewodnik po innowacyjnych doświadczeniach połowych LODR w Końskowoli	Celem operacji jest ułatwienie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie. W publikacji zawarte będą wszelkie informacje o doświadczeniach, które są prowadzone na polu doświadczalnym LODR.	1 Publikacja	350	01.01.2022-31.12.2022	17 000,00 zł

Tab. 35. Zadania planowane w ramach SIR z uwzględnieniem tematów i form

Lp.	Tytuł operacji	Forma	Liczba form	Liczba uczestników/ odbiorców/nakład
1	2	3	4	5
1	Innowacje w zielarstwie i kosmetyce naturalnej	Pokaz (warsztaty)	1	15
2	Innowacje w zielarstwie i kosmetyce naturalnej	Pozostała działalność informacyjna (Film relacja)	1	300
3	Zespół tematyczny ds. serowarstwa	Pokaz (warsztaty)	3	45
4	Zespół tematyczny ds. serowarstwa	Pozostała działalność informacyjna (Film relacja)	1	300

Lp.	Tytuł operacji	Forma	Liczba form	Liczba uczestników/ odbiorców/nakład
1	2	3	4	5
5	Zespół tematyczny ds. serowarstwa	Szkolenie wyjazdowe (Wyjazd studyjny)	1	20
6	Zespół tematyczny ds. serowarstwa	Szkolenie	2	40
7	Lokalne Partnerstwo ds. Wody (LPW)	Szkolenie zdalne (Spotkanie/webinarium)	20	400
8	Lokalne Partnerstwo ds. Wody (LPW)	Pozostała działalność informacyjna (film)	3	600
9	Nowoczesne rozwiązania w zakładaniu i prowadzeniu pasieki	Pokaz (warsztaty)	1	15
10	Nowoczesne rozwiązania w zakładaniu i prowadzeniu pasieki	Szkolenie wyjazdowe (Wyjazd studyjny)	1	15
11	Jagnięcina-Baranina-Rodzima rasa – efektywne wykorzystanie potencjału hodowlanego rodzimych ras	Pokaz (warsztaty)	1	15
12	Jagnięcina-Baranina-Rodzima rasa – efektywne wykorzystanie potencjału hodowlanego rodzimych ras	Pozostała działalność informacyjna (Film relacja)	1	300
13	Zielony ład blisko nas	Pozostała działalność informacyjna (Film instruktażowy i emisja telewizyjna)	15	1000
14	Z NATURY innowacyjne... - Innowacyjne formy działalności na terenach wiejskich. Ziołowy zakątek. Innowacyjne zastosowanie ziół w gospodarstwie	Pokaz (warsztaty)	1	25
15	Z NATURY innowacyjne... - Innowacyjne formy działalności na terenach wiejskich. Ziołowy zakątek. Innowacyjne zastosowanie ziół w gospodarstwie	Szkolenie wyjazdowe (Wyjazd studyjny)	1	25
16	Przewodnik po innowacyjnych doświadczeniach polowych LODR w Końskowoli	Broszura (publikacja)	1	350

C.4. Zadania finansowane z innych źródeł, w tym w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich (KSOW), Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW)

Tab. 36. Projekty i zadania finansowane z innych źródeł

Lp.	Tytuł projektu/operacji	Cele i przedmiot projektu/operacji	Wskaźnik realizacji		Okres realizacji	Budżet brutto projektu/operacji	Źródło finansowania
			liczba form	liczba odbiorców			
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Książki rachunkowości - Polski FADN	Zbieranie danych rachunkowych PL FADN		883	01.01.2022-31.12.2022	W 2021 r.: 1 982 100,00 zł a na 2022 r. będzie znany w II kwartale 2022 r.	IERiGŻ PIB w Warszawie
2	Programy w ramach wsparcia korzystania z usług doradczych – KUD			5881			
2a	Programy w ramach wsparcia korzystania z usług doradczych – KUD – I Edycja	Zwiększenie rentowności gospodarstw i konkurencyjności wszystkich rodzajów rolnictwa we wszystkich regionach oraz promowanie innowacyjnych technologii w gospodarstwach i zrównoważonego zarządzania lasami. Poprawianie wyników gospodarczych wszystkich gospodarstw oraz ułatwianie restrukturyzacji i modernizacji gospodarstw, szczególnie z myślą o zwiększeniu uczestnictwa w rynku i zorientowania na rynek a także zróżnicowania produkcji rolnej. Realizacja trzyletnich programów doradczych dla 3377 rolników.	3377 umów	3377 rolników	12.12.2018-02.10.2022	21 156 905,00 zł	EFRRROW – 63,63 % Krajowe środki publiczne – 36,37 %
2b	Programy w ramach wsparcia korzystania z usług doradczych – KUD – II Edycja	Zwiększenie rentowności gospodarstw i konkurencyjności wszystkich rodzajów rolnictwa we wszystkich regionach oraz promowanie innowacyjnych technologii w gospodarstwach i zrównoważonego zarządzania lasami. Poprawianie wyników	2504 umowy	2504 rolników	07.04.2021-30.06.2023	15 988 540,80 zł	EFRRROW – 63,63 % Krajowe środki

Lp.	Tytuł projektu/operacji	Cele i przedmiot projektu/operacji	Wskaźnik realizacji		Okres realizacji	Budżet brutto projektu/operacji	Źródło finansowania
			liczba form	liczba odbiorców			
1	2	3	4	5	6	7	8
		gospodarczych wszystkich gospodarstw oraz ułatwianie restrukturyzacji i modernizacji gospodarstw, szczególnie z myślą o zwiększeniu uczestnictwa w rynku i zorientowania na rynek a także różnicowania produkcji rolnej. Realizacja dwuletnich programów doradczych dla 2504 rolników prowadzących gospodarstwa rolne w województwie lubelskim.					publiczne - 36,37 %
3	„Transfer wiedzy i działalność informacyjna” – Obowiązki rolnika w świetle ustawy Prawo wodne	„Odtwarzanie, ochrona i wzbogacanie ekosystemów powiązanych z rolnictwem i leśnictwem”. W ramach realizacji operacji będzie realizowany cel, poprzez przeszkolenie 8700 ostatecznych odbiorców szkoleń	435 szkoleń	8700 osób	2022-2024	5 437 500,00 zł	EFRRROW – 63,63 % Krajowe Środki publiczne - 36,37 %

Tab. 37. Zadania planowane w ramach projektów z uwzględnieniem tematów i form

Lp.	Tytuł projektu	Forma	Liczba form	Liczba uczestników/ odbiorców/nakład
1	2	3	4	5
1	Książki rachunkowości - Polski FADN	Liczba książek		883
2	Programy w ramach wsparcia korzystania z usług doradczych - KUD	Liczba umów		5881
2a	Programy w ramach wsparcia korzystania z usług doradczych – KUD I Edycja	Liczba umów	3377	3377
2b	Programy w ramach wsparcia korzystania z usług doradczych – KUD II Edycja	Liczba umów	2504	2504
4	„Transfer wiedzy i działalność informacyjna” – Obowiązki rolnika w świetle ustawy Prawo wodne	1-dniowe szkolenia stacjonarne	435	8700

Dodatkowo Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli jako Partner Konsorcjum planuje do realizacji następujące projekty:

- 1) **„Transfer wiedzy i działalność informacyjna” – „Rolnictwo ekologiczne”** łączna kwota oferty 7 876 440,00 zł - Konsorcjum: Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Radomiu, ul. Chorzowska 16/18, 26-600 Radom – Lider Konsorcjum oraz pozostałe Ośrodki Doradztwa Rolniczego;
- 2) **„Transfer wiedzy i działalność informacyjna” – „Ochrona różnorodności biologicznej w warunkach produkcji rolnej”** - łączna kwota oferty 8 704 000,00 zł - Konsorcjum: Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, ul. Pszczelińska 99, 05-840 Brwinów – Lider Konsorcjum oraz pozostałe Ośrodki Doradztwa Rolniczego;
- 3) **„Transfer wiedzy i działalność informacyjna” – „Przetwórstwo na poziomie gospodarstwa rolnego i rolniczy handel detaliczny”** - łączna kwota oferty 799 409,60 zł - Konsorcjum: Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie, Szepietowo-Wawrzyńce 64, 18-210 Szepietowo - Lider Konsorcjum, Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli, 24-130 Końskowola, ul. Pożowska 8, Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie, ul. Jagiellońska 91, 10-356 Olsztyn – Partner Konsorcjum;
- 4) **„Transfer wiedzy i działalność informacyjna” – „Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym, w tym wykorzystanie technik komputerowych”** - łączna kwota oferty 3 845 400,00 zł - Konsorcjum: Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Poznaniu – Lider Konsorcjum, oraz pozostałe Ośrodki Doradztwa Rolniczego;
- 5) **„Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych” - Prowadzenie gospodarstwa w systemie rolnictwa ekologicznego (roślinnego lub zwierzęcego), przetwórstwa surowców ekologicznych i marketingu produktów ekologicznych** - łączna kwota oferty 45 067 822,00 zł - Konsorcjum: Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Radomiu, ul. Chorzowska 16/18, 26-600 Radom – Lider Konsorcjum oraz pozostałe Ośrodki Doradztwa Rolniczego;
- 6) **Działanie „Współpraca” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020:**

✓ **BAZYDRILL** – Grupa operacyjna, której Liderem jest Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie.

Okres realizacji – II 2021 r. do XII 2022 r.

Partnerzy Konsorcjum:

Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli; Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie; Mechanika Maszyn i Urządzeń Rolniczych Babiński Zygmunt, Zawady; 6 rolników.

Temat operacji: „Innowacyjne rozwiązania techniczne w siewniku do podsiewu użytków zielonych służące poprawie ilości i jakości paszy dla przeżuwaczy oraz ochronie wód, gleb i klimatu”. Głównym celem realizacji operacji jest poprawa efektywności podsiewu użytków zielonych oraz jakości i ilości paszy dla zwierząt poprzez wykorzystanie nowych rozwiązań technicznych w siewniku oraz zastosowanie w mieszankach nasiennych traw i bobowatych, także gatunków z grupy ziół. Celem następczym jest produkcja prozdrowotnej żywności oraz ochrona gleb, wód i klimatu.

- ✓ **EKO ŁĄKA** – Grupa operacyjna, której Liderem jest Instytut Technologiczno - Przyrodniczy Państwowy Instytut Badawczy w Falentach.

Okres realizacji – VIII 2021 r. do XII 2022 r.

Partnerzy Konsorcjum:

Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli; Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach; Agropraktyk Paweł Karpiński z siedzibą w Janikowie; 5 rolników.

Temat operacji: „Technika i technologia renowacji użytków zielonych metodą szeroko pasowego podsiewu w różnych warunkach glebowych i produkcyjnych pasz”. Celem operacji jest opracowanie i wdrożenie do praktyki rolniczej nowej technologii i metody organizacji produkcji paszy z trwałych użytków zielonych, o lepszej jakości paszowej i większej wartości użytkowej, wykorzystując innowacyjną konstrukcję specjalnie w tym celu opracowanego i przygotowanego do produkcji agregatu uprawowo-siewnego do renowacji TUZ metodą podsiewu.

- 7) **Internetowa Platforma Doradztwa i Wspomagania Decyzji w Integrowanej Ochronie Roślin – akronim: eDWIN (e-Doradztwo w Integrowanej Ochronie Roślin).** Jest to projekt, którego partnerem jest Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli. Projekt jest realizowany przez konsorcjum, którego liderem jest Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Poznaniu (www.wodr.poznan.pl) w partnerstwie z pozostałymi wojewódzkimi ODR, Instytutem Ochrony Roślin w Poznaniu oraz Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie i Poznańskim Centrum Superkomputerowo Sieciowym. Projekt jest finansowany z Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa. Całkowita wartość projektu wynosi 20 920 583,10 zł, w tym ze środków Unii Europejskiej 17 705 089,47 zł, a pozostała kwota to środki z budżetu państwa. Na wdrożenie eDWIN w LODR w Końskowoli budżet projektu zakłada koszt 406455,21 zł finansowany w całości z projektu. Głównym celem strategicznym projektu jest stworzenie krajowego systemu informatycznego na rzecz ochrony roślin w terminie od czerwca 2021 r. do 31.05.2022 r. , obejmującego 4 e-usługi publiczne:
- Wirtualne gospodarstwo;
 - Śledzenie pochodzenia produktów oznaczonych jako pochodzące z rolnictwa i stosowanych środków ochrony roślin;
 - Raportowanie zagrożeń;
 - Udostępnianie danych meteorologicznych.

J. Współpraca z innymi instytucjami i samorządem

Tab. 38. Współpraca z instytucjami krajowymi i samorządem

L.p.	Nazwa instytucji	Przedmiot/cel współpracy
1	2	3
1	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	Konsultacje, współpraca przy organizacji szkoleń, informacje i porady o formach i możliwościach pozyskiwania funduszy na rzecz rozwoju rolnictwa i jego otoczenia oraz rozwoju obszarów wiejskich, pomoc w kompletowaniu dokumentów z działań PROW; konsultacje w zakresie sporządzania wniosków na dopłaty bezpośrednie i innych, np. pomoc de minimis (dopłata do zużytego materiału siewnego), pomoc publiczna.
2	Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa	Konsultacje w zakresie działań dotyczących: wsparcia systemów jakości żywności, działań informacyjnych i promocyjnych. Informacja rynkowa – przekazywanie cen skupu i cen targowiskowych wybranych produktów rolnych, monitoring zbioru zbóż i rzepaku, przezimowanie roślin. Konsultacje w sprawach dotyczących nabywania gruntów, Ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego – opinie w przedmiocie posiadanych predyspozycji do należytego prowadzenia gospodarstwa rolnego.
3	KRUS, ZUS	Konsultacje w zakresie rent i emerytur, ubezpieczenia rolnicze; Organizacja konkursu „Bezpieczne gosp. rolne” (komisyjna lustracja zgłoszonych gosp.) oraz konkursów w zakresie bhp w rolnictwie. Werbowanie kandydatów do w/w konkursów. Wspólne szkolenia dla rolników; Współpraca dot. BHP w gospodarstwie rolnym.
4	Banki, banki spółdzielcze, banki zrzeszające banki spółdzielcze oraz izba gospodarcza zrzeszająca banki spółdzielcze	Konsultacje w sprawie kredytów preferencyjnych i innych form wsparcia dla rolników, kredytów rolniczych, zasad sporządzania biznesplanów.
5	Izby rolnicze oraz Krajowa Rada Izb Rolniczych	Wspólna organizacja szkoleń, wymiana informacji, konsultacje aktualnych problemów z zakresu rolnictwa, współpraca w obszarze szacowania strat poniesionych przez zwierzyńę leśną, współpraca w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.
6	Regionalne zarządy gospodarki wodnej	Konsultacje dotyczące ochrony środowiska i zasobów naturalnych, przepisy prawne, rozwiązywanie problemów związanych z wprowadzaniem nowego prawa wodnego.

L.p.	Nazwa instytucji	Przedmiot/cel współpracy
1	2	3
7	Placówki oświatowe w zakresie prowadzenia szkoleń zawodowych wynikających z potrzeb lokalnego rynku pracy	Działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji rolniczych przez młodych rolników.
8	Lokalne i regionalne organizacje wspierania przedsiębiorczości	Konsultacje, wymiana doświadczeń, wspólne organizowanie szkoleń, współpraca z Lokalnymi Grupami Działania i Kołami Gospodyń Wiejskich, wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących możliwości rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich.
9	Szkoły, szkoły wyższe, placówki badawczo-rozwojowe i placówki naukowe PAN	Współpraca w zakresie: organizacji szkoleń, warsztatów i wymiany wiedzy; współpraca ze szkołami w zakresie edukacji ekologicznej, kształtowania postaw sprzyjających środowisku oraz wdrażania podstaw rolnictwa ekologicznego; współpraca w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, w zakresie transferu innowacji od nauki do praktyki; ustalanie listy zalecanych odmian do uprawy na terenie woj. lubelskiego; sygnalizacja agrofagów; monitorowanie zaawansowania zbioru ziemniaków; współpraca w zakresie analizy laboratoryjnej gleby; szacowania szkód łowieckich; zbieranie danych ankietowych; rachunkowość rolna PL FADN; (Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej PIB w Warszawie, Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa PIB w Puławach, Państwowy Instytut Weterynaryjny PIB w Puławach, Instytut Nowych Syntez Chemicznych w Puławach, Biowet w Puławach, Instytut Ochrony Roślin PIB w Poznaniu, Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin PIB w Radzikowie, Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej, Okręgowa Stacja Chemiczno – Rolnicza w Lublinie, Dyrekcja Lasów Państwowych, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Polska Akademia Nauk Oddział w Lublinie, szkoły podstawowe, szkoły średnie).
10	Jednostki administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego	Promocja działalności LODR, upowszechnianie informacji o inicjatywach podejmowanych na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, współpraca w zakresie wspierania inicjatyw mających na celu ochronę środowiska, udział w komisjach szacujących straty, udział w sesjach rad powiatów, rad gmin i sołtysów; dyżury gminne, udział w komisjach konkursowych; konsultacje oraz pomoc przy organizacji, przekazywanie ulotek informacyjnych oraz przeprowadzanie wykładów; konsultacje w sprawach rozliczania podatku VAT; zdobywanie i podnoszenie kwalifikacji przez doradców, organizacja

L.p.	Nazwa instytucji	Przedmiot/cel współpracy
1	2	3
		stoisk LODR na uroczystościach i dożynkach (Urząd Wojewódzki w Lublinie, Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, Starostwa Powiatowe, Urzędy Gmin, Powiatowe Stacje Sanitarно-Epidemiologiczne, Wojewódzki Lekarz Weterynarii, Powiatowe Inspektoraty Weterynarii, Urzędy Skarbowe, Wojewódzki i Powiatowe Inspektoraty Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Centrum Doradztwa Rolniczego, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie, Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie, Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno Spożywczych w Lublinie).
11	Związki zawodowe i społeczno-zawodowe organizacje rolników	Współpraca ze związkami hodowców poszczególnych gatunków zwierząt przy organizacji wystaw, konsultacje, współpraca przy organizacji szkoleń, informacje i porady o formach i możliwościach pozyskiwania funduszy na rzecz rozwoju rolnictwa i jego otoczenia oraz rozwoju obszarów wiejskich, pomoc w kompletowaniu dokumentów z działań PROW.
12	Środki masowego przekazu	Przekazywanie do mediów doraźnych i ważnych informacji, którymi zainteresowani są rolnicy, popularyzacja działalności LODR, udzielanie wywiadów propagujących nowe rozwiązania w produkcji rolniczej, przekazywanie aktualnych informacji dotyczących zbioru płodów rolnych, produkcji rolnej, dostępności środków pomocowych.
13	Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe	Współpraca w ramach koordynacji działań z zakresu szacowania szkód łowieckich zgodnie z ustawą – Prawo łowieckie.
14	Dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich	Współpraca w ramach komisji szacujących szkody łowieckie.

Tab. 39. Współpraca ODR z instytucjami zagranicznymi

Lp.	Kraj	Rodzaj zagranicznej instytucji/ podmiotu współpracującego (np. podmiot doradczy, uczelnia, instytut badawczy itd.)	Rodzaj współpracy (np. organizacja wydarzenia, realizacja projektu, udział w stowarzyszeniu międzynarodowym organizacja wizyty studyjnej itd.)	Przedmiot współpracy (krótki opis 2-3 zdaniowy na czym polega współpraca)	Czas trwania współpracy	Efekt współpracy	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Program ramowy Horyzont 2020	„AgroFossilFree” Strategie i technologie dla rolnictwa europejskiego wolnego od paliw kopalnych (Strategies and technologies to achieve a European Fossil-energy-free agriculture)	Realizacja projektu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ocena aktualnych potrzeb rolnictwa w zakresie energetyki 2. Wymiana informacji na temat wykorzystania energii w rolnictwie, możliwości wdrożenia nowych technologii i narzędzi ograniczających wykorzystanie paliw kopalnych 3. Wskazanie alternatywnych źródeł energii dla rolnictwa 4. Poszukiwanie innowacyjnych strategii i technologii w zakresie energetyki dla rolnictwa 5. Utworzenie platformy AgEnergy zbierającej dane, narzędzia i rozwiązania dla rolnictwa w celu 	01.10.2020-30.09.2023	<ol style="list-style-type: none"> 1.Przeprowadzenie około 60 badań ankietowych wśród rolników (po 20 związanych z produkcją polową, zwierzęcą i pod osłonami) 2.Organizacja szkolenia dla rolników dotyczącego wykorzystania energii w rolnictwie (liczba osób w trakcie ustalania) 	

E. Wykaz ważniejszych wydarzeń

Tab. 40. Wykaz ważniejszych wydarzeń

L.p.	Nazwa	Termin	Miejsce	Organizator/współorganizator
1	2	3	4	5
1	Dzień Otwartych Drzwi	26.06.2022	Końskowola	LODR w Końskowoli
2	Wystawa Zwierząt Hodowlanych, Maszyn i Urządzeń Rolniczych	01-03.07.2022	Sitno	LODR w Końskowoli
3	Lubelskie Święto Cydru	19-20.07.2022	Lublin	Lubelskie Stowarzyszenie Miłośników Cydru/ LODR w Końskowoli
4	Kiermasz Roślin Ozdobnych	08.05.2022	Końskowola	LODR w Końskowoli
5	Kiermasz Kwiatów i Krzewów	24.04.2022	Sitno	LODR w Końskowoli
6	Jesienny Kiermasz Materiału Szkółkarskiego Owocowego i Ozdobnego	09.10.2022	Końskowola	LODR w Końskowoli
7	Święto Jesieni	trzecia lub czwarta niedziela września 2022	Kazimierz Dolny	Muzeum Nadwiślańskie w Kazimierzu Dolnym/ LODR w Końskowoli

F. Plan wydawniczy

Tab. 41. Plan wydawniczy

L.p.	Tytuł	Forma	Nakład
1	2	3	4
1	„Lubelskie Aktualności Rolnicze”	miesięcznik	4500 egz. x 11
2	Zaproszenie na Dzień Otwartych Drzwi LODR w Końskowoli	Zaproszenie A4 składane do A5 nadruk dwustronny	800 szt.
3	Wkładka AGROPOKAZY do zaproszenia na Dzień Otwartych Drzwi LODR w Końskowoli	Wkładka A5 nadruk dwustronny	1500 szt.
4	Plakat B2 Dzień Otwartych Drzwi w LODR w Końskowoli	Plakat B2	250 szt.
5	Plakat A3 Dzień Otwartych Drzwi w LODR w Końskowoli	Plakat A3	300 szt.
6	Zaproszenie – Wystawa w Sitnie	Zaproszenie A4 składane do A5	500 szt.
7	Plakat B2 – Wystawa w Sitnie	Plakat B2	500 szt.
8	Plakat A3 - Wystawa w Sitnie	Plakat A3	500 szt.
9	Ulotka informacyjna LODR w Końskowoli	Ulotka A4 składana do DL	5000 szt.
10	Ulotki działowe	Ulotka A4 składana do DL	5000 szt.
11	Ewidencja środków ochrony roślin	dodruk broszur	7500 szt.
12	Zaświadczenia na szkolenia w zakresie ŚOR	druk	7500 szt.

G. Kształcenie i doskonalenie zawodowe kadry własnej

Tab. 42. Kształcenie i doskonalenie kadry własnej

Symbol	Tematyka szkoleń	Planowana liczba uczestników
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
G.1.	Szkolenia wewnętrzne	597
G.1.1.	Systemy produkcji rolnej	175
G.1.2.	Rozwój obszarów wiejskich	235
G.1.3.	Rolnictwo ekologiczne i programy rolno-środowiskowo-klimatyczne	72
G.1.4.	Ekonomika i zarządzanie gospodarstwem rolnym	110
G.1.5.	Metodyka i organizacja doradztwa rolniczego	5
G.2.	Szkolenia zewnętrzne	460
G.2.1.	Systemy produkcji rolnej	220
G.2.2.	Rozwój obszarów wiejskich	115
G.2.3.	Rolnictwo ekologiczne i programy rolno-środowiskowo-klimatyczne	50
G.2.4.	Ekonomika i zarządzanie gospodarstwem rolnym	45
G.2.5.	Metodyka i organizacja doradztwa rolniczego	25
G.2.6.	Inne	5

Inne: z zakresu księgowości, kadr i organizacji pracy, teleinformatyki, szacowania szkód łowieckich.

H. PODSUMOWANIE

Tab. 43. Zbiorcza informacja na temat działalności szkoleniowej, doradczej, informacyjnej i upowszechnieniowej planowanej do realizacji w 2022 r. z części C1

Lp.	Rodzaj działalności		Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4	5
1	Działalność szkoleniowa	Szkolenie	689	9397
		Szkolenie wyjazdowe	2	30
		Konferencja	15	625
		Razem	706	10052
2	Działalność doradcza	Porada indywidualna		40166
		Doradztwo grupowe	9	90
		Pozostała działalność doradcza	1	6
		Razem	10	40262
3	Działalność informacyjna	Informacja		28056
		Broszura		
		Ulotka		
		Info na www.	39	
		Art. w miesięczniku odr	266	
		Inne wydawnictwa		
		Stoisko informacyjno-promocyjne	17	
		Pozostała działalność informacyjna	953	2371
		Razem	1275	30427
4	Działalność upowszechnieniowa	Pokaz	20	
		Demonstracja	543	
		Konkurs	4	
		Olimpiada		
		Targi/wystawy	7	
		Pozostała działalność upowszechnieniowa	42	214
		Razem	616	214

Tab. 44. Zbiorcza informacja na temat płatnych usług na rzecz rolników planowanych do realizacji w 2022 r. z części C2

L.P.	Rodzaj działalności	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1	Działalność szkoleniowa	136	3435
2	Działalność doradcza		12027
3	Działalność informacyjna	3500	49500
4	Działalność upowszechnieniowa		

Tab. 45. Zbiorcza informacja na temat działalności szkoleniowej, doradczej, informacyjnej i upowszechnieniowej planowanej do realizacji w 2022 r. z części C3 i C4

L.P.	Rodzaj działalności	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1	Działalność szkoleniowa	440	8800
2	Działalność doradcza		6764
3	Działalność informacyjna	22	2850
4	Działalność upowszechnieniowa	7	115

Tab. 46. Zbiorcza informacja na temat działalności szkoleniowej, doradczej, informacyjnej i upowszechnieniowej planowanej do realizacji w 2022 r.

L.P.	Rodzaj działalności	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4
1	Działalność szkoleniowa	1282	22287
2	Działalność doradcza	10	59053
3	Działalność informacyjna	4797	82777
4	Działalność upowszechnieniowa	623	329

Konkluzje

Przedstawione w „Programie działalności LODR w Końskowoli na rok 2022” zadania doradcze określone są na podstawie priorytetów Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, priorytetów rozwoju rolnictwa w ramach Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego oraz zgłaszanych potrzeb przez beneficjentów świadczonego doradztwa.

Jednym z głównych zadań i wyzwań dla LODR w Końskowoli w 2022 roku będzie aktywne włączenie się w kampanię informacyjną oraz bezpośrednie wsparcie rolników we wdrażaniu ambitnych celów zaproponowanych przez Komisję Europejską w kontekście Europejskiego Zielonego Ładu i Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Unijne strategię „Od Pola do Stołu” i „Bioróżnorodność” określają konkretne cele w przekształceniu europejskiego systemu żywności. Do najważniejszych z nich należy zaliczyć zmniejszenie stosowania do 2030 roku: pestycydów o 50%, zmniejszenia stosowania nawozów o co najmniej 20%, zmniejszenie sprzedaży środków przeciwdrobnoustrojowych stosowanych u zwierząt gospodarskich i w hydroponice o 50%, przeznaczenie 25% gruntów pod uprawy ekologiczne. Cele zaproponowane przez Komisję Europejską w tym kontekście budzą duże emocje i obawy rolników, szczególnie bardzo ambitne poziomy ograniczeń wyżej wymienionych wskaźników. I tu duża rola LODR w Końskowoli wskazującego rolnikom jak mogą kontynuować i rozwijać swoją produkcję.

W przypadku Lubelszczyzny ogromnym wyzwaniem będzie zachowanie i rozwinięcie potencjału małych i średnich gospodarstw rodzinnych, które stanowią przeważający udział procentowy. Gospodarstwa muszą być wzmocnione poprzez dopłaty redystrybucyjne (dopłata od 3 do 30 ha) i ekoprogramy odpowiednio zaprogramowane dla ich potrzeb. Konieczne będzie wsparcie odpowiednich technologii i działań, które przy zachowaniu opłacalności produkcji rolniczej pozwoliłyby na stopniowe zmniejszanie zużycia chemicznych środków ochrony roślin i nawozów, redukcję emisji gazów cieplarnianych, ograniczanie skutków zmian klimatycznych. Tak gruntowne zmiany wymagają szybkiego i efektywnego podnoszenia poziomu wiedzy rolników, dostępu do technologii i kapitału przy wsparciu doradztwa rolniczego. Szczególną rolę w Programie działalności na rok 2022 odgrywać będzie wspieranie transferu wiedzy do rolników, a przez to wskazywanie korzyści wynikających ze współpracy rolnictwa, nauki i biznesu. Dlatego bardzo ważna jest wzajemna wymiana i informacja zwrotna pomiędzy nauką i praktyką. Sieć na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR) stanowi jedno z narzędzi dostępnych bezpośrednio dla rolników umożliwiając zarówno zdobywanie wiedzy, jak i opracowywanie i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w rolnictwie. Dzięki współpracy z SIR-em rolnicy mają przede wszystkim możliwość uczestnictwa w licznych projektach (operacjach własnych SIR), które ukierunkowane są na wsparcie powstawania grup operacyjnych.

Bardzo ważnym kierunkiem działania w roku 2022 będzie doradztwo w zakresie poprawy sytuacji, która powstała w hodowli w sektorze zwierzęcym. Według danych Spisu Rolnego w ciągu dekady liczba gospodarstw hodowlanych z produkcją zwierzęcą spadła w naszym województwie ponad 50%. Jest to szczególnie widoczne w sektorze hodowli trzody chlewnej głównie z powodu obecności wirusa ASF.

Kolejny kierunek działania, na który należy zwrócić uwagę, to transfer wiedzy i działalność informacyjna poprzez demonstracje. W przypadku Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Końskowoli, z uwagi na posiadane obiekty (Pole doświadczalno-wdrożeniowe Pożog II, Sad, Pasieka) odgrywać to będzie istotną rolę. Przykładem może być zorganizowany w dniu 26 czerwca 2021 roku Zielony AgroPiknik Młodych Rolników. Przedsięwzięcie to miało za zadanie

przedstawienie założeń Zielonego Ładu, wskazanie praktycznych przykładów poprzez zaprezentowanie niektórych elementów technologii produkcji mających na celu ochronę gleb, bioróżnorodności, ograniczania emisji związków azotu, przeciwdziałania zmianom klimatu i zapobiegania suszy. Na poletkach doświadczalno-wdrożeniowych w Pożogu II zaprezentowano rozwiązania, będące przykładem tzw. ekoschematów, które rolnik będzie mógł zastosować w swoim gospodarstwie. W wydarzeniu tym zaprezentowano innowacyjne rozwiązania w maszynach i urządzeniach pozwalające na osiągnięcie głównych celów Zielonego Ładu takich jak zmniejszenie zużycia nawozów i środków ochrony roślin oraz inne zagadnienia związane ze strategią „Od Pola do Stołu” .

W roku 2022 w dalszym ciągu LODR w Końskowoli planuje włączenie się do realizacji projektów krajowych i zagranicznych, nadal kontynuowany będzie projekt AGROFossilFree w ramach programu Horyzont 2020.

Wszystkie gruntowne zmiany wymagać będą szybkiego i efektywnego podnoszenia poziomu wiedzy rolników poprzez wykorzystanie innowacyjnych technologii cyfrowych i technologii kosmicznych (Copernicus, Galileo).

Ryzyko związane z realizacją programu działalności.

Największym ryzykiem w realizacji programu jest obecna sytuacja pandemiczna, która stawia przed doradztwem rolniczym nowe wyzwania. Z całą pewnością przed nami konieczność zmiany systemu szkoleń. Stąd też poszukiwanie nowych rozwiązań. Przykładem jest szersze wykorzystanie kształcenia na odległość poprzez wideokonferencje, webinaria, szkolenia praktyczne z wykorzystaniem nowych instrumentów (np. szkolenia oparte na demonstracjach prezentowanych przez sieć kamer on-line w gospodarstwach demonstracyjnych, platformy MOOC (masowy otwarty kurs online - *massive open online course*) dla rolników, uczniów szkół rolniczych. Oczywiście, oprócz wkładu finansowego, wymagać to będzie odpowiedniego przygotowania doradców do nowej formy świadczonego doradztwa.

Kolejnym ryzykiem jest duża rotacja pracowników Ośrodka oraz z uwagi na niski poziom wynagrodzenia, problem z pozyskaniem nowej kadry doradców.

I. Załącznik elektroniczny

Identyfikator Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Końskowoli:
lubelski_RPD_2022.xls.

Wypełnione zostały wszystkie tabele w pliku „Załącznik elektroniczny” (dołączono do Programu Działalności na rok 2022 na nośniku CD).